PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 50 lir

Leto XXIII. Št. 146 (6730)

TRST, četrtek, 22. junija 1967

NADALJUJE SE POJASNJEVANJE STALIŠČ V SKUPŠČINI OZN

Brown in Krag: Vojna ne sme prinesti ozemeljskih pridobitev

Mika Špiljak: Najprej umik čet in šele potem pogajanja

Egiptovski predstavnik je odločno zavrnil ameriški predlog in je podprl sovjetsko resolucijo - Brown je posvaril Izrael, naj si ne priključi Jeruzalema

NEW YORK, 21. — Pri današnjem nadaljevanju razprave pred glavno skupščino OZN je prvi govoril britanski zunanji minister Brown, ki je predlagal, naj OZN pošlje takoj na Srednji vzhod osebnost neoporečnega ugleda, ki bi predstavljala glavnega tajnika U Tanta, bi pripravila priporočila in imela aktivni delež pri navezavi odnosov z vsemi državami tamkajšnjega področja.

Po mnenju Browna p[illegible]uje organizem OZN za nadzorstvo nad premirjem v Palestini še drugo osebje in še drugi material. «Prav tako je jasno, je dodal Brown, da bi bila potrebna nova oblika vojaške navzočnosti Združenih narodov, ki bi lahko spremenila v dejstva varovanje miru na področju, kjer bi se tudi v prihodnje lahko motil mir.» Po njegovem mnenju bi bilo potrebno nato čim hitreje skleniti sporazum o omejitvi dobave orožja Srednjemu vzhodu.

«Po mojem mnenju, je nadaljeval Brown, ne bi smela vojna pripeljati do ozemeljskih povečav.» Govornik je rotil izraelsko vlado, naj v zvezi z Jeruzalemom ne sprejme nobenih ukrepov, ki bi lahko bili v nasprotju s tem načelom. Nadaljeval je: «Slovesno izjavljam tej vladi, da če bi stremela po priključitvi starega Jeruzalema ali po izglasovanju zakona za tako priključitev, bi izvršila dejanje, ki bi jo izoliralo od svetovnega javnega mnenja.»

Zatem je Brown obrazložil svoj predlog, naj bi U Tant poslal na Srednji vzhod osebnost neoporečnega ugleda. Ta bi deloval kot U Tantov predstavnik in bi moral takoj oditi na Srednji vzhod s primernim osebjem in s primernimi sredstvi. Njegova prva naloga bi bila dajati nasvete glavnemu tajniku v zvezi s položajem in varovanja miru. Poleg tega bi aktivno deloval pri ohranitvi in vzdrževanju odnosov med vsemi prizadetimi na tem področju, kakor tudi bi se posvetoval z načelnikom organizma za nadzorstvo nad premirjem v Palestini. S tem v zvezi je Brown pozval Izrael, naj vrne generalu Bullu sedež v Jeruzalemu, ki so ga zasedli Izraelci med boji. Na splošno je Brown poudaril, da je potrebno povečati in spremeniti vojaško navzočnost Združenih narodov na Srednjem vzhodu.

Zatem je britanski minister poudaril, da mora katera koli ureditev na Srednjem vzhodu priznavati pravico vseh držav tega področja do obstoja v ozračju dostojanstva in svobode. Izrekel je mnenje, da se s tem strinja tudi predsednik sovjetske vlade.

Govornik je nato poudaril, da so še druga vprašanja, ki jih je treba rešiti. Med drugim je izjavil, da bo treba spoštovati pravico mirne plovbe po mednarodnih pomorskih poteh in da bo treba kolikor mogoče kmalu odpreti Sueški prekop. Zatem je priporočal, naj se zavzamejo za korist in blaginjo beguncev, in končno se je zavzemal za nadzorstvo in omejitev dobave orožja državam Srednjega vzhoda.

Na koncu je Brown obžaloval škodo, ki je nastala v odnosih med Anglijo in arabskimi državami «zaradi lažnih obtožb o zatrjevani oboroženi intervenciji Velike Britanije med nedavnim spopadom». Izrazil je upanje, da bo Velika Britanija mogla ponovno obnoviti prijateljske odnose z arabskimi državami.

Naserjev svetovalec za zunanje zadeve Mahmud Favzi, ki je sledil Brownu, je izjavil, da ZAR nasprotuje ameriškemu predlogu, naj bi arabske države in Izrael razpravljali o prihodnosti Srednjega vzhoda ob pomoči neke tretje strani. Izjavil je, da ameriški načrt resolucije dokazuje, da je ameriška vlada postavila celotni problem na nelojalno, krivično in nesprejemljivo podlago. Dodal je, da je sovjetski poziv, naj se Izrael obsodi, naj se njegove sile umaknejo z zasedenega ozemlja, pravičen in konstruktiven. Obsodil je nato ameriško in britansko ladjevje, da sta bila na strani Izraela. Zatem je Favzi izjavil, da je glavna skupščina OZN dolžna zahvalo Sovjetski zvezi, ker je ta zahtevala sklicanje njenega izrednega zasedanja. Omenil je, da je bil Egipt leta 1956 napaden, letos pa sta bili pognjeni v spopad tudi Sirija in Jordanija. «Kdo bo prihodnji?» se je vprašal Favzi. «Kdo bo prihodnji na seznamu? Neka država Afrike, Azije, Latinske Amerike, Balkana ali bogve kje.»

Nato je Favzi izjavil, da je bilo samo življenje ZAR ogroženo. Ugotovil je, da sta predsednik Johnson in izraelski zunanji minister Eban rekla, kako blazno je za arabske države razsipati denar za kupovanje orožja. Toda, je dodal Favzi, to je bilo potrebno, ker so ZDA spodbujale izraelski napad in mu botrovale, in ta se je sprožil, zo je varnostni svet še razpravljal o položaju in ko so egiptovski visoki funkcionarji imeli še odpotovati v Washington.

Favzi je nato obtožil Izraelce grozodejstev na Sinaju, v Gazi in v drugih krajih in je poudaril, da egiptovsko stališče podpirajo države, ki predstavljajo tri četrtine prebivalstva sveta, in še zlasti de Gaullova izjava, ki jo je podal danes zjutraj.

Zatem je Favzi ponovil obtožbe o angloameriški intervenciji na strani Izraela in je izjavil, da 5. junija, ko se je začela vojna, niso arabske države še končale svojih obrambnih priprav.

Skupina arabskih članic OZN je ponoči sklenila podpreti sovjetsko resolucijo.

Za Favzijem je govoril danski ministrski predsednik Krag, ki je izjavil, da bi bilo treba poslati na Srednji vzhod novo in učinkovito mirovno silo, ter je predlagal, naj varnostni svet prouči možnost, da bi poslali posebnega predstavnika Združenih narodov v neposredne prizadete prestolnice. Na ta način bi se lahko ustvarilo primernejše ozračje, da bi se obe strani odločili začeti medsebojna pogajanja neposredno ali pa v okviru OZN. Naloga OZN je postaviti temelje za trajen mir. Krag je poudaril, da je treba pri tem upoštevati dve temeljni načeli: vojaške operacije ne smejo pripeljati do ozemeljskih pridobitev; na splošno se mora priznati pravica vseh držav članic do mirnega obstoja. Z teh dveh načel izhaja nujnost umika čet ter nujne rešitve temeljnih političnih problemov. Po mnenju Kraga je naloga varnostnega sveta pripraviti in izvesti tako splošno rešitev. Minister pa je pripomnil, da je treba vprašanje umika čet tesno povezati z ureditvijo meja in zagotovitvijo politične in ozemeljske nedotakljivosti vseh prizadetih držav.

Krag je nato izrazil željo, naj bi arabske države priznale Izrael v okviru splošnejšega sporazuma, ki bi zavaroval koristi vseh držav. OZN bi lahko opravila zelo koristno delo, če bi poslala skupine opazovalcev med sovražne si države z uvedbo demilitariziranih področij, ter če bi izvajala učinkovito nadzorstvo, s tem da bi povečala število članov organizma za nadzorstvo nad premirjem, ali pa če bi sporazumno z vsemi prizadetimi poslala nove mirovne sile OZN.

Sledil je govor predsednika izvršnega sveta Jugoslavije Mika Špiljaka.

Špiljak je zahteval od svetovne organizacije, naj obsodi napad na arabske države, naj zahteva brezpogojni umik izraelskih čet na položaje pred napadom in povrnitev škode arabskim državam. Opozoril je, da je Izrael v zadnjih desetih letih dvakrat napadel arabske države, da je izraelska vlada zavračala sprejem resolucije svetovne organizacije, katere uresničenje bi ustvarilo pogoje za ureditev odnosov na Srednjem vzhodu. To področje je stalno podvrženo nemirom, ker se na arabske države ne izvaja pritisk tistih, ki se ne morejo spriijazniti z dejstvom osvoboditve arabskih držav od kolonialne in imperialistične podreditve. Na arabske države se izvaja pritisk s smotrom, da bi jih prisilili, da menjajo svojo neodvisno politiko. Napad Izraela je rezultat premišljene politike, kar potrjujejo tudi izjave odgovornih izraelskih državnikov, ki so ob začetku napada izjavili, da nimajo nobenih teritorialnih zahtev, medtem ko sedaj odkrito izjavljajo, da se nimajo namena umakniti. Gre za napad na politično celovitost in svobodo arabskih držav s smotrom, da se arabske vlade prisili, da sprejmejo diktat, oziroma da se odstranijo z oblasti.

Špiljak je obtožil Izrael, da izvaja brezobzirno nasilje nad arabskim prebivalstvom, kar ima vse značilnosti genocida, in je odbil poskuse, da se napad opraviči, češ da gre samo za samoobrambo. Nedavna preteklost kaže, je dejal Špiljak, da so se na isti način opravičevali vsi napadalci. Ne glede na zapletenost posameznih spornih vprašanj je nemogoče opraviciti oborožen napad na druge države. Jugoslavija je imela z Izraelom normalne odnose, nikdar ni zanikala pravice Izraela do obstoja, v konkretnem primeru ne gre za opredelitev za eno ali drugo stran, temveč za konkretne razloge. Za stališče Jugoslavije je bistven značaj politike odgovornih vlad. S tem da obsoja napad, Jugoslavija izhaja iz tega, da se v mednarodnem življenju ne sme dovoliti, da se s silo urejujejo teritorialne in druge zahteve in izsiljujejo politične rešitve. Vsako popuščanje pred napadom in pomiritev s politiko izvršenega dejstva bi nosilec take politike hrabrilo na nove podobne in še večje napadalne akcije. Zato jugoslovanska vlada poudarija, da je treba brez odlašanja likvidirati neposredne posledice napada. Obsoditi je treba napad in zahtevati brezpogojen umik čet na položaje od 4. junija. Odločno se je treba upreti poskusom, ki streme za tem, da se umik čet poveže s postavljenim pogojem, da se prično pogajanja o celotnem izraelsko-arabskem sporu, kakor tudi zahtevam Izraela, da se posamezno pogaja z vsako arabsko državo. Dokler napadalec ne umakne čet, ne more biti nobenih pogajanj, niti iskanja sporazumov, ki so potrebni za dolgoročno stabilizacijo razmer na Srednjem vzhodu. Prav tako je neobhodno potrebno, da se od Izraela zahteva povrnitev škode arabskim državam in omogoči arabskim beguncem, da se vrnejo na svoje domove.

«Za nas ni nobenega dvoma, je poudaril Špiljak, da je kriza na Srednjem vzhodu sestavni del širšega mednarodnega gibanja, ki zadnja leta povzroča veliko zaskrbljenost. Zaradi prepričanja, da bi nova svetovna vojna pomenila splošno uničevanje, se velike sile izogibajo medsebojnemu spopadu. Toda, je poudaril predsednik zveznega izvršnega sveta Jugoslavije, zlorabljanje pozitivnih zavzemanj, da bi se prepričala splošna vojna, stalno spravlja v nevarnost svetovni mir. Ključ nevarnemu položaju je Špiljak izrazil prepričanje, da je mednarodna skupnost sposobna zaustaviti nosilce politike sile in vojne. V tem vidimo nove možnosti in potrebo splošnega zavzemanja vseh neodvisnih držav in demokratične javnosti na svetu.

Ni še gotov sestanek Johnson-Kosigin

NEW YORK, 21. — Predstavnik ameriškega državnega departmaja je danes izjavil, da je mogoče, da bo Dean Rusk obiskal v New Yorku Kosigina, preden bo ta odpotoval v Moskvo. Kakor je znano, je Rusk povabil nocoj na večerjo Gromika. Zatem je predstavnik izjavil, da se niso sporazumeli o nobenem sestanku med Johnsonom in Kosiginom ter da je Kosigin ob svojem prihodu v ZDA jasno povedal, da je prišel v New York na zasedanje skupščine OZN.

V poučenih krogih pa se vendarle govori, da se bosta Johnson in Kosigin morda sestala pred Kosiginovim odhodom iz New Yorka. Zatrjuje se, da bosta Rusk in Gromiko rešila še nekatere podrobnosti s tem v zvezi.

Sinoči je Kosigin sprejel skupno devet predstavnikov arabskih držav in med njimi tudi egiptovskega podpredsednika vlade Favzija.

Danes se je s Kosiginom sestal kanadski zunanji minister Martin. Po sestanku so v krogih kanadske delegacije izjavili, da je Martin skušal prepričati Kosigina, naj bi se sestal z Johnsonom. V teh krogih pravijo, da še vedno upajo, da se bosta Johnson in Kosigin sestala. Nocoj krožijo v New Yorku govorice, da se bosta verjetno sestala jutri zvečer v nekem kraju na sredi poti med Washingtonom in New Yorkom.

Minister za trgovinsko mornarico Natali govori na slovesnosti ob začetku tržaškega velesejma

Podgorni prispel v Kairo na posvetovanje z Naserjem

V Kairo je prispela tudi vojaška delegacija, ki jo vodi načelnik glavnega štaba SZ maršal Zaharov

KAIRO, 21. — Predsednik prezidija vrhovnega sovjeta SZ Nikolaj Podgorni je prišel danes v Kairo. Spremljata ga pomočnik zunanjega ministra Malik in načelnik oddelka za Srednji vzhod v zunanjem ministrstvu Ščiborin. Na letališču so ga sprejeli predsednik Naser in štirje podpredsedniki v njegovi vladi. Zbrala se je tudi velika množica, ki je pozdravljala Podgorneja.

Naser in Podgorni sta se pet minut pogovarjala v dvorani na letališču in sta se nato odpeljala v palačo Kubeh, kjer bo Podgorni bival med svojim obiskom v ZAR. Predsednika sta začela že nocoj posvetovanja.

Že včeraj pa je prišel v Kairo načelnik glavnega štaba sovjetske vojske maršal Zaharov z drugimi člani vojaške delegacije. Zaharov se je takoj sestal z novim egiptovskim poveljnikom oboroženih sil generalom Favzijem. «Al Ahram» piše, da bo Zaharov sodeloval pri razgovorih med Podgornim in Naserjem ter da bodo razpravljali o vseh plateh krize na Srednjem vzhodu. List dodaja, da obisk Podgornega pomeni «največjo podporo Moskve arabski borbi».

Egiptovski tednik «Aker Sa» piše, da je alžirska in sovjetska tajna služba odkrila zaroto ameriške vohunske službe za sestrelitev letala alžirskega predsednika Bumediena, ko se je vračal iz Moskve. List dodaja, da se je Bumedien zaradi tega ustavil v Beogradu in da je tam tajno menjal letalo ter je prispel v Alžir s sovjetskim letalom.

V Washingtonu je predstavnik ameriškega državnega departmaja izjavil, da so ukinili omejitev za potovanja ameriških državljanov v Izrael, Kuvajt, Maroko, Saudovo Arabijo in Tunizijo. Omejitve pa ostanejo še vedno v veljavi glede Alžirije, Iraka, Jordanije, Libanona, Libije, Sudana, Sirije, ZAR in Jemena.

Resolucija CK KP SZ o Srednjem vzhodu

MOSKVA, 21. — Nocoj se je zaključilo zasedanje plenuma CK KP SZ, na katerem so odobrili poročilo glavnega tajnika Brežnjeva o Srednjem vzhodu in teze za 50. obletnico oktobrske revolucije.

Na zasedanju so odobrili tudi resolucijo o Srednjem vzhodu, ki odobrava dosedanjo politiko in dosedanje ukrepe glede Srednjega vzhoda. Resolucija pravi med drugim: «Izraelski napad je rezultat zarote najbolj reakcionarnih sil mednarodnega imperializma in v prvi vrsti ZDA, ki je namenjena proti enemu od sektorjev narodnoosvobodilnega gibanja, proti naprednim arabskim državam, ki so stopile na pot socialnih in gospodarskih reform v korist delavcev in ki vodijo protiimperialistično politiko.

Medtem ko ZDA nadaljujejo napad v Vietnamu, predstavlja izraelski napad nadaljnji sklep v verigi politike imperialističnih in vojnohujskaških krogov, ki skušajo ustaviti napredek v zgodovini. Sovjetska zveza in druge socialistične države ter protiimperialistične sile so na strani arabskih narodov v njihovi pravični borbi proti imperializmu, kolonializmu in neokolonializmu in za pravice, da sami rešujejo probleme svojega notranjega življenja in zunanje politike.

Plenum v imenu komunistov in vsega sovjetskega ljudstva odločno obsoja izraelski napad in izreka solidarnost z narodi ZAR, Sirije, Alžirije in drugih arabskih držav. Plenum ugotavlja, da so odločni in nagli ukrepi Sovjetske zveze in drugih socialističnih držav imeli važno vlogo za ustavitev vojaške dejavnosti.»

Resolucija ugotavlja zatem z zadovoljstvom, da so socialistične države solidarno nastopile, in ugotavlja, da so skupne akcije socialističnih držav močan činitelj proti napadalnim načrtom mednarodnega imperializma. Plenum odobrava izjavo od 9. junija in ponavlja, da bo SZ storila vse potrebno za pomoč arabskim narodom, da se ustavi napad, pogasi vojno žarišče in vzpostavi mir.

V sedanjem trenutku, ko imperialistične sile izkoriščajo položaj, ki ga je ustvaril izraelski napad, ogrožajo neodvisnost in ozemeljsko celovitost arabskih držav, je važna naloga, da se ne dovoli napadalcu, da bi imel korist od svojih dejanj, doseči je treba takojšnji in brezpogojni umik čet z zasedenega ozemlja in njih povratek na črto premirja ter doseči plačilo škode ZAR, Siriji in Jordaniji.

Plenum meni, da dogodki na Srednjem vzhodu še bolj narekujejo enotno akcijo komunističnih in delavskih strank, mednarodnega delavskega gibanja, narodnoosvobodilnih gibanj Azije, Afrike in Latinske Amerike, vseh miroljubnih in naprednih sil, vseh tistih, ki jim je pri srcu svoboda in neodvisnost narodov.

DE GAULLOVA IZJAVA NA VČERAJŠNJI SEJI VLADE

Francija obsoja Izrael, ker je začel sovražnosti in ne priznava nobenih ozemeljskih pridobitev

De Gaulle je ponovno obsodil ameriško vojno v Vietnamu in poudaril, da je pomirjenje na svetu mogoče, edino le če se ta vojna konča

PARIZ, 21. — Francija obsoja Izrael zaradi začetka sovražnosti na Srednjem vzhodu. To obsodbo je izrekel general de Gaulle na današnji seji francoske vlade.

Po seji vlade je minister za informacije Pierre Dumas prebral naslednjo izjavo: «Duh in stvarnost vojne se znova širita na svetu. En spopad prispeva k povzročanju drugega. Vojna, ki jo je v Vietnamu sprožila ameriška intervencija, uničenje življenj in imetja, ki ga je povzročila, njena jalovost, pa naj se uporabljajo še tako strahotna sredstva in naj bodo učinki še tako strahotni, povzročajo zaprepaščenje ne samo na kraju samem, temveč tudi na oddaljenih področjih. Iz tega izhaja obnašanje Kitajske in naglica v njenem oboroževanju. Iz tega izhaja na drugi strani psihološki in politični proces, ki se je izrodil v borbo na Srednjem vzhodu.

Francija je zavzela stališče proti vojni v Vietnamu in proti tuji intervenciji, ki jo je povzročila. Od vsega začetka poudarja, da bi ta vojna lahko prenehala samo z obveznostjo, ki bi jo prevzela Amerika, da umakne svoje sile v določenem času.

Francija je zavzela stališče proti vojni na vzhodu. Seveda se ji zdi pravično, da vsaka prizadeta država — in posebej Izrael — lahko živi. Grajala je zaradi tega grožnjo o njegovem uničenju, ki so jo izrekli njegovi sosedi, in si je pridržala stališče glede hipoteke proti tej državi glede plovbe po Akabjskem zalivu. Toda obsoja začetek sovražnosti, ki jih je začel Izrael.»

Francoska vlada, ki je skušala preprečiti, da bi prišlo do spopada, je predlagala, naj bi se štiri velesile sporazumele o svojem skupnem nasprotovanju uporabljanja orožja. Hkrati je sporočila obema stranema, da bo obsodila tisto, ki bo prva odprla ogenj. Danes nima Francija za pridobljene nobenih sprememb, ki so bile dosežene na tem področju z vojaško akcijo. Toda, ker se je vojna razširila na Srednjem vzhodu, je Francija mnenja, da ni nobene možnosti mirne ureditve v sedanjem svetovnem položaju, če se ne pojavi nov svetovni element. Ta element bi lahko bil in bi moral biti konec vojne v Vietnamu.

Seveda, če bi se nekega dne ponudila priložnost vzpostavitve miru, bi jo Francija s svoje strani sprejela. Da bo Francija sama lahko učinkovita, je potrebno, da ostane pri stališču, ki ga je zavzela v interesu vsega sveta.»

Minister Dumas je na vprašanja časnikarjev izjavil, da izjava francoske vlade, na žalost pomeni ugotovitev, da se stvarnost in duh vojne širita in da se nekatera nasprotja med ZDA in Sovjetsko zvezo pojavljajo na večjem številu krajev sveta.

Kar se tiče nedavnega sestanka med de Gaullom in Kosiginom, je minister izjavil, da je Kosigin obrazložil francoskemu predsedniku stališče Sovjetske zv., kakor ga je pozneje ponovil v Združenih narodih. Poleg tega je Kosigin med pogovorom z de Gaullom vztrajal pri poudarjanju naporov Sovjetske zveze, da se zagotovi ohranitev miru.

O de Gaullovih razgovorih z Wilsonom je Dumas izjavil, da sta govorila o Srednjem vzhodu, o prihodnosti Evrope, o tehničnem sodelovanju med obema državama na raznih sektorjih. De Gaulle je davi izjavil, da so bili ti razgovori precej temeljiti in zelo zanimivi.

Kar se tiče Evrope, je predstavnik izjavil, da je stališče Francije znano in ni nič novega. Francija meni, da se mora šest držav sporazumeti med seboj, preden bodo podpisniki rimske pogodbe lahko dali načelen odgovor.

Glede povezave, ki jo današnja vladna izjava dela med vojno v Vietnamu in na Srednjem vzhodu, je Dumas rekel: «Vlada misli, da je med obema problemoma več kakor ena zveza. Vojna v Vietnamu, ki je vir trenj med velikimi državami, je izvor napetosti na svetu in še posebej na Srednjem vzhodu. Prav zaradi tega predpostavlja trajna rešitev pojav novega elementa, na svetu.»

V francoskih pooblaščenih krogih so danes pojasnili, da prepoved izvažanja orožja v države Srednjega vzhoda še vedno velja za vse države tega področja.

V Washingtonu je predstavnik Bele hiše Christian v zvezi z današnjo de Gaullovo izjavo pripomnil: «Nimamo nobenega komentarja k temu, toda ugotovil bi, da nobeden od tistih, ki od blizu spremljajo položaj, ne vidi povezave med dogodki na Srednjem vzhodu in v jugovzhodni Aziji.»

O arabskem vrhu

TRIPOLIS, 21.

Libijski kralj Idris je izjavil, da je pripravljen udeležiti se arabskega vrha vsak trenutek in kjerkoli. Kralj Husein je izjavil, da bi morali sestanek sklicati še pred soboto. Jordanski minister Talhuni je izjavil, da bo Jordanija v nasprotnem primeru sprejela sama stališče, ki se ji bo zdelo bolj primerno za njene interese. Jordanska vlada je poslala jordanskemu delegatu v OZN brzojavko, v kateri sporoča, da je Izrael začel uničevati mesto Alkiliah, od koder izganjajo prebivalstvo. V brzojavki je rečeno, da 12.000 prebivalcev tega kraja živi sedaj na poljih ali v gorah brez zavetja in brez hrane.

V Libanonu je organizacija palestinskih komandosov sporočila, da je premestila svoje poveljstvo na ozemlje, ki ga je zasedel Izrael.

Govor predsednika vlade Mora na včerajšnji seji skupščine OZN

Danes se bosta Moro in Fanfani sestala s predsednikom Johnsonom

NEW YORK, 21. — Na večerni seji glavne skupščine OZN, ki se je začela ob 21.15 je govoril tudi predsednik italijanske vlade Moro. Med drugim je Moro poudaril, da preživljamo resne trenutke, ter da je prva naloga obrazložiti in primerjati misli in stališča o Srednjem vzhodu v upanju, pravzaprav prepričanju, da bo nastalo primerno ozračje, ki naj omogoči pripraviti priporočila in sprejeti primerne odločitve.

Moro je nato govoril o prizadevanjih italijanske vlade da prepreči spopad, nato pa, da se doseže konec bojev. Ko so se sovražnosti ustavile, je italijanska vlada dala pobude za takojšnjo pomoč vsem žrtvam ter je predlagala ukrepe za organizirano pomoč.

Poudaril je zatem, da se italijanska vlada obvezuje sodelovati pri reševanju problemov na Srednjem vzhodu ter sodelovati za napredek tamkajšnjega področja, katerega razvoj je velike važnosti za mir v Sredozemlju in na svetu. Poudaril je potrebo takojšnjih primernih in nujnih ukrepov za pomoč ranjencem, novim beguncem in prizadetemu prebivalstvu.

Moro je nato poudaril, da mora skupščina predvsem poudariti, da ima vsaka država članica pravico do politične neodvisnosti, ozemeljske celovitosti in zaščite pred grožnjo in uporabo sile. V tem okviru bo treba načeti vprašanje umika čet in «pravične ozemeljske ureditve področja, ki jo bodo morale svobodno sprejeti prizadete strani in bo morala biti stalnega značaja» «Za umik čet je seveda potreben ukrep. Toda ni dovolj. Če bi se Združeni narodi omejili na to, bi bili sokrivi za povratek k stanju, ki je bilo vzrok dveh vojn v dvajsetih letih. Združeni narodi morajo misliti na to, da istočasno postavijo temelje za ureditev, ki naj varuje to področje in svet pred novim spopadom, ki bi se lahko razširil v splošno vojno.»

Skupščina bo morala načeti vprašanje palestinskih beguncev, katerih žalosten položaj predstavlja enega od činiteljev nestabilnosti in napetosti na tem področju.

Moro je nato izjavil, da so tudi vprašanja, ki zadevajo splošnejše interese mednarodne skupnosti. To so vprašanja pomorskih poti, katerih svoboda, zajamčena po mednarodnem pravu, predstavlja prvovrsten interes za ves svet in še posebej za tiste države, kakor je Italija, ki so ločene od oceana po prekopih in ožinah. Moro je dodal, da isto velja za svete kraje za katere je potreben poseben statut, ki naj omogoči svoboden dostop v te kraje. «Jeruzalem ne sme biti činitelj razdvajanja, temveč središče sprave velike duhovne vrednosti.»

Še širša vprašanja pa so gospodarski razvoj vsega Srednjega vzhoda. Ta se zdi, da je ne glede na meje eden glavnih elementov, ki bo v prihodnje prispeval k miru in stabilnosti na tem področju. Moro je dodal, da je naštel samo glavna vprašanja, ter da seznam s tem nikakor ni izčrpan.

Nato je Moro izjavil, da morda ni še prišel trenutek, da bi predlagali formule ali specifične rešitve za ta vprašanja, toda Italija bo ob primernem trenutku sporočila svoje stališče in prispevala z idejami in spodbudami. Za sedaj je potrebno ustvariti pogoje, ki naj omogočijo arabskim državam in Izraelu, da svobodno in iskreno priznavajo medsebojni obstoj, neodvisnost in ozemeljsko celovitost ter da se obvežejo živeti v miru v skladu z listino Združenih narodov.

Moro je dalje izjavil, da bi morala biti naloga Združenih narodov predvsem politična, zatem pa gospodarska. Pripomnil je, da so predvsem Združeni narodi sedež, kjer bi moralo biti mogoče doseči slovesno obveznost vseh članov organizacije, da bodo prispevali k zbližanju in pomirjenju. Dejal je, da bi bilo umestno pozvati vse, majhne in velike države, ki se pogajajo v Ženevi in New Yorku o razorožitvi, da bi preprečile oboroževalno tekmo na Srednjem vzhodu.

Poleg tega morajo biti Združeni narodi kraj sestanka in stika med sprtimi strankami. Omenil je nato indijski predlog za imenovanje posebnega predstavnika OZN na Srednjem vzhodu, zatem britanski predlog in je pripomnil, da je treba te predloge proučiti.

Združeni narodi bi morali in bi mogli imeti svojo vlogo pri ureditvi tistih vprašanj, ki, čeprav imajo svojo geografsko podlago na Srednjem vzhodu, zajemajo interese mednarodne skupnosti v celoti.

Dalje bi Združeni narodi mogli biti orodje za reševanje vprašanj pomoči, ki so nastala v zvezi z nedavnim spopadom in ki imajo svoj izvor v nestabilnosti na tem področju. Združeni narodi bi morali poleg tega dati pobudo za obširen načrt za gospodarski razvoj celotnega področja, pri katerem bi morale s privolitvijo držav Srednjega vzhoda sodelovati vse države članice OZN.

Jutri se bosta Moro in Fanfani sestala s predsednikom Johnsonom v Beli hiši.

PO SPOROČILU O OBNOVITVI TRG. POGAJANJ

V Beogradu 28. t.m. sestanek mešanega jugosl.-ital. odbora

Prihodnji mesec sestanek delegacij v okviru videmskega sporazuma - Pričakuje se ugoden razvoj pogajanj

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 21. — Današnje jugoslovansko časopisje je objavilo brez komentarja kratko vest agencije Tanjug, da se bodo trgovinska pogajanja z Italijo, ki so bila prekinjena januarja, nadaljevala v ponedeljek, 26. t.m. Na enako kratek način je jugoslovansko časopisje obvestilo svojo javnost tudi januarja o prekinitvi trgovinskih pogajanj, kar je bilo uvod v kratek zastoj nadaljnjega razvoja jugoslovansko-italijanskih odnosov, ki so se zadnja leta stalno zboljševali. Nima smisla razpravljati o vzrokih, ki so napotili italijansko delegacijo, da je nepričakovano po navodilih svoje vlade prekinila pogajanja, ki so potekala v Beogradu v obojestransko zadovoljstvo. Prav tako nima smisla razmišljati o tem, ali je takrat do prekinitve pogajanj res prišlo zaradi navedenih razlogov, oziroma, ali niso bili mogoče vmes drugi vzroki. Ugoden razvoj odnosov med Jugoslavijo in Italijo na raznih področjih, posebno na gospodarskem, je jamstvo, da se bo po uradnih diplomatskih stikih v kratkem vse pojasnilo, da se bodo prekinjena pogajanja v kratkem nadaljevala v obojestransko zadovoljstvo.

Sicer čas petih mesecev ni bil ravno kratek, toda kdor pozna način diplomatskega dopisovanja, ta ve, da je pet mesecev za diplomate zelo kratek čas. Toda tudi ta relativno kratek zastoj bo v prihodnjih dveh mesecih kompenziran z intenzivnimi stiki in razgovori zastopnikov obeh držav o raznih aktualnih vprašanjih. Poleg nadaljevanja trgovinskih pogajanj v ponedeljek 26. t.m. v Beogradu, ki bodo pripeljala do sklenitev trgovinskega sporazuma, se bo 28. t.m. sestal v Rimu mešani jugoslovansko-italijanski odbor za manjšinska vprašanja. Kot se pričakuje, bo v kratkem prišlo tudi do razgovorov o sklenitvi novega sporazuma o kulturni izmenjavi. Prihodnji mesec se pričakuje sestanek obeh delegacij v okviru videmskega sporazuma, na katerem se bo verjetno prvenstveno razpravljalo o možnosti odprtja novih mejnih prehodov. Na področju nadaljnjega razvoja gospodarskih odnosov se pričakuje tudi v kratkem razgovor o razvoju tehnične kooperacije. Jugoslovanski krogi pričakujejo, da bodo vsi ti razgovori pripeljali do ustreznih obojestransko koristnih pozitivnih rezultatov, ki bodo omogočili nadaljnji razvoj jugoslovansko - italijanskih odnosov.

Predsednik prezidija vrhovnega sovjeta ZSSR Nikolaj Podgorni je odpotoval danes dopoldne s svojim spremstvom, po razgovorih s predsednikom republike maršalom Titom, iz Pulja v Kairo. Na sinočnjih razgovorih sta Tito in Podgorni s svojimi sodelavci izmenjala misli o položaju na Srednjem vzhodu v luči zadnjih dogodkov in o drugih vprašanjih skupnega interesa.

Danes je prispel na Brione na štiridnevni uraden obisk v Jugoslavijo predsednik republike Kameruna Hadža Ahidra. To je prvi obisk predsednika Kameruna v Jugoslaviji. Na svojem prvem sestanku danes popoldne sta Tito in Ahidra skupno s svojimi sodelavci izmenjala misli o aktualnih mednarodnih vprašanjih in o vprašanjih s področja dvostranskih odnosov. Jutri bo visoki gost predsednika republike obiskal nekatera industrijska in turistična središča Slovenije in med njimi Ljubljano.

B. B.

Zahtevamo tečaje IARD tudi za slovenščino v Nadiških dolinah!

Zdaj ob koncu šolskega leta so pokazali v javni prireditvi uspehe Iardovih tečajev glede italijanščine, zamolčali pa postopno eliminiranje slovenskega narečja in kulture. Zato ponavljamo historiat Iardove akcije.

V videmski pokrajini ni Rotary klub iz Vidma leta 1965 izbral kake mestne šole za izvajanje svojega programa IARD, ampak podeželsko šolo: srednjo šolo v Špetru ob Nadiži s podružnico v Sv. Lenartu. V Messaggeru Venetu z dne 25. februarja 1965 in z dne 15. maja 1966 so pojasnili razloge te čudne izbire: «Ta šola leži na ozemlju, ki je gospodarsko pasivno ter hudo trpi zaradi emigriranja prebivalstva. Čeprav opažamo, da privlači italijanska kultura ljudi na tem ozemlju bolj kot v drugih krajih, pa še zmerom mora prenašati prebivalstvo tega ozemlja, ki živi osamljeno, sledove slovenskega narečja, v slabšem položaju kot drugod; dodajamo k temu še podedovani zaprti značaj teh ljudi, ki jih ovira v druženju z drugimi ljudmi.»

Zato je IARD program Rotary cluba iz Vidma predvidel posebno obdelovanje teh 250 dijakov srednje šole v Špetru in Sv. Lenartu, ki je pri njih opaziti okužbo «po sledovih slovenskega narečja». Po listu «Messaggero Veneto» z dne 15. maja 1966 so zanje ustanovili poseben «krožek», in sicer: *«Sledovi slovenskega narečja, težko govorijo italijanski».*

«Dijaki prvega in drugega razreda srednje šole v Špetru ob Nadiži so obiskovali in še obiskujejo «krožek», ki so mu dali ime «Izgovarjava in recitacija», in ki naj bi bil provedevtičen, pripravljalen za prihodnji tečaj gledališkega udejstvovanja. Zdi se nam, da je ta izbira zelo umestna, ker ljudje na tem ozemlju s težavo govorijo pravilno italijanščino (ne smemo pozabiti, da obiskujejo to šolo učenci, ki stanujejo v celotnem hribovskem pasu Nadiške doline) in se bodo tako bolj spretno izražali.»

O tem smo pisali že večkrat v našem listu. Poročali smo tudi, da je na interpelacijo deželnega svetnika Šiškoviča odgovoril dne 12. julija 1966 deželni odbornik Stopper, da program IARD, ki je bil zanj, kot poroča Messaggero Veneto, izbran Špeter ob Nadiži s Sv. Lenartom zato, ker «morajo ljudje tam prenašati sledove slovenskega narečja in težko govorijo pravilno italijanščino, nima namena niti v najmanjši meri delovati tako, da bi odstranil kak jezik ali posebno vrsto kulture, v konkretnem primeru narečje slovenskega izvora, ki ga govori ljudstvo v Nadiških dolinah».

Menili smo, da je bilo potrebno, da se sedaj vsi Slovenci in tudi italijanska javnost spominjajo glavnih elementov Iardovega programa in odgovora deželnega odbornika Stopperja, ker je IARD te dni žel plodove svojega delovanja. Te dni se je namreč končal v veliki dvorani srednje šole v Špetru ob Nadiži tečaj «izgovarjave in recitacije», ki ga je v preteklem šolskem letu 1966-1967 organiziral IARD za slovenske dijake te šole. Mladi dijaki so nastopili kot igralci pod vodstvom dr. Esposita v zelo zahtevnem dramskem delu Via Crucis, ki ga je napisal francoski dramaturg Henry Gheon. Slovenski dijaki so odlično odigrali svoje vloge in dosegli velik uspeh.

Zatem so nastopile še dijakinje ženskega tečaja IARD na tej šoli, ki so tudi dobro igrale. Prireditev so zaključili s smešno parodijo, ki se je v njej zelo dobro izkazala skupina dijakov.

Program IARD se je torej izkazal, da je del dijakov nastopal na odru v dramskih delih in pokazal, da znajo celo spretno igrati, da torej brez težav pravilno izgovarjajo italijanščino in da jim italijanščina ne dela težav, ker doma govorijo slovensko narečje.

Člani Rotary cluba v Vidmu so uživali podporo državnih šolskih oblasti, ki so jim dovolile, da so vse leto po dopoldanskem šolskem pouku imeli v Špetru ves popoldan Iardovo piljenje v izgovarjavi in recitaciji v italijanščini in še pripravljanje na zaključno šolsko prireditev z igralskimi deli v italijanščini. Dijaki so bili vse leto od zore do mraka v šoli v Špetru in Sv. Lenartu, tu so obedovali in se šele zvečer vračali. Nekatere pa so kar držali v dijaškem domu. Del stroškov za organizacijo Iardovih krožkov na srednji šoli je plačal Rotary club, del pa javne ustanove. Največ pa deželni odbor, ki je plačal prevoze in obede ter tudi organizacijske stroške.

Rotary club se je vrinil s svojim Iardovim programom izrecno na srednjo šolo v Špetru, ki jo obiskujejo samo dijaki družin, ki govorijo narečje slovenskega izvora, kot je to odkrito in točno povedal deželni odbornik Stopper. Kako si pa Stopper predstavlja, da Iardov program ne izloča tega slovenskega narečja, če pa se morajo vsi dijaki poleg samo italijanskega pouka v azilih, na osnovni in srednji šoli še učiti ves prosti čas še pravilno izgovarjavo italijanščine in recitacijo italijanskih del, tako da jim Iardov, od dežele finančno podpiran program onemogoči sploh govoriti slovensko narečje Nadiških dolin.

Rotary clubu v Vidmu in deželnemu odboru ne pade niti v glavo, da bi ustanovili drugod v Furlaniji take Iardove tečaje, kakor so naznanili ob priliki odprtja Iardovih tečajev v Špetru, da bi zamaskirali raznarodovalno akcijo Iarda, ki je popolnoma potisnila vstran domače družinsko govorjenje v slovenskem materinem narečju. Iard je odvzel še edine možnosti govorjenja v domačem krogu.

Lepo bi se jim zahvalili Furlani po furlanskih krajih, če bi namesto tečajev «scuele libare friulane» Iardov program vzel vsako možnost se učiti in sploh govoriti furlanščino. Niti deželni odbor na to ne misli.

Zato ne bo drugih Iardovih tečajev v Furlaniji, ampak samo ti v Špetru, da bi slovenski dijaki sploh ne imeli možnost kdaj govoriti po domače v svojem narečju.

Slovenci v Italiji nimajo nič proti temu, da se njihovi otroci naučijo pravilno izgovarjati in recitirati v italijanščini. To tudi delajo. So pa odločno proti temu kasarniškemu Iardovemu načinu, ki sploh eliminira vsako govorjenje v materinem jeziku, ker jim kratko malo, s sokrivdo šolskih oblasti in ob popolni podpori deželnega odbora ropa, odteguje edine proste ure, jim s tem praktično ne dovoljujejo, da bi še govorili svoje narečje.

Slovenci v Italiji imajo prav isto pravilno izgovarjanje, za recitacije tary cluba, da jim dežela dovoli in da finančno podporo za slovensko pravilno izgovarjanje, za recitacije in za čudovite slovenske pasijone in še za prelepo devetico, ki jo skozi stoletja praznujejo vse vasi Nadiških dolin. Njihove prosvetne zveze, profesorji in duhovniki so pripravljeni imeti ob zasebnih tečajih Rotary cluba svoje paralelne krožke za dikcijo in recitacijo. Šele takrat bo lahko deželni odbornik rekel, da Iardov program nima niti najmanj namena izločiti slovenskega narečja in slovenske kulture.

Slovenski Iardovi tečaji bi bili šele pravi Iardovi tečaji, kot si jih je zamislila mednarodna organizacija IARD in ne kot jih je izpačil nacionalizem videmskega Rotary cluba; šele Iardovi tečaji v slovenščini bi uresničevali glavni dve Iardovi smernici (IARD — individuazione e assistenza dei ragazzi dotati), poudarjanje dijakove osebnosti in gmotno pomaganje nadarjenih dijakov, ker je mogoče razviti posamezno osebnost, individualnost le s pomočjo materinega narečja, konkretno v Nadiških dolinah slovenskega, in le v domačem okolju določiti resnično nadarjene dijake, ki jih odkriva le lasten materin jezik in ne papagajsko učenje tujega.

Naša dolžnost je, da opozorimo mednarodno centralo Rotary clubov in tudi milanski club, kako so v Vidmu izpačili in kompromitirali prave smotre Rotaryjevih klubov, ki ni njih namen spravljati v nevarnost obstoj materinih jezikov in lastne kulture z monopolnim prekomernim širjenjem drugega vladajočega jezika. Zato pa ni Rotary club v Vidmu to, kar bi moral biti, namreč most razumevanja za jezikovne in kulturne posebnosti raznih narodnosti v videmski pokrajini. Obračamo se na slovenske deželne svetnike in na deželne svetnike vseh italijanskih strank, da zahtevajo v deželni skupščini enakopravnost v aplikaciji Iardovih načel — to je spodbujanje dijakove osebnosti in gmotno pomaganje nadarjenih dijakov — tudi v dikciji in recitaciji ter pravilni izgovarjavi slovenščine vzporedno z že začeto Iardovo akcijo dikcije in recitacij v italijanščini, ker je že v enem letu delno eliminirala dosedanje narečje slovenskega izvora v Nadiških dolinah. To ni niti najmanj namen Iardovega programa, kakor je izjavil deželni odbornik Stopper. Zato morajo odpasti ali popoldanske učne ure zasebnega cluba Rotary, ali pa mora dežela intervenirati, da se uvedejo Iardovi krožki tudi za slovensko dikcijo in kulturno izobrazbo.

Z otvoritve tržaškega velesejma

V Ljubljani mednarodni festival jazza

V dneh 23. in 24. junija 1967 v ljubljanski dvorani Tivoli mednarodni festival jazza «Ljubljana-67». Organizira ga Zavod ing. Stanka Bloudka ob sodelovanju RTV Ljubljana, pokrovitelji prireditve pa so: predsednik Mestnega sveta Ljubljane ing. Miha Košak, generalni direktor RTV Ljubljana Boris Mikoš, generalni direktor turističnega in avtobusnega podjetja Kompas Vladimir Mikuž, generalni direktor komunalnega transportnega podjetja Transturist Veno Doljak in direktor Zavoda ing. Stanka Bloudka ing. Boris Kristančič. Organizatorji so zaupali sestavo sporeda Aleksandru Skaletu, Mladenu Mazurju in dr. Branku Rustji, ki so sodelovali že pri vseh prejšnjih podobnih prireditvah. Za festival vlada veliko zanimanje, saj se je prijavilo več kot 30 evropskih in ameriških ansamblov ali solistov, od domačih zasedb pa bosta sodelovala Plesni orkester RTV Ljubljana pod vodstvom Jožeta Privška in jazz-orkester AD HOC, ki ga vodi France Kapus. Spored bo obsegal vse stile jazza, od tradicionalnega dixielanda do najsodobnejšega «svobodnega» ali «free-jazza».

Sorge obveščevalec stoletja

Richard Sorge je izredna osebnost iz zadnje vojne, ki bo pravilno osvetljena s knjigo beograjskega novinarja Mihaila Marića SORGE OBVEŠČEVALEC STOLETJA. Knjiga je te dni izšla v slovenščini. V prevodu Cvetka Zagorskega smo pri založniškem zavodu Borec dobili knjigo, ki je zaradi svoje zanimivosti vredna, da jo prebere vsakdo. Gre namreč za prikaz edinstvene osebnosti Sorgeja, njegovega obveščevalnega dela v korist Sovjetske zveze in za prikaz njegovih sodelavcev Jugoslovana Branka Vukelića, zakoncev Klausen in dveh Japoncev. Vsi ti pa so z izjemo zakoncev Klausen svoje delo plačali z življenjem, tako da pomeni izid knjige ne samo osvetlitev njihovega dela, njihovega velikega prispevka k zmagi nad fašizmom, temveč tudi počastitev njihovega spomina.

Richard Sorge je bil sin nemškega inženirja in Rusinje, ki se je rodil v Rusiji. Toda že kot otrok se je vrnil v domovino svojega očeta kot nemški državljan. Bil je nemški oficir v prvi svetovni vojni, po vojni pa se je pridružil naprednemu gibanju in postal zaveden komunist. Preselil se je v Sovjetsko zvezo, kjer je v Kominterni opravljal pomembne naloge. Kot nemški državljan je bil nato poslan kot obveščevalec na Japonsko. Tu je deloval kot dopisnik nemških listov in se celo formalno vpisal v nacistično stranko, samo da je lahko uspešneje deloval za postavljene namene. V Tokiu je vodil obveščevalno skupino, kateri je pripadal jugoslovanski novinar iz Zagreba Branko Vukelić, ki je bil prav tako kot komunist iz Francije poslan na to delo v deželo vzhajajočega sonca. Z njima sta bila v skupini kot telegrafist Max Klausen in kot kurirka njegova žena, pa še dva Japonca, svetnik ministrskega predsedništva Ozaki Hosumi in slikar Mijagi Jotoku. Vsi ti člani obveščevalne skupine so Sovjetski zvezi posredovali izredno dragocene podatke, ki jih je Sorge dobival od svojih japonskih sodelavcev in svojih intimnih prijateljev na nemškem veleposlaništvu — bil je namreč osebni prijatelj poslanika Otta-Branko Vukelić pa v diplomatskih in novinarskih krogih. Morda najdragocenejše obvestilo je bilo tisto, da Japonska kljub sklenitvi pakta z Nemčijo ne bo napadla Sovjetske zveze na Daljnem vzhodu. Prav to obvestilo pa je v zimi leta 1941 pripomoglo, da so Sovjeti sklenili prestaviti vse udarne sibirske divizije in Daljnega vzhoda na fronto pred Moskvo in tako rešiti prestolnico pred zasedbo in uničenjem. Proti koncu vojne so jih odkrili Japonci in obsodili na smrt Sorgeja ter Ozakija Hosumija. Mijagi Jotoku je umrl v ječi še pred obsodbo, Vukelić pa v taborišču, kjer je prestajal kazen. Le zakonca Klausen sta ostala živa, potem ko sta kapitulacijo Japonske dočakala v zaporu.

O Sorgejevem burnem življenju, o njegovi predanosti komunističnim idejam ter o njegovem neustrašnem delu, kakor tudi o delu celotne obveščevalne skupine govori Maričeva knjiga. Ta knjiga ima mnoge prednosti pred vsemi dosedanjimi deli, ki so bila objavljena o Sorgeju, Vukeliću ter njuni skupini. Temelji namreč na novih odkritjih. Med njimi je tudi to, da je Stalin zatajil obvestilo Sorgeja o tem, da Japonska ne bo napadla Sovjetske zveze, da po aretaciji Sorgeja ni storil korakov za zamenjavo, čeprav so jo Japonci pričakovali in da je bilo v Sovjetski zvezi po vojni sploh prepovedano pisati o njem in je bil šele dvajset let po smrti Sorge odlikovan z redom narodnega heroja, Vukelić pa z drugimi odlikovanjem. Medtem ko je Sorgejeva žena, Rusinja, umrla menda v Sibiriji skupaj s svojo hčerko. Prav tako je avtor knjige uporabil japonske vire, ki jih je preskrbel sin Vukelića in japonske matere, sedaj v Beogradu študirajoči Hiroši Jamasaki-Vukelić ter pripovedovanja Maxa Klausena, ki je po vojni dolgo vrsto let živel v vzhodnem Berlinu in je šele v zadnjem času izdal svoje pravo ime in sodelovanje v Sorgejevi skupini.

Gre torej za izredno zanimivo knjigo, ki je tudi spretno napisana in se bere kot napeta kriminalna zgodba, ki pa je vseskozi dokumentirana. Čeprav je napisana v romanizirani obliki, je to dokumentarno delo, ki bo zaradi svoje izredno zanimive vsebine, zaradi osvetlitve junakov obveščevalne službe in zaradi živega prikaza Sorgeja, njegovih sodelavcev, njihovega dela in usode vzbudila med bralci gotovo izredno zanimanje.

Sl. Ru.

«Zanimanje za našo bližnjo preteklost doživlja sedaj svojo renesanso»

Idrijska revija za kulturo in občna vprašanja Kaplje je s svojo šesto številko spremenila zunanjo obliko: format se je znatno zmanjšal, število strani pa je seveda naraslo. Omenjena številka revije objavlja Pesmi Dora Hvalice ter nekaj drobnih pesmi, prevedenih iz italijanščine (Giovanni Pascoli, Diego Valeri, Giuseppe Ungaretti; prevajalec ni naveden). S kratkim sestavkom je predstavljen Meša Selimović, katerega najpomembnejše delo je roman Derviš in smrt (1966), najboljši roman preteklega leta v Jugoslaviji; letos bo izšel tudi v slovenščini, revija pa objavlja kratek odlomek (v prevodu Toneta Potokarja). Jakob Emeršič je prispeval kratek prozni spis Izgubljeni ptič. Ob 20-letnici priključitve Slovenskega Primorja je uredništvo revije sklenilo zaprositi za pogovor nekatere osebe, ki so kakorkoli povezane z usodo Primorske. Prvi na vrsti je Stanko Petelin-Vojko, nekdanji komandant Vojkove brigade in pisec zgodovinskih knjig o NOB. (Na koncu tega sestavka ponatiskujemo intervju z njim.) Pod naslovom Beseda z umetnikom objavlja Jože A. Hočevar intervju s slikarjem Zvestom Apollomiom. Članek Milana Božiča Ureditveni problemi mesta Idrije je opremljen z več risbami. Na pet strani se raztegajo Zapiski na rob polemik s Pahorjevimi Glosami 65. Avtor navaja zadevno pisanje v Tribuni, Teoriji in praksi in v našem listu ter omenja Izjavo Univerzitetnega komiteja ZKS, ki je izšla v Delu in Tribuni. O sramotnem stanju ljubljanskega Navja je napisal kratek sestavek Silvij Božič. (O tem je bilo že toliko napisanega, da bi človek po pravici pričakoval, da je že davno tam največji red.) Na koncu objavlja revija eno stran «kočljivih vprašanj», na katera uredništvo odgovarja.

Kot je zgoraj omenjeno, je v tej številki objavljen tudi intervju s Stankom Petelinom-Vojkom. Menimo, da bo naše bralce toliko zanimal, da je vredno ga ponatisniti:

VPRAŠANJE: Ob dvajsetletnici množične vstaje primorskega ljudstva — leta 1963 — ste dali v svet kar dve svoji knjigi: Med Triglavom in Trstom ter Kroniko Vojkove brigade; nato ste napisali še dve knjigi: Osvoboditev Slovenskega Primorja in Gradnikovo brigado. Kaj vas je gnalo, da ste napisali vsa ta dela in zakaj se jih niste lotili morda že prej?

ODGOVOR: Povsem po naključju. Ob tovariškem srečanju vojkovcev 1962. leta — predvsem na pobudo pokojnega Alojza Pungeršiča in Slavice Tratnikove smo se namreč vojkavci iz Ljubljane in okolice sestajali redno vsako leto — je nekdo medtem, ko smo obujali spomine na našo brigado in njene borce, obžaloval, ker ni o naši brigadi nič napisanega. Menil je, da bi jaz lahko kaj spravil na papir. Pristal sem, čeprav sem se naslednjega dne, ko sem natančneje premislil vso to zadevo, že pošteno kesal.

Ko pa sem le začel brskati po dokumentih, mi ni bilo več žal. Odkrival sem že napol pozabljene dogodke in ljudi ter ponovno doživljal vso veličino naših takratnih hotenj in želja. V posebno zadoščenje pa mi je bilo, ko sem videl, da imajo enake občutke pri prelistavanju moje prve knjige «Kronika Vojkove brigade» tudi nekdanji soborci. To me je vzpodbudilo, da sem sklenil natančno obdelati vojaško-politično plat posameznih obdobij NOB na Primorskem, predvsem pa zgodovino enot 31. divizije, v kateri sem preživel vsebinsko najbogatejši in najlepši leti svojega življenja.

Tematiko, ki jo obdelujem, precej dobro poznam, vendar je težko najti najustreznejšo obliko izlaganja gradiva. Knjige niso namenjene le borcem (ti bi želeli v njih najti čimveč spominskih sestavkov), temveč morajo biti tudi zgodovina teh enot. Zato morajo biti napisane kritično in na podlagi čimbolj preverjenih podatkov. Namenjene so torej tudi oziroma predvsem mlajšemu rodu, ki naj si na osnovi dejstev, omenjenih v knjigah, sam ustvari pravo podobo in oceno našega narodnoosvobodilnega boja.

VPRAŠANJE: Kaj bi bilo treba storiti, da bi zgodovinski kraji našim zanamcem pokazali verno podobo NOB?

ODGOVOR: Osebno mi je zelo žal, da zamisel, ki smo jo bili sprožili že pred tremi leti, ni padla na rodovitna tla. Zakaj ne bi Cerkljanskega spremenili v nekak nacionalni partizanski park? Tam je bolnišnica Franja, ki je edinstven spomenik našega boja, v bližini pa je tudi še dobro ohranjena tiskarna Slovenija. Razen tega pa je tudi Cerkno kot tako spomenik svoje dobe. Predlagali smo, naj bi k vsemu temu dodali še razne rekonstrukcije, razstave, partizansko literaturo itd. tako, da bi se vsak obiskovalec lahko v nekaj urah na kraju samem seznanil z zanimivostmi, značilnosti in bistvom NOB ne samo na Cerkljanskem, temveč tudi na vsem Primorskem in še dlje.

Brž ko bi bilo vse pripravljeno, bi po vseh slovenskih šolah vsako leto organizirali poučne ekskurzije. Šolska mladina bi pod vodstvom strokovnjih vodičev videla partizansko bolnišnico, taborila v partizanskem taborišču, si ogledala Cerkno, v katerem naj bi bila stalna razstava o NOB, občane specializirane razstave (partizanski tisk, partizanska grafika itd.) in predvajanje partizanskih filmov (n. pr. Na svoji zemlji), se udeležila partizanskega mitinga (v Cerknem naj bi bila ustanovljena posebna amaterska skupina) itd. Tu naj bi bila tudi knjigarna ali kiosk, kjer bi bilo moč kupiti knjige s tematiko narodnoosvobodilnega boja, reprodukcije umetniških del, spominke in podobno. Šolske ekskurzije pa se ne bi omejile le na Cerkljansko, temveč bi si lahko ogledale tudi idrijski muzej in tamkajšnjo galerijo partizanske grafike, tiskarno Slovenijo na Vojskem in druge partizanske kraje. Ni si težko predstavljati, kako globoke in trajne vtise bi mladini pustilo dobro organizirano eno ali dvodnevno bivanje v «partizanski deželi».

Vendar ne gre le za mladino. Menim, da zanimanje za našo bližnjo preteklost doživlja svojo renesanso in zato so prav na Cerkljanskem in Idrijskem dani vsi pogoji za nastanek in razvoj «partizanskega turizma». To, kar je za Koprščino morje, za Bled jezero in za Postojno jama, je za Cerkljansko in Idrijsko «partizanski nacionalni park», katerega zametek že imamo. Kaj takega ne najdemo nikjer drugod. Spomenike in dokaze o naši slavni bližnji preteklosti pa je moč dopolnjevati še z marsičem drugim, kar bi zadovoljilo želje in potrebe skoraj vsakega obiskovalca (smučišča na Črnem vrhu, taborjenje in kopanje ob Idrijci, ribolov itd.). Vse to zahteva sicer mnogo truda, toda sorazmerno malo finančnih sredstev. Če bi se zamisel uresničila, bi «partizanski turizem» za idrijsko občino postal zelo donosna gospodarska panoga, Cerkno pa bi odigralo pri vzgoji naše mladine zelo pomembno vlogo.

VPRAŠANJE: Po rodu ste Notranjec. Kako da ste največ svojega truda in dela posvetili prav NOB na Primorskem?

ODGOVOR: Med vojno sem bil v raznih enotah na Notranjskem, Dolenjskem, Gorenjskem in Primorskem. Najbolje sem se počutil na Primorskem. Primorci so na lastni koži občutili bolj kot drugi Slovenci, kaj pomeni izgubiti svobodo in so se zato zanjo borili prizadevneje in enotneje kot drugod. V takem vzdušju je bilo tudi za nas borce laže prenašati napore, saj nam je prebivalstvo pomagalo in nas vzpodbujalo na vsakem koraku. Zato ni prav nič nenavadnega v tem, da mene in še mnoge druge Notranjce, Gorenjce, Dolenjce in Štajerce, ki jih je vojna vihra zanesla v ta del Slovenije, vežejo na Primorsko globoka čustva in neizbrisni spomini.

PO OBSODBI CASSIUSA CLAYA

Ker ni hotel k vojakom obsojen na pet let ječe

«Nemogoče bo prepričati črnce, da je bil proces pravičen»

HOUSTON (Teksas), 21. — Cassius Clay, ki je bil včeraj zvečer obsojen na pet let zapora in 10.000 dolarjev globe, ker ne mara izpolniti vojaških obveznosti, je izjavil: «Pričakoval sem največjo obsodbo. Bilo je, kot sem mislil. Vse to je v skladu z nauki mogočnega Alaha». Clay bo ostal nekaj dni v Houstonu, potem pa bo morda odšel v Portoriko ali na Havajske otoke, kjer bo počakal na prizivni proces.

Predsednik svetovne boksarske zveze WBA Robert Evans je izjavil, da je žalosten zaradi obsodbe spričo Clayevih izrednih športnih sposobnosti. Nat Fleischer, urednik revije «Ring», ki je imela Claya za svetovnega prvaka težke kategorije tudi potem, ko so mu že odvzeli naslov, je dejal, da bo sedaj po obsodbi treba imeti mesto prvaka za izpraznjeno.

Tajnik britanske boksarske zveze je izjavil, da bodo o Clayevem položaju razpravljali šele prihodnji mesec. Britanska zveza ima še vedno Claya za svetovnega prvaka, čeprav so mu ZDA ta naslov odvzeli.

V New Yorku je voditelj kongresa rasne enakosti (CORE) Floyd McKissick izjavil: «To je neverjetna obsodba. Nemogoče bo prepričati črnce, da je bil proces proti Clayu pravičen, proces, ki je trajal dva dni in na katerem je sodišče, sestavljeno iz samih belcev, potrebovalo samo dvajset minut, da je izreklo obsodbo. Črnec izvaja svojo pravico, da protestira proti neki nemoralni vojni, bela Amerika pa sklene, da mu odvzame pet let življenja. Črn svečenik častno in mirno odkloni službo v vojski, pa ga obsodijo. Kdaj se bo bela Amerika odločila, da bo pravično ravnala s črnci?»

Vzhodne države odpovedale udeležbo pri oddaji «Naš svet»

MOSKVA, 21. — Sovjetska zveza je odklonila sodelovanje pri mednarodni oddaji «Naš svet», ki je v programu za 25. junij s sodelovanjem 18 držav. Vzrok za odločitev, kot navaja Tass, je izraelski napad, ki «je nastal s sodelovanjem dobro znanih imperialističnih sil». Sovjetska televizija pravi, da so izraelski napad podprle Velika Britanija, ZDA in Zahodna Nemčija in zato ne more sodelovati s televizijskimi družbami teh držav. Razen tega pa te televizije blatijo arabske države.

Tudi Vzhodna Nemčija, ČSSR, Poljska in Madžarska so odpovedala udeležbo pri oddaji «Naš svet» 25. junija.

AUSTIN (Teksas), 21. — Mlajša hči predsednika Johnsona Lucy Nugent je rodila sinčka, ki je prvi predsednikov vnuk. Mati se dobro počuti, otrok pa tehta 3,900 kg.

KEMIJA IMPEX
EXPORT - IMPORT
LJUBLJANA TITOVA 25 P.o.B. 418-VIII

TELEFON: 313-266 (10 VODOV)
TELEGRAM: KEMIMPEX, LJUBLJANA
TELEX: KEMIMPEX, LJB 03-177

IZVAŽA:

kemične izdelke (kalcijev karbid, tekoči klor, živosrebrni oksid, svinčeni minij, cinkovo belilo, vodikov peroksid, kalcijev cianamid, polivinilacetat, cinksulfat, cinkoksidtetrakromat, dodecilbenzolsulfonat, sredstva za zaščito rastlin, mikrofos, cianamid itd.)
plastične mase (penasta plastična masa, poliesterske rondele za izdelavo gumbov, melaminske plošče za oblogo pohištva itd.)
tekstilna in usnjarska pomožna sredstva
papir, karton, lepenko in pisarniški material
steklo (kristalno in razsvetljavno steklo, ravno steklo, steklenice), porcelan, keramiko itd.
betonit

UVAŽA:

kemične izdelke, anilinske barve, tekstilna in usnjarska pomožna sredstva, naravni in sintetični kavčuk, plastične mase
porcelan, specialne papirje itd.

S SVOJIMI PREDSTAVNIŠTVI:

BEOGRAD, Dobrinjska ul. 3
ZAGREB, Pod zidom 3
REKA, Dositeja Obradovića 1

ČETRTKOVA ČRTICA

RAZTRESENI PROFESOR

Ko je Mary Lonley prišla v salon gostitelja profesorja Maileya, jo je ta pričakal z razširjenimi rokami:

— Draga Mary, sedi in pripravi se na slabo novico. Tvoj zaročenec je telefoniral pred desetimi minutami. Primerilo se mu je nekaj neprijetnega. Ko je hitel, da bi prišel pravočasno sem, točno ob dvanajsti, je stopil na bananino lupino in padel, pri tem si je poškodoval koleno. Ni potrebno, da se razburjaš. Čez dan ali dva bo že vse dobro, a danes bomo obedovali samo trije namesto štirih. Si za cherry ali za gin?

Mary si je zaželela gina. Zabavalo jo je, ko je gledala profesorja, kako prestavlja steklenice. Ni mogla razumeti, da mora biti tako znan zdravnik in učenjak tako raztresen. Njen zaročenec John Carver, ki je bil zdravnik v bolnišnici, kjer je profesor opravljal svoje poizkuse, je imel odličen spomin. Prav tako profesorjev glavni asistent Charles Clifton.

— Rekla si, da želiš cherry, ali ne? — je vprašal profesor in ji ponudil kozarček.

Mary ni rekla nič, čeprav ji ni dal zaželene pijače.

— Saj si slišala, da bomo v tem tednu obvestili časnike o podrobnostih «projekta K»? — Profesor je govoril in strmel nekam v daljavo. — To bo senzacija!

«Projekt K» je bil nov način zdravljenja revmatizma; že več let se je profesor ukvarjal z njim.

— Še vedno eksperimentiram. Charles mi je veliko pomagal s svojimi praktičnimi poskusi. Žal mi je, da se vidva...

Ni končal stavka. Njegova pripomba je prizadela Mary, ker je bila nekaj časa zaročena s Charlesom Cliftonom. Toda ni pokazala, da se jezi.

— Charles in jaz sva spoznala, da se najina temperamenta ne skladata. To je minilo. Toda zakaj ga ni?

V tem hipu je stopila v salon profesorjeva kuharica in slovesno naznanila, da je obed pripravljen.

— Počakali bomo še nekaj minut. Charles še ni prišel..., — je dejal profesor.

— Kakor želite, toda zrezki ne bodo dobri, če se bodo ohladili.

Čakala sta še polnih deset minut in nato pričela jesti. Profesor je nenehno govoril. Mary se je počutila nekako nelagodno; profesor je to opazil. Nadel si je naočnike na nos in iznenada dejal:

— Telefoniral bom, da zvem, kaj se je zgodilo, da Cliftona še ni.

Prikimala je in profesor je zavrtel Charlesovo številko. Dobil je odgovor, ki mu je pojasnil, zakaj njegov asistent ni prišel k obedu.

* * *

Policija je prišla eno uro pozneje: inšpektor Leeds v spremstvu svojega prijatelja Francisa Quorlesa, zasebnega detektiva. Presenečeni Mary in raztresenemu profesorju je pojasnil, kako je bil Charles Clifton umorjen.

— Nekdo je streljal nanj iz samokresa sinoči med deveto in polnočjo. Izstrelil je samo en naboj iz neposredne bližine in ga zadel naravnost v srce. Našli niso nobenega orožja, nobenih znakov boja. Verjetno je to storil nekdo, ki ga je žrtev dobro poznala. Odnesel je precej rokopisov, vendar pa ne vemo, kaj je pravzaprav iskal.

— «Projekt K» — je menila Mary.

— Kaj je to?

Profesor je inšpektorju pojasnil, vendar se ta ni posebno zanimal za to.

— Zelo zanimivo, samo nerazumljivo. Zakaj naj bi nekdo ukradel rokopis, če ste objavili, da boste v tem tednu pojasnili podrobnosti novega zdravljenja? Čigava ideja je bila to?

— Imel je osebne sovražnike med kolegi?

Profesor je gledal v tla. Mary je z obotavljajočim glasom povedala:

— On in jaz sva bila zaročena. Ko sva zaroko razdrla, sem se zaročila z Johnom Carverjem, ki dela v isti bolnišnici. Takrat sta se John in Charles sprla in stepla. Toda to ni bilo tako resno, kakor je bilo videti. Profesor je danes oba povabil k obedu in oba sta rekla, da bosta prišla. John si je pokvaril koleno na poti sem, a Charles... ubogi Charles...

Francis Quorles je spregovoril, prvič, odkar je prišel, s svojim globokim in prijetnim glasom.

— Profesor, ali ste napisali izjavo, ki jo nameravate dati časnikom?

— Seveda sem!

— Vprašam vas samo zato, ker v stanovanju umorjenega nismo našli niti enega rokopisa o «projektu K», — je pripomnil Quorles in vstal, da bi pregledal sobo, medtem ko je inšpektor zastavljal vprašanja. Tako je prišel tudi v kuhinjo, kjer je kuharico vprašal za njeno mnenje o Charlesu Cliftonu.

— Bil je tako samozavesten in vedno zaposlen... — je zaihtela — Profesor je bil enakega mnenja. Nekega dne mi je dejal: «Mladenič je pretirano častihlepen. Rad bi tekel, še preden je shodil.»

— Profesor se je vrnil sinoči okoli pol desete... — je nadaljevala. — Takoj je odšel v posteljo. Davi je bil dobre volje in je povedal, da pri obedu ne bodo štirje, ampak samo trije. Nato se je zaprl v svojo delovno sobo, kjer je dolgo časa nekaj pisal. Ob enajsti uri je odšla na tržnico, da bi kupila meso za tri osebe; ko se je vrnila, ga je spekla. Toda pri obedu sta bila samo Mary in profesor, zato je ona pospravila tretji zrezek.

Quorles je kratek hip razmišljal ter se nato vrnil v salon.

— Francis, končal sem. Ali bi odšla? — je vprašal inšpektor Leeds.

— Počakaj malo, povedati hočem kratko zgodbo. O nekem znanem človeku, ki je prišel do pomembnega odkritja. Toda začetnik odkritja ni bil on, ampak njegov asistent. Toda slavni mož tega ni hotel priznati, zato se je asistent razjezil in ga je bilo treba umoriti, da ne bi delal škandalov. No, to je vzrok, da asistent ni mogel priti k obedu.

— Vsi Cliftovi rokopisi o «projektu K» so ukradeni. Ne morejo koristiti nikomur drugemu kakor vam. Clifton je bil ambiciozen. Želel je pojasniti, kako vlogo je igral pri «projektu K», in to z objavo teh rokopisov, kar pa ste mu vi preprečili.

— Dokaz! Kje imate dokaz?

— Ah, dokaz? — se je opravičil Francis. — No, glejte, rekli ste kuharici, naj napravi obed samo za tri ljudi.

— Točno! — se je vmešala Mary.

— Obed je bil zame, za profesorja in za Charlesa, ker si je John pokvaril koleno

— Toda John Carver si je poškodoval nogo nekaj minut pred dvanajsto, a kuharica je odšla na trg eno uro prej, da kupi tri zrezke. Tako ji je naročil profesor. Kako je mogel vedeti, da eden od povabljenih ne bo prišel k obedu? Vedel je, ker je noč pred tem poskrbel za to, da nekdo ne bo prišel.

JULIAN SIMONS

Mihec in Jakec

— Ben, Mihec, kej rečeš ti zastran tega vremena. Zdej smo vre, ku be reč, u astronomskem poletji jn nismo jemeli pej nanka spomladi. Jn je biu samo mres, de sm jemu še uni dan kapot. Jn, se zna, na banje ni nanka za mislet.

— E, Jakec moj, jest zmiram pravem, de so vsega krivi tisti šperimenti ke so jeh delali sez atomskemi bombami. Jn taku je vse prevrnjeno jn taku ni več ne ta prave zime ne ta pravega poletja.

— Ja, ma lahko je tudi drugače. Ke jest sm brou, de je vse odvisno od sunca. De če se sunce forte mejša, če so tam gor velike mače jn tiste velikanske atomske eksplozije, de pole se tu pozna tudi na zemlji jn de je pole vreme vse narobe. Ma ne samo vreme, ma tudi ledje. Ke od tega pridejo ledje bol nervozni jn bol bojeviti. Jn pole začnejo vojske. Jn zdej, pravejo, de smo vre nekej let u tašni fazi, ke se sunce forte mejša jn taku jemamo vse sorte vojske jn konflikte. Zgleda, de je tega zmiram več zatu, ke po Vietnami je zagorelo še u Palestini jn glih zadne cajte spet tam dol u Adeni.

— Ma tudi drugod po sveti lahko zmiram kej poče. Zdej so spet strili eksplodirat ano bombo tudi Kitajci jn so zastran tega forte u skrbeh prfina pr Združeneh narodeh.

— Ma tam se zdej tudi forte kregajo zastran Izraelcou jn zastran Arabcou. Jn če poslušaš tega, jema ta ražon, jn če poslušaš unga, jema spet uan ražon. Jn Izraelci pravejo, de so začeli vojsko za se brant jn Arabci pej pravejo, de so Izraelci začeli vojsko. Jn se forte sovražejo aden druzga. Jn velike velesile spet ne znajo, kaku be tu reč poglihale, zatu ke vsak gleda tudi na svoj ugled, na svoj prestiž, na svoje prjatle jn taku naprej jn je forte težko, če se bojo kej zglihali, zatu ke vsak touče svojo.

— Ma znaš, Jakec, jest videm, de se zmiri mejn za stopen na vse te reči. Morbet pride tudi tu od sunca. Sej pravejo, de če jemaš delikate živce, ne smeš hodet na sunce. Jn jest videm, de zdej, ke je an par dni bol lepo vreme, de zastopem zmiri mejn.

— E, Mihec moj, bo res treba jet namalo na počitence. Kam u kašno zelenje, u kašne gozdove, kamer je frišen zrak. Jn če se boš tam namalo oddahnu, boš morbet pole več zastopu.

— Znaš, jest be reku, de če so vre anbot tisti učenjaki koštetirali, de tisto mejšanje sunca škode vremeni jn ledem jn dela vojske jn vse slabo, de be mogli kej naredet. Jn namesto hodet na Luno, ke ni neč jn je sama pusčava, de be rajše šli če na Sunce jn tam z njeh aparati zrihtali tu Sunce, de be bol u redi delalo. Ke če be odprauli tiste mače na Sunci, pole ne be blo tolko vojsk. Jn tam pr Združeneh narodeh, ke se zmiri tolko mamejo zastran mirà, be mogli organizirat ano ekspedicjo učenjakov jn jeh poslat na Sunce, de ne be delalo tolko mač. Tisto, viš, be blo delo. Jn be lahko tudi zrihtali, de be blo poletje jn zima koker je treba. Ne pej se mešat sez Luno. Ke Luna ne dela nobene škode. Kej češ, tista plima jn oseka, tisto ni neč.

— Jn tudi če kašnega kašenbot trka, tudi ni hudga. Zastran tega ni še nobeden umrou. Jn zaljubljencam pej pride forte prou. Zatu ke bet s kašno mulo na kašnem travniki de sveti Luna, je vse drugo, koker če lune ni.

— E, ne stoj mi pravet!

ZANIMIVA POBUDA ZA POŽIVITEV FIGURATIVNEGA UPODABLJANJA

Karavana slikarjev bo pojutrišnjem odšla na svoj «giro»

Predvidenih je za 9 milijonov lir nagrad, vendar ne v denarju

GENOVA, 21. — Kolesarskim dirkam, ki so znane pod imenom «Giro d'Italia» in ki so letos slavile že svoj polstoletni jubilej, sledi sedaj pevska turneja, ki nosi naslov «Cantagiro». Tudi ta manifestacija ima večletno tradicijo. Skupini ljudi je padla v glavo misel, da bi ne bilo napak, če bi tovrstni športni in pevski manifestaciji sledila tudi prireditev, ki bi pri njej sodelovali — slikarji. Pet tisoč velikih lepakov, na katerih vidimo star avtomobil in veliko slikarsko stojalo, najavlja, da se bo 24. t.m. začel prvi «arte-giro». Sedemintrideset italijanskih slikarjev se bo s svojimi prevoznimi sredstvi, s platni, stojali, barvami in čopiči odpravilo na pot, na nekakšno tekmovanje, ki bo trajalo deset dni.

Ta nova prireditev, «arte-giro», bo imela pet etap. Slikarji se bodo odpravili na pot iz nekega kraja vzhodno od Genove nato se bo karavana povzpela do Apenina in se nato vrnila v Lavagno. Rekli smo, da bo ta «karavana» imela pet etap. Prva bo v Levantu, druga v kraju Recco, tretja v Santo Stefano d'Abeto, četrta v Toriglii in peta v Lavagni, kjer se bo «giro» tudi zaključil.

Na vsaki etapi bo postanek «karavane» trajal dva dni. V teh dveh dneh bodo morali slikarji, ki so se prijavili za to prireditev, izbrati kak lep motiv, ki ga bodo morali prenesti na platno. Motiv, ki si ga bo izbral vsak slikar, pa mora biti vendarle pokrajina ali zanimiv objekt iz kraja, v katerem se bo «karavana» ustavila.

Rekli smo, da gre za nekakšno slikarsko tekmovanje. Za tekmovanje pa so potrebni razni pogoji, med katerimi tudi neko razsodišče, ki bo odločalo, kateri umetnik se je najbolj potrudil ali bolje, kateremu umetniku je najbolj uspelo izbrati motiv in ga primerno prenesti na platno. V ta namen bo «karavano» slikarjev dopolnjevala tudi karavana umetnostnih kritikov. Strokovno žirijo, ki bo sledila umetnikom, bodo sestavljali naslednji italijanski umetnostni kritiki: Sanguineti, Ugolini, Castagino, Solari in Canale. Ker pa bi znala biti strokovna žirija preveč strokovna, je pripravljalni odbor pripravil tudi tako imenovane «ljudske žirije». V vsakem izmed petih krajev, kjer se bo karavana ustavila, so organizatorji zbrali petnajst ljudi, petnajst preprostih domačinov, ki bodo sodelovali pri presojanju del.

Prav gotovo bi bila karavana 37 slikarjev in petih strokovnih kritikov preveč dolgočasna. Namen organizatorjev je namreč tudi ta, da se vsej prireditvi da tudi določena živahnost, rekli bi mondena privlačnost. Zato bosta karavano umetnikov spremljala tudi dva manjša orkestra, in sicer mali orkester Dina Bronza iz kraja San Giovanni Valdarno ter ansambel «The Comics» iz Omegne. Ansambel «The Comics» je ansambel, ki goji «beat» glasbo, to se pravi sodobno lahko glasbo in bo po vsej verjetnosti predstavljal nekakšno vabo, posebno za mlajše občinstvo krajev, v katerih se bo karavana ustavljala.

Eden izmed organizatorjev te zanimive prireditve, Amedeo Massari, je v zvezi z načrtom in smotri, ki so si jih zamislili, rekel:

«Izbrali smo kot temo 'pokrajino'. S tem nameravamo ponovno uveljaviti tradicionalno figurativno slikarstvo, ki je v zatonu. S svojo prireditvijo bi hoteli priklicati pozornost čimveč ljudi. Hoteli bi zainteresirati za umetnost pretežno tiste ljudi, ki ne obiskujejo umetnostnih galerij. S tem pa bomo hkrati 'potipali' umetniški pulz predvsem tistega dela italijanskega ljudstva, ki živi na podeželju ali v majhnih mestnih središčih ligurske obale, ki se ne more ukvarjati, seveda pasivno, z umetnostjo, ker ne more priti z njo v stik, tudi če bi dejansko želel.»

Seveda so za to tekmovanje predvidene tudi ustrezne nagrade, ki bodo po vrednosti znašale v celoti okoli devet milijonov lir. Pri tem pa velja poudariti, da nagrade ne bodo v denarju, pač pa bodo nagrajeni slikarji dobili drugačne nagrade. Organizatorji so prepovedali vsako nagrado v denarju, pač pa bodo nagrajeni slikarji deležni brezplačnega bivanja v raznih turističnih krajih na ligurski obali, na Sardiniji in drugod.

Vsak dan, ko se bo ustvarjalno delo slikarjev na posameznih etapah končalo, bodo predložena dela pregledali člani strokovne komisije ter člani krajevnih ljudskih žirij, ki bodo ocenili posamezna dela. Na koncu vsega tega «gira» pa bodo najbolje nagrajenemu slikarju oblekli «roza majico», podobno kot jo nosi med kolesarskimi dirkami po Italiji najboljši kolesar. Poleg tega pa bo podeljena tudi srebrna trofeja. Vsak večer pa bodo na prireditvi, pri kateri bo sodeloval tudi eden izmed glasbenih ansamblov, podelili «nagrade za etapo», ki bodo obstajale v že omenjenem brezplačnem bivanju v kakem turističnem kraju.

Ob zaključku te svojevrstne prireditve pa bo še zaključna prireditev v kraju Lavagna, kjer bodo napravili razstavo vseh del, ki jih bodo slikarji napravili med svojim desetdnevnim tekmovanjem.

ONESNAŽEN ZRAK - SMRTNA NEVARNOST

Najbolj ogroženi: Združene države Anglija in Japonska

Po mnenju znanstvenega sodelavca britanske agencije Reuter, predstavlja onesnaženje zraka eno od največjih nevarnosti, ki groze človeštvu. Med najbolj ogrožene dežele v tem pogledu sodijo ZDA, Velika Britanija in Japonska, vendar je zelo majhno število dežel, ki bi bile popolnoma varne pred to nevarnostjo. Vire onesnaženja predstavljajo tako peči na premog kot industrija, ki se nepretano razvija, in seveda v največji meri motorna vozila. Veliko število dežel se že bori proti tej nevarnosti. Določajo se brezdimne cone, motorna vozila se opremljajo z napravami za prečiščevanje izpušnih plinov, obvezne so naprave za filtriranje tovarniškega dima ipd. Nekatere dežele že proučujejo tudi možnost proizvodnje električnih vozil, ki bi imela zamenjati današnja, katerih motorji delujejo na principu notranjega izgorevanja.

Britansko nacionalno združenje za čist zrak trdi, da onesnažen zrak povzroča Veliki Britaniji letno škodo okrog 500 milijard lir, in to samo kar zadeva poškodovana poslopja ter izgubo v proizvodnji zaradi bolezni.

Nekatere dežele, kot Indija, Kenija, Alžirija, Egipt in druge na Daljnem vzhodu, smatrajo, da trenutno zanje osnesnaženje zraka ne predstavlja posebnega problema, vendar se kljub temu strogo drže pravila, da se industrija razvija samo v določenih conah. Stanje po svetu pa je v tem pogledu približno naslednje:

New York: V teku je akcija za «očiščenje» onesnaženega zraka v 7000 mestih, in to navzlic zatrjevanju nekaterih funkcionarjev, da je to že prekasno. Državni sekretar za javno zdravje John W. Gardner je v Washingtonu izjavil, da bodo Amerikanci, če ne bodo sprejeli ter izvedli potrebnih ukrepov, morali živeti «kot krti» v hišah, zunaj pa bodo morali nositi plinske maske. Z velikim vnemo proučujejo tudi možnosti za izdelavo praktičnega električnega vozila, vtem ko bo od septembra 1. 1967 obvezna naprava za filtriranje avtomobilskih izpušnih plinov.

London: Leta 1273 je bila prepovedana uporaba premoga, ker da je zdravju škodljiv. Leta 1306 je bila izvršena prva smrtna obsodba zaradi neupoštevanja te prepovedi. Treba pa je bilo čakati do 1. 1956, ko je zaradi «smoga» umrlo okrog 4000 oseb, preden je parlament sprejel zakon o zaščiti čistega zraka. Na področjih, kjer je zrak bil najbolj onesnažen, obstajajo danes tako imenovane «čiste cone», katerih površina znaša 233.000 hektarov.

Tokio: To najbolj naseljeno mesto na svetu je iz zraka komaj videti, ker je dobesedno zagrnjeno s težko kopreno dima. Plini motornih vozil so v tem mestu naravnost ubijalski. Na 11 križiščih so postavljene cilindrične posode s kisikom, da lahko z njegovo pomočjo prometniki pridejo «malo k sebi». Na enem od križišč, kjer je promet še prav posebno velik, se prometniki morajo menjavati vsako uro. Največ težkoč povzroča utekočinjeni propan, ki ga kot pogonsko gorivo uporablja okrog 10.000 taksijev. Na vsa vozila, ki so bila izdelana po septembru 1. 1966, pa morajo po zakonu biti vgrajene naprave za zmanjšanje količine smrtonosnega monoksida na dovoljene 3 odstotke. Japonska vlada je namenila nad 500 milijonov lir za raziskovalna dela na področju odprave žvepla iz goriva.

Pariz: Od 1. 1959, ko so bile opravljene prve meritve, se je količina prahu v zraku zmanjšala za 20 odstotkov, povečala pa se je količina škodljivih plinov, in to za okrog 10 odstotkov. Ugotovljeno je bilo, da se s škodljivimi plini v večjem številu zastrupljajo vozniki kot pa pešci.

Stockholm: Škodo, ki jo povzroča onesnaženi zrak, ocenjujejo tu na okrog 2 milijardi lir letno. Prebivalci upajo, da bo do 1. 1969 skozi poseben tunel pod mestom moč speljati toplo vodo do vsakega stanovanja, tako da bi se v stanovanjih odpravile vsaj peči.

Rim: Z zakonom od avgusta lanskega leta so bila dana pooblastila za borbo na treh frontah: proti napravam za ogrevanje, proti tovarnam in motornemu prometu. Na področju Milana se po šestkrat vsak dan pregledajo vzorci zraka.

Moskva: Sovjetska zveza in vzhodne dežele sestavljajo skupen program borbe proti onesnaženju zraka. V sami Moskvi je 25 postaj, kjer se proučujejo vzorci zraka. Tu na nekaj tisočih vozil preizkušajo tudi neko novo vrsto pogonskega goriva, ki ni bencin, vtem ko na druga vgrajujejo naprave za nevtralizacijo škodljivih plinov.

Kot povsod, tudi v našem mestu od dne do dne bolj občutimo pomanjkanje zdravega, dobrega zraka zaradi že neznosnega prometa avtomobilov, ki jih je v našem mestu relativno celo več kot v drugih italijanskih mestih. Ali so odgovorni ljudje o tem že kaj razmišljali? Čas bi bil, ker bo sicer najprej že kar prepozno.

Modni kotiček

Kako se bomo pripravile za na počitnice

Če bomo šle na morje, bomo vzele lažjo garderobo, če pa bomo šle v hribe, bo potrebna težja

Čimbolj preprosta obleka, ki jo skrojimo kar se da enostavno, bo prav gotovo še najlepša, kot to kaže gornja slika

«Vedno pogrešim, kadar grem na počitnice. S seboj vzamem vse tisto, kar mi ne služi, nimam pa tistega, kar bi nujno potrebovala.» Le odkrito priznajte, da ste tudi ve med tistimi, ki se po vrnitvi s počitnic tako potožite svojim prijateljicam. In ko greste naslednje leto na počitnice ponovno napravite, po navadi, prav iste napake.

Kako se torej izogniti vsem tem nevsečnostim? Stalnega in edino dobrega pravila ni. Veliko je odvisno od vremena, ki nas lahko preseneti tako z dežjem in mrazom, kot tudi z veliko vročino. A nekaj stalnih pravil vendar drži. Za počitnice na morju in v hribih moramo imeti dve različni garderobi. Medtem ko veljajo za morje in plažo bolj lahke obleke, se moramo za počitnice v hribih pripraviti z bolj toplimi oblačili.

Kaj naj torej vzamemo s seboj na morje? Ker so letos v modi tako enodelne, kot dvodelne kopalne obleke, vzemimo s seboj enodelno in če smo vitke še eno dvodelno kopalno obleko (v nasprotnem primeru vzemimo raje kar dve enodelni kopalni obleki). Potem si priskrbimo še obleko ali jopico iz frotirke (spugna), ki jo bomo lahko nosile že na plaži in ki nam bo tudi sicer zelo dobro služila, saj so takšne obleke letos še posebno v modi.

Če smo vitke in visoke postave in če že ne prav mlade, vsaj mladostne, potem si omislimo še par dolgih hlač iz enobarvnega ali vzorčastega platna, ali lahkega gabardina. Vzemimo s seboj čim več bluz, ki se dajo hitro prati in likati in potem seveda nekaj parov čevljev in sandal, črna očala, slamnik, oziroma klobuček proti soncu, dobro kremo in seveda še kako obleko za bolj svečane priložnosti, ki pa naj bodo tudi takšne, da jih ni treba likati in da jih ni težko prati.

To bi bila v glavnem garderoba za počitnice na morju. Seveda je treba pomisliti tudi na slabo vreme in si vzemimo zato tudi kakšno lahko volneno ali bombažno jopico, lažji poletni plašč, nekaj rut za glavo in, če smo zelo previdne, tudi dežni plašč.

Bolj obsežna bo garderoba za počitnice v hribih, kjer se lahko vreme od minute do minute spremeni. In če v hribih začne deževati, potem se ozračje tako hitro ohladi, da se človeku zdi, da je sploh že konec poletja. Torej krila in bluze in razne volnene jopice so zato za hribe idealna oblačila. Razen tega so zelo primerne tudi dolge hlače iz gabardina, ali pa še bolj iz lahkega žameta. K tem spadajo seveda športni čevlji z nizko peto, po možnosti takšni, ki zdržijo hojo po hribih in tudi vlago. Lepe dokolenke bodo s takšnimi čevlji kar pristajale. Lep vetrni jopič, ali kak drug jopič iz trpežnega blaga je tako rekoč obvezen. Prav tako je obvezen tudi dežni plašč, kot so potrebne tudi rute in še drugi takšni pripomočki, ki nas bodo varovali pred vetrom in hladom.

Toda tudi v hribih naletimo na sončno in toplo vreme in ker je sončenje na višinskem soncu izredno zdravo in za lepoto tudi potrebno, si le vzemimo s seboj kopalno obleko, ki jo bomo izpolnile seveda tudi z obleko ali jopico iz frotirke.

Če bo naša garderoba za morje bolj lahkotna, rekle bi lahko celo živahna in brezskrbna, bo garderoba za letovanje v hribih predvsem športna. Obe pa morata biti predvsem zelo praktični.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Jacobi v Občinski

V Občinski galeriji razstavlja olja in jedkanice Folco Jacobi iz Livorna, ki pa deluje v Trstu kot profesor risanja. Izšolal se je v šoli Feliceja Carene na akademiji v Firencah, kjer vise v oddelku modernega slikarstva galerije Uffizi tudi nekatera njegova dela. Je torej slikar, ki je dosegel precejšnje priznanje v povojnem desetletju za svoje zelo natančno oblikovno ustvarjanje, a se je v preteklem obdobju splošnega prevladovanja naprednejših struj umaknil malce v zatišje, kajti njegova poslednja tržaška razstava se je vršila pred dvanajstimi leti.

Sedaj je spet tu vedno zvest samemu sebi in resničnosti oblik, kar se zlasti opaža v prikazanih slikah obrazov oseb. So to portreti, izdelani z znanjem in dejali bi tudi s pobožnostjo, kot so jo nekoč občutili stari mojstri mističnega severa. Notranje žarenje teh obrazov je ravno tisto, kar jih rešuje fotografske brezdušnosti. Z enako strogostjo so izdelane odlične ujedanke. So pa bolj sodobne v zasnovah in reševanju prostora ter po dojemanju videnega. To opažamo sicer tudi v tihožitjih in večini oljnatih pokrajin s slikovitostmi predmestij, ki prekipevajo v prazničnì svetlobi potopljene v nedeljsko tišino sončnih juter. Ta sicer ponekod usiha v gručasti drobnosti hišic preveč razneženе barvitosti, uspe pa Jacobi povsod, koder se omejuje na ožje prikazovanje stavb in narave. A svoj višek doseže ravno v nasprotno zasnovanem oblačnem razgledu na pomol Audace.

Po poti oblikovne stvarnosti, vendar pa ne tako zrelo dodelanega videza, hodi tudi mladi Roberto D'Ambrosio, ki razstavlja 24 olj v prostorih krožka nameščencev finančne uprave. Je to že tretja osebna razstava tega komaj dvajsetletnega Tostijevega učenca. Za sedaj seveda prav zvesto sledi učitelju, kateremu se zelo približuje po popolnosti v sliki «Sacchetta», pa tudi v olju «Zaveljski ribiči». D'Ambrosio veliko obeta, oklepa pa se še povsod mojstrove tematike in kot on podaja vsebinsko sorodne slike klovnov, konj, hlevov in kraških borjačev v krepkih nasprotstvih teme in luči.

MILKO BAMBIČ

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Spoprijeti se boste morali z neko novo stvarnostjo. Srečen zaključek lepega izleta.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Danes se boste dokončno odločili o važnem finančnem vprašanju. Spregledali boste nečedne namene

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Znašli se boste sredi dokajšnje poslovne zmede.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Določite si smotre, ki so najbolj stvarni. Razvijajte svojo vztrajnost

LEV (od 23.7. do 22.8.) Nekateri vaši kolegi bi vas utegnili zelo neprijetno presenetiti. Preveč ste vsestransko togi.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Zelo uspešno se vam bo posrečilo izpeljati neko socialno pobudo.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Nenadoma vas bo obiskala sreča in dobro si bos opomogli. Neka kritika vas bo močno prizadela.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Razvijte dobro organizirano reklamno akcijo, ki bo povsem zasenčila vaše nasprotnike.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Ne pretrgajte odličnih poslovnih zvez zaradi pretiranega ponosa. Prenagli ste v svojih moralnih sodbah.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Pazite se pred nekim tekmecem, ki naskrivaj kuje nova orožja proti vam. Prejeli boste vest.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Vsa svoja dejanja in ukrepe uravnavajte po natančno določeni metodi. S pesimizmom ne boste prišli daleč.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Na finančnem področju je priporočljiva največja previdnost.

Kandidat za Nobelovo nagrado Danilo Dolci - pred sodiščem

RIM, 21. — Danila Dolcija našim bralcem bi, menda, ne bilo treba posebej predstavljati, saj smo o njem že večkrat poročali. Poleg tega smo imeli priložnost se z njim nekoliko pobliže spoznati, ko je pred leti v tržaškem Krožku za kulturo in umetnost predaval o svojih nič kaj veselih izkušnjah na Siciliji

Vedno več pa je znakov, da določeni odgovorni ljudje nimajo niti najmanjšega razumevanja za njegovo delo, za njegove izredne napore, kajti Danilo Dolci ima sorazmerno veliko opravka s policijo, pa tudi s sodiščem. Pri tem je vredno zabeležiti, da mu največje ovire delajo prav ljudje, ki so po svojem nazoru zelo blizu Danilu Dolciju.

Danilo Dolci je te dni ponovno v ospredju javnega mnenja. Razloga sta dva in to v medsebojnem kontrastu, kakršnega bi si nihče ne mogel niti zamisliti. Na eni strani je sto javnih delavcev ter ljudi kulture podpisalo predlog, naj bi švedska akademija podelila Danilu Dolciju letošnjo nagrado za mir, to se pravi najvišje priznanje, kar ga more nekdo dobiti za svojo dejavnost v javnem življenju. Z druge strani pa se mora Danilo Dolci prav te dni zagovarjati pred sodiščem, češ da je žalil enega bivšega ministra in enega sedanjega pomočnika ministra.

Glede tega primera se ne bomo spuščali v razglabljanja in bomo prepustili sodišču zadnjo besedo, saj vemo, da je pozitivni zakon tista pravna ureditev, ki ureja hkrati pa tudi jamči omiko neke družbe. Pri tem primeru Danila Dolcija se bomo ustavili le za to, da bi prikazali to čudno protislovnost.

Sodišče se bo izreklo danes in bo Danila Dolcija ali oprostilo ali ga obsodilo. Oprostitev ali obsodba na stvari nič ne spremeni. Tudi če bi bil Danilo Dolci povsem oproščen, je res čudno, da je sploh prišel njegov primer pred sodišče.

Sodna zadeva Danila Dolcija, o kateri je govora, se vleče že več mesecev. V lanskem septembru sta bila Danilo Dolci in njegov sodelavec Franco Alasia zaslišana kot priči s strani parlamentarne komisije, ki se ukvarja s sicilsko mafijo. Po tem zaslišanju sta Dolci in Alasia na tiskovni konferenci izjavila, da sta članom parlamentarne komisije — poslancem in senatorjem — dala nekaj podatkov, iz katerih bi komisija mogla sklepati, da sta bivši minister Bernardo Mattarella in podtajnik za zdravstvo poslanec Calogero Volpe sodelovala pri volilni kampanji in sprejela sodelovanje mafije.

Bivši minister in sedanji podtajnik na ministrstvu za zdravstvo sta tožila Danila Dolcija in Franca Alasio za žalitev. Sodni proces, vštevši zasliševanja in preiskave, se vleče že peti mesec. Pri tem pa je Danilo Dolci, v duhu svoje neodvisnosti, napravil nekaj, česar bi ne bil storil menda nihče. Enostavno se je odpovedal obrambi in opozoril sodišče, da se sploh ne bo udeležil sodnih obravnav in to v znak protesta, da sodišče ni hotelo zaslišati nekaj njegovih prič.

Ne bomo se spuščali v to, ali je Danilo Dolci imel prav, ko je na tiskovni konferenci na široko govoril o tem, da sta Mattarella in Volpe zapletena z mafijo. Verjetno je v tem primeru šel predaleč in ni pravočasno preveril vseh podatkov in dokumentov. Prav tako ni bistveno važno, če bo obsojen ali oproščen. Vso zadevo smo hoteli prikazati le v tem smislu, kako čudno je, da se mora Danilo Dolci zagovarjati na sodišču prav v času, ko ga cela množica italijanskih in tujih javnih in kulturnih delavcev predlaga za Nobelovo nagrado.

Radio Televizija

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila - 7.00 Koledar - 7.30 Jutranja glasba - 11.35 Šopek slovenskih - 11.50 Glasbila in barve - 12.00 Fogazzaro: «Mali stari svet» - 12.35 Za vsakogar nekaj - 13.30 Glasba po željah - 17.00 «Le Tigri» - 17.20 Glasba za transistornik - 18.15 Umetnost in prireditve 18.30 Ital. skladatelji - 19.00 Pisani balončki - 19.30 Najnovejši uspehi - 20.00 Šport - 20.35 «Mrtvi kanarček», tragična fantazija - 22.00 Harmonija zvokov - 22.40 Pianist M. Lipovšek - 23.00 Glasba za lahko noč.

Trst

12.05 Lahka glasba - 12.25 Tretja stran - 13.15 Mali ansambli - 13.25 Rahmaninov - 14.10 Orkester Casamassima - 14.35 Pacchiorijevi solisti.

Koper

7.30, 8.30, 12.30, 14.00, 14.30, 15.30, 16.30, 20.15 — Poročila - 8.15 Jutranja glasba - 9.00 Popevke - 9.30 Plošče - 10.00 Pod senčnikom - 11.00 Celentanov klan - 11.30 Današnji pevci - 12.00 in 13.00 Glasba po željah - 13.45 Plošče - 14.15 Beležke - 14.40 M. Franko: Makedonska suita - 15.00 Glasba po željah - 16.00 Iz operetnega sveta - 16.45 Slov. narodne - 17.30 Radijski oder - 17.43 Ritmi in melodije - 18.40 Ital. narodne pesmi - 19.00 in 20.30 Prenos RL - 20.00 Orkester Dan Hill - 23.15 Ansambel Partland - 23.35 Nočni motivi.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — Poročila - 8.30 Jutranje pesmi - 9.07 Zvočni trak - 10.05 Plošča za

ČETRTEK, 22. JUNIJA 1967

poletje - 10.30 Operetna glasba - 11.00 Triptih - 11.30 Operna antologija - 13.30 Pisan spored - 14.40 Ital. pesmi - 16.00 Program za mladino - 16.30 Nove ameriške plošče - 17.20 Neapeljske pesmi - 17.30 I. Svevo: «La coscienza di Zeno» - 18.15 Veliki variete - 19.30 Luna park - 20.20 Odrska glasba - 21.00 Politična tribuna - 22.45 Skladbe za godala.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 — Poročila - 8.45 Orkester - 9.40 Glasbeni album - 10.00 Roman v nadaljevanjih - 10.40 Neapelj včeraj in danes - 11.42 Pesmi desetletja - 13.00 Brez naslova - 14.00 Juke box - 14.45 Nove plošče - 15.15 Pogovorimo se o glasbi - 16.00 Rapsodija - 16.38 Najnovejše plošče - 15.05 Plošča za poletje - 17.35 Veliki orkestri - 18.35 Enotni razred - 20.00 Operne prireditve med tednom - 21.00 Glasbeno-govorni spored - 21.50 Plesna glasba.

III. program

10.25 Gesualdo da Verona: Šest madrigalov - 10.50 Albert Roussell - 12.20 Faure in Kodaly - 12.55 Antologija interpretov - 14.30 Ravelove skladbe - 15.30 Plošče resne glasbe - 16.20 Ivesova sonata štev. 4 - 17.10 Med klavičembalom in klavirjem - 17.55 Igor Stravinski - 18.30 Lahka glasba - 18.45 Kulturne aktualnosti - 19.15 Koncert - 20.15 Brittenova opera «Il giro di vite» in Saviniova enodejanka «Orfeo vedovo».

Slovenija

7.00, 9.00, 11.00, 14.00, 16.00, 20.30 — Poročila - 8.05 Telesna vzgoja - 9.05 Glasbena matineja - 10.00 L. Suhadolčan: Rdeči lev - 10.15 S. Mihelčič: Oblaček - 10.30 Iz baletov Coppellija in Hrestač - 11.15 Solisti mariborske Opere - 12.00 Turistični napotki - 12.20 Za vsakogar nekaj - 13.00 Na današnji dan - 13.10 Mendelssohn in Paganini - 13.30 Kmetijski nasveti - 13.40 Slov. narodne - 14.30 Priporočaj vam... - 15.05 Za prijetno popoldne - 16.40 Zborovske skladbe L. Janačka - 17.00 Vsak dan a vas - 18.05 Simf. koncert - 19.00 Aktualnosti - 19.15 Turistična oddaja - 20.05 Glasbene razglednice - 21.00 Lahko noč, otroci! - 21.10 Domače pesmi in napevi - 22.00 Sto let slovenske lirike - 22.40 Glasbeni nokturno - 23.10 Starejš. jug. skladbe - 24.05 Nočni mozaik jazza.

Ital. televizija

17.30 Dnevnik - 17.45 Program za mladino - 18.45 Kmetijska oddaja - 19.15 Nemirna leta 1918-1940 - 19.45 Športni dnevnik in ital. kronike - 20.30 Dnevnik - 21.00 Politična tribuna KD - 22.00 Večer za Dionne Warwick - 23.00 Dnevnik.

II. kanal

18.30 Francoščina - 21.00 Dnevnik - 21.15 Film «Umetnostna razstava» - 22.05 TV razprava.

Jug. televizija

18.05, 21.00, 23.20 Poročila - 18.10 Zapojte z nami - 18.25 Pionirski TV studio - 18.55 Obzornik - 19.15 Mladinska tribuna - 19.35 Popevke - 20.00 Gledališče A. Rajki na iz Leningrada - 20.40 TV prospekt - 21.30 G. Puccini: Manon Lescaut.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 24,5, najnižja 17,2, ob 19. uri 23,9, zračni tlak 1016,3 stalen, brez vetra, vlaga 65 odst., nebo 6/10 pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 20,1 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 22. junija
Ahac
Sonce vzide ob 5.15 in zatone ob 20.58. Dolžina dneva 15.43. Luna vzide ob 21.54 in zatone ob 4.51.
Jutri, PETEK, 23. junija
Kresnica

PRAZNIK ZDRUŽENIH NAPOROV ZA AFIRMACIJO TRŽAŠKEGA EMPORIJA

Minister za trgovinsko mornarico Natali odprl 19. tržaški mednarodni velesejem

Govori predsednika velesejma odv. Slocovicha, župana inž. Spaccinija in ministra Natalija - Skupni ogled paviljonov - Minister pohvalil jugoslovansko razstavo v lesnem paviljonu in v Palači narodov

Na Montebellu je bila včeraj ob 10.30 slovesna otvoritev 19. mednarodnega vzorčnega velesejma, katere se je kot predstavnik vlade udeležil minister za trgovinsko mornarico posl. Lorenzo Natali. Visokega gosta je ob vhodu sprejel predsednik velesejemske uprave odv. Slocovich in ga pospremil v kongresno dvorano, kjer so se zbrali najvidnejši predstavniki deželnih in vojaških oblasti, velesejemske uprave, poslovnih krogov in številni predstavniki odposlaništev tujih držav.

V kongresni dvorani so bili prisotni podpredsednik deželnega odbora Giacometti, ki je zastopal predsednika Berzantija, predsednik deželnega sveta De Rinaldini, prefekt Cappellini, predsednik pokrajine Savona, poslanca Belci in Bologna, deželni odbornik za trgovino in industrijo Marpillero, predsednik trgovinske zbornice Caidassi, župan Spaccini, župana iz Vidma in Pordenona ter številni predstavniki poslovnih krogov.

Med predstavniki držav, ki so uradno prisotne na letošnjem velesejmu so svečani otvoritvi prisostvovali trgovinski ataše veleposlaništva SFRJ v Rimu Nikola Mandić, namestnik ministra za zunanjo trgovino Boris Šnuderl, član izvršnega sveta Hrvatske Nikola Šušnjar, predsednik jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice v Zagrebu inž. Filip Kneževič, član izvršnega sveta Slovenije Rino Simoneti, trgovinski svetovalec iz Ljubljane dr. Franc Burger, generalni konzul v Trstu Rudi Janhuba s člani generalnega konzulata.

Predsednik velesejma odv. Slocovich

Predsednik velesejma odv. Slocovich je v imenu velesejemske uprave pozdravil ministra Natalija in prisotne osebnosti ter pričel svoj govor z ugotovitvijo, da se za Trst začenjajo novi časi. Po dolgi krizi so bile odpravljene negotovosti in sedaj se odpirajo nova obzorja za tržaško gospodarstvo. Vladni in deželni posegi za sanacijo tržaškega gospodarstva hočejo biti stvaren doprinos za preporod tržaškega pristanišča, industrije in gospodarstva. Izvedba proučenih programov je pač dolga in vsi bi radi videli, da bi se ti programi čimprej izpolnili. Nekaj teh programov je vlada že izvedla. Po sklepih CIPE je prišlo do združitve in razširitve ladjedelniške industrije, v kratkem pa bo Trst postal središče najnaprednejše tehnike, ko bo zgrajena tovarna «Grandi motori — Trieste». IRI ima tudi v načrtu zgraditev suhega doka in pomola 7, ki bo dokončan že sredi prihodnjega leta.

Za gospodarski preporod tržaškega gospodarstva je soudeležena tudi zasebna iniciativa in tu je odv. Slocovich omenil zlasti naftovod Trst - Bavarska. Nadalje je v svojem govoru omenil načrt za ustanovitev mednarodnega središča za sadje in povrtnino, s katerim je združena gradnja posebnih ladij za prevoz s «containerji».

Govornik je pozdravil ustanovitev pristaniške ustanove, ki bo nedvomno pripomogla, da bo tržaško pristanišče postalo pravcati emporij za promet iz vzhodnih držav. V zvezi s cestnim omrežjem je govornik pozdravil skorajšnjo dograditev avto ceste Trst - Benetke, želel pa je poudariti, da se potem postavlja vprašanje avto ceste Videm - Trbiž, ki naj bi povezala Trst s severom.

Pobud za obnovitev tržaškega gospodarstva je torej več in vse se sočasoma uresničujejo, med temi naj bi se uresničila tudi zgraditev metanovoda iz Ukrajine. Odv. Slocovich je nato pozdravil pobudo ustanovitve deželne finančne družbe za pridobitev novih zasebnih pobud v korist deželnega gospodarstva.

Na koncu svojega govora je odv. Slocovich omenil izredno važnost tržaškega velesejma, katerega se udeležuje nad 1100 razstavljavcev, od katerih je polovica iz inozemstva, za vse bolj široke in plodne gospodarske stike, predvsem z vzhodnimi državami, ki tvorijo naravno zaledje našega mesta. Velesejem se iz leta v leto širi, zato so razstavni prostori na Montebellu postali tesni. Predsednik velesejma je zato izrazil željo, da bi čimprej prišlo do zgraditve novega sedeža velesejma ob morju pod svetilnikom v Barkovljah, ker bo samo tako tržaški velesejem postal veliko središče trgovskih izmenjav s sosednjimi deželami.

Župan inž. Spaccini

Tržaški župan inž. Spaccini je v svojem govoru najprej pozdravil v imenu občine ministra Natalija, inozemske delegacije ter oblasti, ki so se udeležili otvoritve velesejma. Rekel je, da je ta velesejem pravi

toplomer za merjenje pulza tržaškega gospodarstva, saj je tesno povezan z njim. Zato je razvoj nekaterih gospodarskih panog ugodno vplival na velesejem. Pobude za Trst, kakor tudi možnosti novih važnih naložb, so nekakšno «življenjsko zavarovanje» tudi za velesejem. Pri tem ne gre za kakšno statično, marveč za dinamično zagotovilo. Zato bo prav, da bomo ubrali nova pota, saj bomo s tem zagotovili uspeh velesejma.

Župan je poudaril važnost sodelovanja med voditelji velesejma in krajevnimi ustanovami. Ukrepi v prid našega mesta morajo biti podlaga za nadaljnji napredek; še bolj bodo pospešile napredek že napovedane pobude. Zato ne smemo držati križem rok, marveč si moramo prizadevati, da bo gospodarska obnova prinašala ugodne sadove. Naš cilj je sedaj bolj trdna industrija in bolj sodobno pristanišče.

Velesejem ne služi le kot nekak poskusni kamen za ugotavljanje stvarnega gospodarskega položaja mesta; je tudi orodje gospodarskega napredka in življenjskosti tega mesta. Trst ima od velesejma znatne moralne in tvarne ugodnosti. Odkar je postal glavno mesto dežele, je tudi postal naravno razstavišče vsega, kar se v deželi proizvaja v industriji in obrti. Zato tudi meni vsa dežela, da je velesejem uspešno sredstvo napredka.

Tudi letos je velesejem potrdil svojo težnjo k vedno večji specializaciji. Naj omenimo na primer le «stalne dneve lesa», kar dokazuje važno vlogo tržaškega pristanišča v trgovini z lesom. Med temi «dnevi» bodo med drugim razpravljali o vprašanjih, povezanih s kuhinjskim pohištvom na evropski ravni ter bodo iskali nove rešitve za uveljavljanje na evropskih trgih.

«Mednarodni dan kave» bo služil krepitvi trgovine s to dragoceno pijačo. Trst je zelo zainteresiran na tej pobudi, v kateri je soudeležena z drugimi državami, pridelovalkami kave, tudi Brazilija. V Trstu lahko le izražamo željo, da bi se trgovina s kavo še bolj razširila.

Spričo tega se osredotočujejo deželni gospodarski interesi na Trst, po drugi strani pa udeležba raznih evropskih držav, zlasti pa držav iz vzhodne Evrope ter nekaterih čezmorskih držav, označujejo mednarodno vlogo velesejma, ki je stičišče za gospodarstvenike iz držav iz različnih političnih sistemov, hkrati pa prehodna točka za trgovske in industrijske izmenjave med zaledjem in čezmorskimi državami. Prizadevati si moramo, da se bodo na velesejmu še bolj poudarile te značilnosti, saj bo to prispevalo k razvoju našega gospodarstva.

Župan je rekel, da pozdravlja udeležence velesejma tudi kot podpredsednik skupnosti jadranskih pristanišč, ki se uradno udeležuje tudi tržaškega velesejma. Za sedaj je ta udeležba pretežno simbolična, toda v prihodnosti bo skupnost morda pripravila tudi lastni stand. Na koncu je župan še enkrat toplo pozdravil vse italijanske in tuje goste.

MINISTER NATALI:

Trst - življenjski vozel evropskega gospodarstva

Zadnji je spregovoril minister za trgovinsko mornarico Lorenzo Natali. Najprej je dejal, da mu je v veliko zadovoljstvo, da lahko otvarja tržaški velesejem in pozdravi tuje in italijanske razstavljavce, organizatorje, tehnike in delavce. Zunanji videz velesejma popolnoma ustreza posebnemu značaju Trsta, ki je trgovski in industrijski emporij. Velesejem je močno sredstvo za trgovinsko ekspanzijo, dejavnik za ovrednotenje in prikazovanje stalnega gospodarskega napredka, ki ga pospešuje industrija. Zato je velesejem izraz odločne volje vseh gospodarskih kategorij, da bi bile kos ostri konkurenci v državi in tujini.

Trst je zaradi svoje zemljepisne lege pravo vozlišče za italijanski izvoz in velesejem lahko mnogo pripomore k temu, da pride ta njegova lastnost še bolj do izraza.

Minister je zatem pohvalil vse, ki so pripomogli k uspehu velesejma ter izrekel zadovoljstvo, da je na velesejmu okrog 50 odstotkov razstavljavcev iz tujine. Zelo važen dejavnik pri vlogi, ki pripada Trstu, je pomorstvo, in sicer s treh osnovnih plati: pristaniške, ladjedelske in plovne. Natali je pri tem pripomnil, da je začel svojo dejavnost ministra za trgovinsko mornarico prav v Trstu. Dejal je, da je zemljepisna lega Trsta zelo ugodna, kar se tiče pomorskih zvez z Levantom, Sredozemljem, Srednjim in Daljnim vzhodom in vzhodno Afriko do Durbana. V tem svojstvu se mora braniti pred konkurenco s severa in pristanišč bližnjih držav. Zato bo treba poskrbeti za okrepitev prog, po katerih bodo plule italijanske ladje, hkrati pa tudi za okrepitev pristaniških naprav in storitvenih dejavnosti. Omenil je napore svojega ministrstva v prid Trstu ter da so njihovi sadovi plodni, čeprav ne predstavljajo optimuma, saj pomeni le korak naprej, ne pa še dosege cilja.

Minister je dejal, da je zelo zadovoljen, da vprav sedaj med ve-

lesejmom razpravljajo v senatu o tržaški pristaniški ustanovi, medtem ko so zadevni zakonski osnutek v poslanski zbornici že odobrili. Rekel je, da je bilo pripravljanje tega osnutka zelo naporno in zapleteno, saj je bilo treba upoštevati razne okoliščine in med drugim tudi dejstvo, da bo ustanova absorbirala Javna skladišča. Podrobno je orisal vse delo v zvezi s sestavo zakonskega osnutka ter v zvezi z razpravljanjem o njem v parlamentu. Nato je poudaril, da seveda tudi pristaniška ustanova ne bo nekakšna čarobna palica, s katero bi rešili vsa resna tržaška in deželna vprašanja. Pristaniška ustanova bo novo in moderno upravno in organizacijsko orodje, ki bo spodbujalo gospodarske sile, ki težijo na Trst. Predvsem pa bo pomagala ustvarjati pogoje za mednarodno konkurenčno sposobnost tržaškega pristanišča, ter bo hkrati delovala kot spodbujevalna in usklajevalna sila za vse dejavnosti, ki so s pristaniščem povezane. Ustanova bo sicer pod nadzorstvom ministrstva, vendar bo uživala popolno samostojnost pri določanju zasnove pristaniške politike, pri proučevanju najbolj primernih pobud za razvoj pristanišča; skratka pri njegovem upravljanju. Država bo prispevala ustanovi po poldrugo milijardo na leto, kar bo služilo za spodbujanje gospodarskega razvoja, in ne gre torej za kakšno splošno solidarnost ali podporo.

Trst se je ponosno lotil težkih razmer, v katerih se je znašlo njegovo gospodarstvo po političnih in zgodovinskih dogodkih v zadnjih desetletjih, in ne terja sedaj podpor ali dobrodelnosti, marveč želi od države le sodelovanja, da razvije tiste svoje pobude ter uresniči tiste načrte, ki bodo omogočili njegovo popolno vključitev v sistem evropske trgovine in prometa. Vlada se zaveda tega bolj psihološkega in moralnega kot gospodarskega stanja in v celoti deli skrbi in pričakovanja Tržačanov. Trst hoče biti in mora biti živo središče gospodarske dejavnosti, stičišče prometa in trgovine, življenjski vozel evropskega gospodarstva. To evropsko poslanstvo Trsta, ki je dragocena dediščina večstoletne zgodovine, spričo katere je bil vedno stičišče omikane tekme med ljudmi tolikih narodnosti, civilizacij in kultur; to evropsko poslanstvo, ki sloni na očitni zemljepisni stvarnosti, bo lahko sedaj, če ga bomo podprli, predstavljalo potencial razvoja in uveljavljanja, ki bi se zdel še pred nekaj leti neuresničljiva sanja. Zdi se, da zgodovinski dogodki pri oblikovanju Evrope, pa naj so še tako togi in boleči, zelo jasno potrjujejo Trstu življenjsko funkcijo, ko jo bo imel njegov emporij v bližnjem razvoju.

Pri tem je minister poudaril izredno nagli tehnični napredek v pomorskih prevozih, saj je prišlo do prave revolucije v tehniki kontajnerjev in v petrolejskih prevozih, kar pomeni, da čaka Trst zelo važna in velika vloga. Toda kljub vsem tem ugodnim okoliščinam se moramo zavedati, da je predvsem človek sam svoje sreče kovač ter da se bodo pričakovanja uresničila le z neutrudljivo dejavnostjo in podjetnostjo vseh.

Medtem ko se je vlada zadolžila, da bo tudi v okviru gospodarskega načrtovanja pomagala Trstu ter mu zagotovila neogibno potrebno vzpodbudo za čimbolj močan in gotov «zalet», predstavlja otvoritev tega velesejma najbolj prepričljiv dokaz o bogatih pobudah, življenjskosti in miselne prožnosti tržaških gospodarstvenikov. Zato, je dejal minister, z velikim zadoščenjem uradno proglašam otvoritev tržaškega mednarodnega velesejma.»

Po zaključeni otvoritveni svečanosti si je minister Natali v spremstvu predstavnikov velesejma, krajevnih oblasti in gospodarskih operaterjev ogledal razstavne prostore in paviljone velesejma. Dolgo se je zadržal v paviljonu «Italcantieri», kjer je pokazal svoje zanimanje za vprašanja ladjedelništva po nedavnih preureditvah v skladu s sklepi CIPE. Odšel je nato v paviljon Brazilije, kjer se je srečal z vojaškimi predstavniki in povelj-niki enot «plavih čelad», ki se te dni mudijo v našem mestu. Minister si je nato ogledal ostale paviljone in se z zanimanjem ustavil pred paviljonom IRI z velikimi maketami in slikami bodoče tovarne «Grandi motori».

Minister Natali si je nato ogledal lesno razstavo in se zelo zanimal za jugoslovanske lesne izdelke, ki so v glavnem izdelani po okusu uvoznika. V Palači narodov je ministra Natalija v avstrijskem paviljonu sprejel avstrijski konzul Fries, nato pa se je minister dalj časa zadržal v jugoslovanskem paviljonu, kjer so ga pozdravili inž. Filip Kneževič, namestnik veleposlanika v Rimu Mandič, generalni konzul Janhuba in konzuli Gačnik, Hrast in Milutinovič. Jugoslovanski predstavniki so ministra spremljali po razstavnem prostoru in mu razlagali dosežke jugoslovanske industrije. Minister se je posebno zanimal za izdelke koprske tovarne Tomos, za brezšivne cevi in konzervno industrijo. Ministru so nato nazdravili s tradicionalno slivovko, predstavnik jugoslovanskega turističnega urada pa mu je podaril lepo publikacijo najbolj značilnih turističnih krajev v Jugoslaviji. Minister se je za darilo zahvalil in pohvalil lepo, bogato in okusno ureditev jugoslovanskega paviljona.

Vedno v spremstvu predstavnikov oblasti, si je minister ogledal še paviljone Cameruna, Madžarske, lepo urejen paviljon dežele Furlanije-Julijske krajine, Malte, Sicilske dežele, Zahodne Nemčije, Poljske, se dolgo ustavil pred paviljonom, v katerem je urejen prikaz del naftovoda Trst - Ingolstadt, odšel nato v zelo okusno urejen paviljon Birme ter si z velikim zanimanjem ogledal še ostale zanimivosti letošnjega 19. mednarodnega velesejma.

Po zaključenem ogledu se je minister Natali v spremstvu predstavnikov oblasti in velesejemske uprave udeležil svečanega kosila v hotelu «Savoia Excelsior», po kosilu pa je odpotoval v Rim.

Pred otvoritveno slovesnostjo na velesejmu si je minister Natali v spremstvu generalnega vladnega komisarja dr. Cappellinija ogledal sedež Tržaškega Lloyda in poslovne prostore Cassa Marittima Adriatica

Minister Natali s svojim spremstvom v jugoslovanskem paviljonu v Palači narodov

Danes «Dan Jugoslavije»

Dopoldne na velesejmu srečanje jugoslovanskih predstavnikov s poslovnimi osebami, popoldne razgovori na trgovinski zbornici, zvečer sprejem na generalnem konzulata SFRJ

Današnji dan na velesejmu je posvečen sosedni republiki Jugoslaviji: Dan Jugoslavije se bo pričel dopoldne ob 10.30 v kongresni dvorani, v kateri se bo jugoslovansko gospodarsko odposlanstvo, ki ga vodi trgovinski ataše pri jugoslovanski ambasadi v Rimu, Nikola Mandić sestal s časnikarji in poslovnimi ljudmi iz dežele Furlanije-Julijske krajine ter z operaterji iz notranjosti Italije in tujine. Na srečanju bo stekla razprava o možnostih nadaljnje razširitve medsebojne trgovinske menjave in sicer šnjega gospodarskega sodelovanja med obema državama, čemur se prav z nedavnim sklepom prizadetih vlad, da se ponovno prično pogajanja za sklenitev nove in širše trgovinske pogodbe, odpirajo široke možnosti uspeha.

Popoldne ob 16.30 bo na trgovinski zbornici strokovni sestanek med jugoslovanskimi in krajevnimi gospodarskimi operaterji, zvečer pa bo običajni sprejem, ki ga priredi jugoslovanski generalni konzul Rudi Janhuba.

Danes bo gost našega mesta tudi dunajski župan Bruno Marek. V spremstvu župana Spaccinija si bo avstrijski gost ogledal mesto in okolico z ladje, s katero se bo podal na krajšo ekskurzijo po Tržaškem zalivu. Kakor znano, je Dunaj letos pripravil na velesejmu lično razstavo z naslovom »Dunaj, mesto dela in umetnosti». V večernih urah bo v gastronomskem parku nastopil ansambel, ki ga vodi Giorgio Gaber.

Včeraj si je ogledalo sejem že veliko število ljudi, med obiskovalci pa je bil tudi predsednik celovškega lesnega velesejma ing. Novak, ki se je delj časa zadržal v lesnem paviljonu.

Izžrebane nagrade na velesejmu

Prva nagrada: Malo križarjenje za dve osebi ob istrski obali na motorni ladji «Edra», ki ga je ponudil turistični urad UTAT: Adolf Iost, Ul. Imbriani 9.

Druga nagrada: Likalnik Philips, ki ga je dalo podjetje «Radio Ancona»: Aurelia Montiglio, Ul. Castagneto 6.

Tretja nagrada: Dve veliki konfekciji pralnega praška «Dixan» in 20 zavojčkov «Persil» podjetja «Henkel italiana»: Gabriele Marteliani, Ul. Ascoli 1, Gorica.

Četrta nagrada: Dve konfekciji likerjev «Isolabella»: Oddo Federici, Galleria Protti 2.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo Barkovlje obvešča, da bo danes, 22. t.m. ob 21. uri važna odborova seja. Prosimo odbornike za točno in polnoštevilno udeležbo.

KRIŠKI TEDEN

P. d. VESNA in P. d. A. SIRK

vljudno vabita na prireditev, ki bo v Križu od 25. 6. do 2. 7. 1967

SPORED

25.6. — V Prosvetnem domu «A. Sirk» ob 11. uri otvoritev razstave slikarja Alberta Sirka ob 20-letnici njegove smrti in fotografske ter etnografske razstave o starem Križu.
Ogled razstave: ob delavnikih od 17. do 20 ure; ob nedeljah od 10. do 13. in od 17. do 20.
28.6. — Na razstavi domačih vin ob 21. uri nastop dramske skupine P.d. Vesna z enodejanko «V kriški osmici».
29.6. — Na razstavi domačih vin ob 15.30 koncert kriške godbe na pihala; ob 17. nastop «Veselih rudarjev» D.P.D. Svoboda II. iz Trbovelj s pestrim sporedom domače glasbe in petjem. Spored je povezan s prijetnim humorjem. Ob 19. uri nastop domačega pevskega zbora «Vesna».
2.7. — V Ljudskem domu prireditev za 40-letnico razpusta prosvetnega društva «Vesna» po fašizmu.
Sodelujejo: domača godba na pihala, moški pevski zbor «Vesna», dramska skupina P.d. «Prosek-Kontovel» z igro «Županova Micka».

Začetek ob 20.30

SPD Trst priredi 23. t.m. ob 21. uri na stadionu «Prvi maj», Vrdelska 7.

KRESNO NOČ

Ob ognju bo podelitev kolajn in diplom zmagovalcem planinsko-orientacijskega pohoda in tekem, ki so bile 4. t.m. (streljanje z lokom, vlečenje vrvi, tek v vrečah in tek s kuhalnico).

Pesnica Marija Mijot bo recitirala nekaj novih pesmi.

Sledila bo prosta zabava ob zvokih harmonike in kitare in ob pečenju klobas na žaru.

UREŠNIČEVANJE VELIKE POBUDE POKRAJINSKE ANPI

Bivši partizanski borci v Trebčah so razpravljali o slavju v Bazovici

Na sestanku so sprejeli resolucijo, v kateri obsojajo poskus ločevanja bivših partizanov na narodnostni osnovi

Predvčerajšnjim zvečer je bil v Ljudskem domu v Trebčah množični sestanek bivših partizanov. Na dnevnem redu sta bili dve zelo važni vprašanji: odnos pokrajinske organizacije ANPI do političnih skupin, ki nastopajo na pozornici slovenskega političnega življenja na Tržaškem in ki zastopajo zamisel, da bi morali bivši slovenski partizani ustanoviti svojo neodvisno organizacijo, in razdelitev dela za čim uspešnejšo pripravo in organizacijo velikega partizanskega zborovanja, ki bo 29. in 30. julija v Bazovici.

Po kratkem otvoritvenem nagovoru krajevnega predstavnika organizacije, je spregovoril Vladimir Kenda. V svojem kratkem govoru je član pokrajinskega vodstva ANPI ostro obsodil vse poskuse razbijanja vrst bivših partizanov na nacionalni osnovi. V tej zvezi je govornik predlagal prisotnim resolucijo, ki obsoja take poskuse. V resoluciji, ki je bila soglasno odobrena, je rečeno:

«Bivši partizani iz Trebč in okoliških krajev, zbrani na delovnem sestanku v zvezi s partizanskim zborovanjem v Bazovici 29. in 30. julija, soglasno izjavljajo, da se strinjajo s politično linijo vodstva pokrajinske organizacije ANPI glede enotnosti in nedeljivosti te organizacije na nacionalni podlagi.

Udeleženci sestanka ostro obsojajo vsak poskus ločevanja bivših partizanskih borcev po narodni pripadnosti in še posebej tiste poskuse, ki izhajajo iz nekaterih tukajšnjih slovenskih konservativnih krogov, kot je razvidno iz pisanja v «Katoliškem glasu».

Bivši partizani iz Trebč in okoliških krajev poudarjajo, da je bila borba proti fašizmu enotna in nedeljiva. Zato je danes nemogoče razdvajati borce, ki so se borili za iste ideale.

Udeleženci sestanka so prepričani, da bo pokrajinska organizacija ANPI sprejela vse ukrepe za zaščito vseh pravic bivših partizanov, kakor tudi, da se bo odločno potegovala za narodnostne pravice Slovencev na Tržaškem ozemlju.»

Za tov. Kendom je govoril tov. Oskar Kjuder, ki je obravnaval pereča organizacijska vprašanja glede proslave v Bazovici. Prisotni so potem obravnavali vsa tehnična vprašanja, ki zadevajo dobavo vode, električnega toka, lepake, slavoloke, slikarsko razstavo in razne kulturne prireditve, postavitev kioskov, sprejema gostov, prenočišč itd. Za vsak resor je bil imenovan odgovorni načelnik, ki bo vodil delo svoje skupine.

V soboto, 29. julija bodo verjetno predvajali dva filma: enega italijanskega («Il dente del lupo») in enega jugoslovanskega («Na svoji zemlji», ali pa «Kozaro»).

Sestanek v Trebčah je izredno dobro uspel. Diskusije se je udeležilo veliko število prisotnih in lahko trdimo, da bi moral ta sestanek bivših borcev v Trebčah služiti za zgled vsem sestankom, ki so predvideni za prihodnje tedne.

Proglas odbora sindikata pomorščakov

Pokrajinski vodstveni odbor FILM-CGIL je izdal proglas, v katerem izraža skrb svojih članov in vseh pomorščakov glede negotovega gospodarskega položaja, ki se je poslabšal v tržaškem in v drugih italijanskih pristaniščih zaradi vojne na Srednjem vzhodu. Odbor poziva vse pomorščake, naj jasno izpričajo svoje ogorčenje zaradi vojne ter svojo odločno voljo po miru.

Sedanja kriza je povzročila hud zastoj prometa v našem pristanišču, ker ne morejo več pluti ladje skozi Sueški prekop, pri čemer so najbolj prizadete pomorske proge družb Adriatica in Tržaški Lloyd.

Odbor poziva tudi italijansko vlado ter pristojne deželne in mestne organe, naj poskrbe, da se olajša hud gmotni položaj kakih 400 pomorščakov, ki so bili vkrcani na ladjah «Ausonia» in «Enotria», kateri so zaradi pomanjkanja prometa spravili v neko pristanišče in ki so sedaj brez dela.

Pomorščaki, ki so vedno težili za okrepitvijo pomorskega prometa, saj ta med drugimi druži narode, in ki so dali toliko žrtev med vojno, so sedaj na čelu borbe za mir med narodi.

DANES OB 19. URI

Komemoracija prvih žrtev v Rižarni

Ob 23-letnici delovanja krematorijskih peči v Rižarni, ko so v noči med 21. in 22. junijem 1944 sežgali prvo skupino 40 aktivistov, zajetih borcev in antifašistov, bo danes ob 19. uri v Rižarni komemoracija žrtev Rižarne.

Včeraj dopoldne je v počastitev spomina žrtev položila v Rižarni venec občinska uprava.

Prispevek dežele za tržaški vodovod

Vprašanje dobave vode Trstu se bliža rešitvi s pomočjo dežele. Deželni odbor je namreč pred dnevi podelil na predlog odbornika Masutta tržaški občini 133 milijonov in pol prispevka za okrepitev vodovoda, kar predstavlja 50 odst. celotnega izdatka. Ta dela se tičejo okrepitve naprav štivanskega vodovoda, kar bo omogočilo bolj izdatno dobavo vode v južnem predelu mesta, kjer je tudi industrijsko pristanišče. Deželni odbor je že prejšnja leta dal tržaški občini prispevek za izboljšanje vodovodnih naprav. Za napeljavo od nadvoza na Miramarskem drevoredu do Drevoreda Ippodromo je prispevala dežela 305 milijonov lir, 190 milijonov pa je prispevala za naprave za dviganje vode.

Odbor je dal tudi 35 milijonov lir prispevka miljski občini za okrepitev vodovodne mreže in 9 milijonov lir goriški občini za dograditev vodovoda v nekaterih vaseh.

Seja deželnega sveta

Danes se sestane deželni svet, ki bo nadaljeval razpravo o dopolnilni zdravstveni in lekarniški oskrbi obrtnikom. Na dnevnem redu je tudi osnutek, ki predvideva nove prispevke za posojila, ki jih najemajo krajevne ustanove za izvršitev javnih del.

Dve trčenji v Miramarskem drevoredu

V Miramarskem drevoredu sta se včeraj popoldne pripetili dve verižni trčenji. Okrog 13. ure je 62-letni odvetnik Germano Asquini iz Ul. Donota 5 s svojim avtom TS 90960, s katerim se je peljal proti središču, blizu kopališča Cedas trčil v zadnji del avtobusa podjetja SAP, ki je bil ustavljen na postajališču. Pri trčenju se je Asquini pobil po prsih, obrazu in udih ter se bo moral na pljučno kirurškem oddelku zdraviti 8 dni.

Dve uri kasneje se je blizu mitnice pripetila še ena podobna nesreča. 58-letni uradnik Riccardo Tauceri s Salite Contovello 18 je s svojim avtom TS 23258 trčil v zadnji del avta TS 70395, ki ga je pred njim proti središču vozil 28-letni Dario Dragoni iz Ul. Tor San Lorenzo 10. Zaradi sunka se je Dragoni zaletel v zadnji del fiata 1100 TS 39849 19-letnega Franca Todera iz Ul. Galeria 18. Pri zaporednih trčenjih **se je ranil samo Tauceri,** ki se bo moral zdraviti 10 dni zaradi udarcev po glavi.

Neznani vespist podrl pešca

Brezvestni vespist je včeraj pred Trgom Roiano podrl 28-letnega delavca Maria Degrassija z Občin 1135 in po nesreči zbežal, ne da bi ponesrečencu priskočil na pomoč. Nesreča se je pripetila okrog 18.30, ko je Degrassi stal na zebrastem prehodu in čakal na prihajajoči tramvaj proge štev. 6. Tedaj je privozil neznanec, treščil vanj in ga podrl. Pri nesreči si je Degrassi poškodoval levo ramo z verjetnim zlomom. Z rešilnim avtom so ga odpeljali v bolnišnico, kjer se bo moral na ortopedskem oddelku zdraviti od 10 do 15 dni. V teku je policijska preiskava.

Šolske vesti

Na znanstvenem liceju — Vrdelska cesta 13 — je na ogled šolska razstava, ki je odprta občinstvu od 9. do 13 ure.

* * *

Didaktično ravnateljstvo na Opčinah vabi na razstave ročnih del in risb, ki bodo na šolah v Gropadi 23. in 24. t.m., na Opčinah 25. t.m., v Bazovici 25. t.m., na Repentabru 25. t.m., v Trebčah 25. t.m. in v Sv. Križu 27. t.m.
Razstave bodo odprte od 8. do 12. ure in od 16. do 20. ure.

* * *

Osnovna šola na Katinari bo imela v nedeljo, 25. t. m. od 9. do 12. in od 15. do 20. ure razstavo risb in ročnih del.

Razna obvestila

ZVEZA PARTIZANOV - ANPI Opčine priredi v nedeljo, dne 2. julija 1967, z otvoritvijo ob 9. uri na dvorišču «PROSVETNEGA DOMA» na Opčinah II. PARTIZANSKI TABOR s kulturnim sporedom pri katerem bo nastopala godba na pihala LJUDSKE MILICE iz Ljubljane in pevski zbor «SREČKO KOSOVEL» iz Ajdovščine. Sledila bo prosta zabava do 24. ure. Za prigrizek in pijačo bo dobro poskrbljeno. Vljudno vabljeni.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI, POROKE

Dne 21. junija 1967 se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo pa je 13 oseb.

UMRLI SO: 83-letna Leopolda Lapajna vd. Latin, 82-letna Eufemia Melotin vd. Antolovich, 73-letni Nicolò Costanzi, 86-letna Anna Borri, 91-letna Elisa Morpurgo vd. Weisz, 89-letna Giovanna Furlan, 73-letna Domenica Bratti por. Fornasir, 75-letna Luigia Petelin por. Brischek, 61-letna Maria De Zera por. Celi, 74-letni Pietro Bonifacio, 77-letni Domenico Lupani, 62-letni Guglielmo Berti, 72-letni Antonio Puntar.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16 ure)

Dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14, Pizzul-Cignola, Korzo Italija 14, Prendini, Ul. T. Vecellio 24, Serravallo, Trg Cavana 1.

NOCNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

Crevato, Ul. Roma 15, INAM Al Cammello, Drevored XX Settembre 4, Alla Maddalena, Ul. dell'Istria 43, dr. Codermatz, Ul. Tor S. Piero 2.

Mali oglasi

ISCEMO VAJENKO-prodajalko staro 15—16 let za trgovino. Naslov Slovensko gospodarsko združenje, F. Filzi 8/I.

SPREJMEM TAKOJ sposobno frizerko tudi iz Jugoslavije. Plača sindikalna. Stanko Devetak, Nabrežina, tel. 20123.

PRODAM najmodernejši krojaški industrijski šivalni stroj — Te. 28042.

TEČAJ ZA POPRAVNE IZPITE V SLOVENSKEM DIJAŠKEM DOMU V TRSTU

Od 1. do 31. avgusta t.l. bo v imenovanem zavodu tečaj za popravne izpite. V tečaj se že vpisuje, in sicer vsak dan od 9. do 12. ure in od 16. do 18. ure.

Vpisovanje traja: a) za tiste, ki so dobili popravne izpite v razredu, do sobote 1. julija; b) za tiste, ki bodo dobili popravne izpite pri mali maturi in pri vstopnih izpitih v klasični licej, do sobote 8. julija; c) za tiste, ki bodo dobili popravne izpite pri veliki maturi, do četrtka 27. julija.

Starši, pohitite, ker lahko sprejmemo samo omejeno število tečajnikov!

RAVNATELJSTVO

Kino

MIRAMARSKI PARK. Danes ob 21.30 in ob 22.45 predstavi «Luči in zvoki» «Massimiliano e Carlotta» v italijanščini. Avtobus «M» z zvezo v Barkovljah s tramvajem štev. «6».

Nazionale 16.00 «Due once di piombo» Technicolor, Robert Woods.
Excelsior 16.00 «Tre morsi nella mela» Technicolor, Silva Koscina, David Mac Callum.
Fenice 16.00 «Il bandito di Kandahar» Technicolor, Ronald Lewis.
Eden 16.00 «L'assalto al treno Glasgow - Londra». Film, k. je žel ogromen uspeh s strani kritikov in gledalcev.
Grattacielo 16.30 «I piaceri della notte» Technicolor, Norma Bengell. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Ritz (Ulica San Francesco 10) — 16.60 «Colpo grosso ma non troppo» Technicolor.
Alabarda 17.00 «Lo specchio della vita» Technicolor, Lana Turner, Sandra Dee, John Gavin.
Filodrammatico 16.30 «Mille e una donna» Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Moderno 16.30 «Una moglie pazza».
Cristallo 16.30 «I ribelli di Carnaby Street» Technicolor.
Aurora 16.30 «Hawaii».
Garibaldi 16.30 «L'assassinio del dottor Hitckock».
Capitol 16.00 «Alle donne piace ladro» Technicolor, Camilla Spray, Aldo Ray.
Impero 16.00 «Maigret a Pigalle».
Vittorio Veneto 16.00 «Miao miao... arriba arriba», Barvne risanke.
Ideale 16.30 «Tanganika» Technicolor, Van Heflin, Ruth Roman.
Astoria (Ulica Zorutti, filobus št. 1) Počitek.
Astra 16.30 «I nove di Tryford City».
Abbazia 16.30 «La storia del dottor Wassel» Technicolor, Gary Cooper.

LETNI KINO

Sattelite (Borgo S. Sergio avt. 21. fil. 20, 29) Blagajna ob 20.15 začetek ob 21.00. Danes Billy Wilder znameniti režiser iz filma «A qualcuno piace caldo». Se nam zopet predstavlja z velefilmom «Baciami stupido». Nastopajo Dean Martin, Ray Walston, Kim Novak.

Izleti

Prosvetno društvo Prosek - Kontovel priredi v nedeljo, 25. junija enodnevni izlet v Kostanjevico na Dolenjskem. Vpisovanje vsak večer v sedežu društva.

V ULICI MILANO ODKRITO GNEZDO LAHKOŽIVK

72-letna ženska prijavljena zaradi podpiranja in izkoriščanja prostitucije

S tem nečistim poslom je zaslužila po 20.000 in več lir na noč
Pokvarjenca prijavljena sodišču zaradi izkoriščanja mladoletnikov

72-letna Antonia Passalacqua vd. Cutuli se je pred nekaj meseci lotila protizakonitega in nemoralnega posla. Mladim ženskam dvomljive morale je dajala v najem sobo v svojem stanovanju v Ul. Milano 25 in za to dobivala mastne vsote. Njen umazani posel so pred nekaj dnevi prekinili agenti letečega oddelka policije in Passalacquova se bo morala zagovarjati pred sodniki zaradi podpiranja in izkoriščanja prostitucije. Poleg tega je prekršila zakon Merlin in zakon o javni varnosti, ker je brez dovoljenja oddajala sobo.

Passalacquova je pred časom za 15.000 lir mesečno dala sobo v najem neki ženski, ki ji je vsak mesec navrgla še 20.000 lir «napitnine» samo zato, da je lahko prihajala tja v moški družbi.

Najemnica je kasneje dala naslov svojim znankam, ki so prihajale z onstran meje. Te so si poiskale svoje «kliente» po bližnjih zakotnih ulicah in jih vodile v Passalacquino stanovanje. Ob prihodu je spremljevalec poleg običajne tarife ženski moral še posebej plačati lastnici stanovanja od 1500 do 2000 lir za sobo.

Dogajalo se je, da je ena sama ženska tudi po trikrat v eni noči prihajala v spremstvu na Passalacquin dom. Večkrat je bilo v stanovanju tudi po več parov, ki so morali v stranišču čakati, da pridejo na vrsto. Tako je Passalacquova vsako noč dobivala po 15.000, 20.000 lir in še več.

Policisti so nekaj zasumili in začeli opazovati premike mladih žensk. Pred dnevi so še sami pozvonili na vratih stanovanja. Odprla jim je Passalacquova, ki je mislila, da prihajajo njene trenutne najemnice v moškem spremstvu. Njeno presenečenje pa je bilo veliko, ko se je znašla pred policisti.

Ob vdoru v stanovanje so agenti zasačili dva para, koj zatem pa so prišli še trije. Vse so odpeljali na kvesturo na zaslišanje, ki se je zaključilo s prijavo Passalacquove sodišču. Ženska je že stara znanka policije, saj je bila že večkrat obsojena zaradi podobnih prekrškov.

* * *

Te dni so agenti letečega oddelka policije prijavili sodišču tudi dva izprijenca, ki se bosta morala zagovarjati pred sodniki zaradi nemoralnih dejanj, zvabljanja in zapeljevanja mladoletnikov. 36-letni Lidio Tordi iz Ul. Alfieri 14 in 35-letni Pompeo Lo Martire iz Ul. Giuliani 4 sta se v barih in na ulicah približevala mladoletnikom, jim kazala pornografske slike z obljubo, da jih bodo videli še več, če bodo prišli za njima na kratke izlete z avtom ali pa na Tordijev dom. Tam so mladoletniki dobili v roke revije in fotografije, da so se seksualno razburjali. Tordi in Lo Martire sta potem to razburjenost izkoriščala in dovoljevala mladoletnikom, da so z njima opravljali opolzka protinaravna dejanja.

Tordi in Lo Martire sta tako zapeljala 12 mladeničev od 14. do 17. leta. Večkrat sta izprijenca svoje žrtve z avtom peljala v razne gozdiče v okolico. Mladoletnikom sta tu pa tam za nagrado dajala po 100 lir.

Policisti so Tordiju in Lo Martireju prišli na sled na podlagi prijave stanovalcev v Ul. Alfieri 14, ki so se pritožili, da Tordi pozno v noč igra gramofonske plošče in moti nočni mir. Agenti so se hoteli o tem prepričati in začeli prežati pred Tordijevim stanovanjem. Ugotovili so, da sta Tordi in Lo Martire večkrat v družbi mladih fantov. Zasumili so, da nekaj ni v redu in vdrli v Tordijevo stanovanje. Tako je prišla zadeva na dan. Policisti so prijavili sodišču tudi mladoletnike zaradi nemoralnih dejanj. Starši mladoletnikov so Tordija in Lo Martireja tožili.

Jekleni kabel zlomil delavcu podlaket

V tovarni «Italcementi» se je včeraj zjutraj ponesrečil 37-letni delavec Gino Visintin iz škedenjske ulice 11. Ko je nameščal težak jekleni kabel, ki služi za tovorno žičnico, je ta skočil iz ležaja in zadel delavca po levi roki. Ponesrečenca so z rešilnim avtom odpeljali v bolnišnico ter ga s prognozo okrevanja v 30 dneh sprejeli na ortopedski oddelek zaradi zloma podlakta.

PREDEN GRESTE NA DOPUST NAROČITE SE NA
PRIMORSKI DNEVNIK
POSLJEMO VAM GA V KATERI KOLI KRAJ, TUDI V INOZEMSTVO!
15-DNEVNA NAROČNINA L 500
Telefonirajte na štev. 37-338

KINO «IRIS» PROSEK
predvaja danes, 22. t.m. ob 19.30 zabavni film:
MARINAI DONNE E HAWAII
(MORNARJI, ŽENE IN HAWAJSKI OTOKI)
Igrajo: NORMAN WISDOM, JAN HUNTER in LIZ FRASER

Kino na Opčinah
predvaja danes, 22. t.m. ob 18. uri Technicolor Western film:
La cittá senza legge
(MESTO BREZ ZAKONA)
Igrajo: DANA ANDREWS, TERRY MOORE in drugi.

ŽREB BO DOLOČIL NAGRAJENCA med tistimi, ki se bodo za časa tržaškega velesejma od 21.6. do 5.7. naročili na:
SODOBNO ILUSTRIRANO ENCIKLOPEDIJO
ali
ILUSTRIRANO ENCIKLOPEDIJO ŽIVALI
Nagrada: SLOVENSKO SLIKARSTVO
tržaška knjigarna
TRST - Ul. sv. Frančiška 20
Tel. 61-792

ORGANIZACIJSKI ODBOR ZA TRŽAŠKI VELESEJEM GOSPODARSKIH ZBORNIC SRH in SRS (Socialistične republike Hrvatske in Socialistične republike Slovenije)
vljudno vabi spoštovano tržaško javnost, da si ogleda proizvode jugoslovanske industrije na 19. tržaškem velesejmu v jugoslovanskem paviljonu v palači narodov, lesnem paviljonu in gastronomskem parku

Goriško-beneški dnevnik

POČASNO NAPREDOVANJE ŠTEVILA PREBIVALSTVA

V zadnjih petih letih je bil na Goriškem dosežen porast samo za 2430 prebivalcev

Brez proste cone in odprte meje bi bil položaj še občutno slabši
Veliko odseljevanje iz treh slovenskih in nekaterih drugih občin

Povzemamo podatke o gibanju prebivalstva na Goriškem v zadnjih petih letih po podatkih, ki jih je pred kratkim objavil državni urad za statistiko.

Iz teh podatkov je razvidno, da je bilo ob koncu leta 1966 na Goriškem 140.367 prebivalcev, ali za 2.430 več kot pa ob koncu leta 1961. Prirastek je torej znašal v petih letih komaj 1,8 odst., ali mnogo manj od povprečnega državnega prirastka, ki je v istem obdobju dosegel 5,2 odst. Povprečen prirastek v deželi Furlaniji - Julijski krajini je znašal v teh letih 1,9 odst., in sicer od 1.204.899 ljudi leta 1961 na 1.288.025 ob koncu leta 1966.

Po posameznih občinah ima še največji prirastek Gorica za 1.178 prebivalcev od 42.422 na 43.600 ob koncu leta lani. Manjši prirastek imajo še Tržič (+739), Ronke (+550), Gradež (+271), dalje Gradiška, Villesse, Zagraj, Kapriva in Šlovrenc. Vse druge občine na Goriškem so zabeležile v prebivalstvu nazadovanje.

Med slovenskimi občinami je najslabši Števerjan, ki je nazadoval za 60 prebivalcev od 929 na 869 občanov ali za 6,5 odst. Nazadovanje v tej občini gre izključno na račun odseljevanja, saj je bilo v tem obdobju v občini enako število mrtvih in rojenih. V Doberdobu so nazadovali za 27 prebivalcev od 1.401 na 1.374 prebivalcev ali za 1,9 odst. Pri Doberdobu je zanimivo dejstvo, da so zabeležili z rojstvi prirastek 65 ljudi, ker se jih je v teh petih letih toliko rodilo več kot pa umrlo; žal pa se je med tem odselilo kar 92 ljudi več kot pa priselilo in tako je prebivalstvo kljub naravnemu prirastku nazadovalo. To pomeni, da če bi občani našli delo in zaslužek doma ter bi se ne odseljevali v Tržič, Ronke in druge kraje, bi lahko zabeležili znatno napredovanje prebivalstva.

Še slabše je v tem oziru v občini Dolenje, kjer so imeli za 4 ljudi naravnega prirastka in za 106 ljudi več izseljencev ter so v tem obdobju nazadovali za 10,8 odst., kar je največji odstotek za občine na Goriškem. Nekaj podobnega lahko rečemo tudi za Krmin, kjer je dosegel prirastek 21 ljudi presežek izseljencev pa 141 ljudi.

Še najboljše so se izkazali v Sovodnjah, kjer so nazadovali le za 10 ljudi, od 1.793 na 1.783; tudi tu imamo podoben pojav kot v Doberdobu; rojstva so izkazala presežek nad umrlimi za 34 ljudi pri odseljevanju pa je šlo proč 44 ljudi več, kot pa se jih je priselilo. Tu bi bili podatki morda še slabši, da se ni v zadnjih letih razvilo na področju občine nekaj industrije, ki je dala mnogim domačinom zaslužek doma. Verjetno bo to imelo še večji učinek v bližnji bodočnosti.

Kar se tiče priseljevanja je doseglo pozitiven rezultat le pet občin v katere je prišlo več ljudi kot pa se jih je izselilo; na prvem mestu je Gorica s 763 priseljenci, sledijo Ronke s 309 (in najvišjim odstotkom), dalje Štarancan s 82, Tržič s 46 in Moraro s 7 priseljenci. Vse ostale občine so zabeležile pri preseljevanju večji ali manjši negativni odstotek.

Na splošno vzeto je torej porast prebivalstva na Goriškem precej pod državnim in tudi pod deželnim povprečjem, čeprav se je skušalo z uvedbo proste cone in nekaterih industrijskih področij ter odprte meje, dvigniti krajevno gospodarstvo in s tem tudi stalež prebivalstva. Nedvomno so ti in podobni ukrepi pripomogli, da se je ohranil stalež prebivalstva na sedanji višini, ker bi sicer zabeležili prav gotovo znaten padec. Za bližnjo bodočnost pa bo gibanje prebivalstva odvisno od novih ukrepov, ki bodo lahko zavrli odseljevanje z zaposlitvijo domačinov doma. Med temi so razvoj industrije na treh industrijskih področjih, izgradnja mednarodne avto ceste skozi Gorico in pa gradnja protosinhrotrona na Krasu; glede tega bi prav ta mesec morala pasti izbira kraja med kandidati med katerimi je Doberdob v hudi mednarodni konkurenci, vendar z dobrimi rekviziti.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Odložen proces pred poroto zaradi odsotnosti porotnika

Predsednik sodišča je moral že drugič žrebati nove porotnike - Na zatožni klopi bo sedel Mario Crevatin iz Milj pod obtožbo poskusa umora

Tržaško porotno sodišče je včeraj začelo svoje drugo letošnje zasedanje. Vse je bilo pripravljeno za zaslišanje obtožencev in prič, toda vse se je zataknilo, ker se eden od šestih ljudskih sodnikov ni odzval vabilu, da se udeleži procesa.

Spričo tega je bil predsednik Rossi ponovno prisiljen, da z žrebom določi novega ljudskega sodnika in njegovega namestnika ter še štiri druge osebe, ki bi utegnile priti v poštev pri sestavi sodnega zbora.

Žreb je določil, da pridejo v poštev naslednji: Martinoli Caterina por. Locatelli, Malalan Bruno, Marsilli Mario, Rudez Edoardo, Veludo Argia por. Alzetta in Duren Giuseppe, ki so vsi iz Trsta.

Spričo te ponovne nevšečnosti je sodišče odložilo razpravo na jutrišnji dan. Kot je znano, je imel predsednik porotnega sodišča dr. Rossi že velike sitnosti pri sestavljanju sodnega zbora iz vrst ljudskih sodnikov. Prvo žrebanje se je popolnoma izjalovilo, ker ta ali drugi novoimenovani ljudski sodnik ni prišel v poštev bodisi zaradi odsotnosti iz Trsta, bodisi zaradi neskladnosti med delom, ki ga opravlja, in funkcijo ljudskega sodnika. Nekaj žensk pa je odklonilo imenovanje zaradi družinskih razlogov.

Končni rezultat vseh teh težav je torej ta, da se bo drugo zasedanje porotnega sodišča začelo z dvodnevno zamudo. Ker pa je že določeno, da bo jutri zasedalo prizivno porotno sodišče, se bo morala prva razprava vršiti v kaki drugi dvorani sodne palače.

Drugo letošnje zasedanje porotnega sodišča bo zadevalo tri primere težjih kršitev zakona. Jutri zjutraj se bo moral pred porotniki zagovarjati 58-letni trgovec Mario Crevatin iz Milj, ki je obtožen, da je skušal umoriti svojo ženo. Obtoženec je bil že tedaj (v aprilu lani) praktično ločen od žene. Žena se je bila namreč naveličala nemogočega skupnega življenja ter se ločila od njega. Ponoči med 18. in 19. aprilom lani je Mario Crevatin s silo vdrl v ženino stanovanje ter začel streljati nanjo. Zaradi ran na obrazu in drugih delih telesa se je morala zdraviti potem več mesecev.

Obtoženca zagovarjata odvetnika Antonini in Ghezzi.

Dva upokojenca podlegla poškodbam

Na ortopedskem oddelku sta včeraj izdihnila 72-letni upokojenec Anton Puntar s Kontovela 59 in 61-letni upokojenec Guglielmo Berti iz Ul. Piccardi 70. Oba sta se ponesrečila v lastnih stanovanjih in si zlomila desni stegnenici. Puntarja so v bolnišnico sprejeli na zdravljenje 26. maja, Bertija pa 18. junija. Za oba pa so vse zdravniške nege bile zaman in včeraj sta podlegla zadobljenim poškodbam.

Nesreča v pristanišču

Na ortopedski oddelek bolnišnice so včeraj opoldne sprejeli 55-letnega pristaniškega delavca Danteja Albertinija iz Ulice San Marco 32, ki se bo moral zdraviti 10 dni zaradi poškodb po desnem stegnu in kolenu. Albertini se je ponesrečil v Novem pristanišču, kjer je v skladišču štev. 33 skupaj z delovnimi tovariši na tovornjak natovarjal zvitke debele železne žice. Nenadoma je zvitek zdrknil s tovornjaka in Albertinija oplazil po desni nogi.

«ELETTRONICA»
di MARIO MEOLA
KONTOVEL 134
Tel. 225278
Pralni stroji - Stroji za pranje posode - Hladilniki - Štedilniki na drva - Televizorji - Avtoradio - Lestenci.

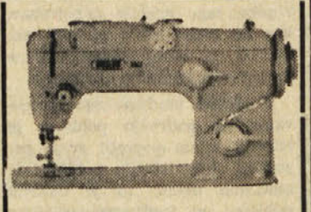
- Nemški šivalni stroji PFAFF za družino, obrt in industrijo
- Italijanski šivalni stroji VIGORELLI
- Originalni švicarski pletilni stroji SWISS MAGIC
- Stroji za krpanje nogavic VITO
- Naprave za prevlačevanje kovinskih gumbov
- Stroji za likanje in likalniki za obrt in industrijo
- Šivanke, potrebščine, specializirana popravljalnica

Delponte Pietro & C.
Trst, Ul. Timeus 12 Tel 90.279

IZ BENEŠKE SLOVENIJE

Domačini si skušajo pomagati tudi s tajno žganjekuho

V Srednjem delajo načrte za kanalizacijo - Ureditev pokopališča v Briščah

Znano je, da so v poletnih mesecih doma v vaseh Beneške Slovenije povečini samo otroci, ženske in stari ljudje, ki ne morejo v tujino za zaslužkom, kakor mlajši ljudje, ker so že opešali. Tisti, ki so vseeno ostali doma, si iščejo zaslužka bodisi po tovarnah v furlanski ravnici, kakor npr. v Manzanu in Sv. Ivanu ob Nadiži.

Nekateri si skušajo pomagati s kuhanjem žganja iz sadja, ki ni dobro za prodajo ali iz tropin. Na soški strani preko državne meje je kuhanje žganja enostavnejša zadeva, ker ji oblasti ne stavijo kakih posebnih ovir. Drugačna pa je zadeva v Italiji, kjer je v veljavi zakon, ki ga je izdal še fašizem in nalaga domači žganjekuhi take davke, da jo praktično onemogoča in so zato žganjekuho koncentrirali v velike žganjarne. Domačini pa kljub strogim predpisom poskušajo svojo srečo s tajno žganjekuho po grapah in gozdnih goščavah, kjer se morajo skrivati pred financarji.

Ti so pred dnevi odkrili tako improvizirano žganjekuho v dolini od Fojde proti Podklapu. Našli so kotel še gorak, saj je bil ogenj komaj ugasnjen pod njim in poleg je bila tudi steklenka s svežim žganjem. O žganjekuharjih seveda ne duha ne sluha, ker so še pravočasno opazili nevarnost in pobegnili. Financarji so seveda zaplenili kotel in žganje, ter drugi material.

V Srednjem so imeli preteklo nedeljo, ko imajo svetovalci največ časa, sejo občinskega sveta, na kateri so obravnavali razne občinske zadeve. Med drugim so odobrili občinski obračun za leto 1966, ki se je zaključil z občajnim primanjkljajem; sklenili so tudi, da bodo poverili nekemu izvedencu izdelavo načrta za občinsko kanalizacijo, ki je v resnici nujno potrebna.

Občinska uprava v Podbonescu je prejela nekaj nad 3 milijone lir državnega prispevka za ureditev pokopališča v Briščah. S tem bodo lahko krili okrog 90 odst. stroškov; ostanek bo morala kriti občina iz svojih sredstev. Popravilo pokopališča je bilo potrebno zaradi razdejanj, ki jih je na njem povzročilo neurje. V kratkem nameravajo razpisati dražbo za oddajo zadevnih del.

Občinski svet v Ronkah bo imel v sredo 28. junija zvečer sejo. Dnevni red obsega kakšnih 12 točk in med njimi tudi pristop h konzorciju za industrijsko cono v Tržiču s prevzemom določenih obveznosti.

VPRAŠANJE DEŽELNIH SVETOVALCEV CGIL

Stavka proti vojni je z ustavo priznana

Ravnateljstvo Italcantieri je delavcem, ki so stavkali za mir na Srednjem vzhodu, poslalo pismeni opomin

Deželni svetovalci CGIL, Fulvio Bergomas, Arturo Calabria in Mario Bettoli so naslovili na predsednika deželnega odbora interpelacijo, v kateri obravnavajo ukrepe ravnateljstva proti delavcem, ki so stavkali za mir na Srednjem vzhodu.

«Ob izbruhu vojne na Srednjem vzhodu — pravi interpelacija — in nevarnosti za mir na svetu, ki sta povzročila tolikšno zaskrbljenost med prebivalstvom, je izvršni odbor FIOM v Tržiču pozval delavce Italcantieri, naj pokažejo svojo privrženost miru s stavko, ki so jo proglasili 6. junija med 16.30 in 17. uro.

V nasprotju z načeli republiške ustave, ki priznava pravico do stavke in zatrjuje, da italijanska republika zavrača vojno, je ravnateljstvo podjetja poslalo stavkajočim delavcem pismeni opomin.

Podpisani deželni svetovalci sprašujejo odbor, če namerava obsoditi odločitev ravnateljstva Italcantieri v Tržiču ter odločno posredovati, da prekliče nesmiseln, sovražen in protizakonit ukrep.»

Stavka kovinarjev SAFOG in NSG v Gorici

Delavci SAFOG in NSG (Nuova San Giorgio) v Gorici so včeraj stavkali dve uri, da bi podprli svojo zahtevo po spoštovanju sindikalnih pravic, ki si jih je notranja komisija v obratu zagotovila s tovarniško delovno pogodbo, na osnovi katere en član notranje komisije ni zaposlen v proizvodnji, da lahko urejuje sindikalne zadeve. Ravnateljstvo SAFOG in NSG bi rado razveljavilo tovarniški sporazum ter delavcem onemogočilo, da bi ta sporazum branili. Notranja komisija je s hudimi boji dosegla svoj sedež v obratu in delavca, ki se ukvarja s sindikalnimi vprašanji, ter od te svoje priznane pravice ni pripravljena odstopiti.

V tem pogledu imajo sindikalne organizacije kovinarjev, ki pripadajo CGIL, CISL in UIL, enotno stališče, h kateremu so pristavile še nekatere zahteve, ki se tičejo obrata, kot so na primer združitev akordov v novi mezdi, akorde dati na vpogled delavcem, izboljšati odstotke delavcem s stalno mezdo, uvesti drugi obed po jedilniku v tovarniški menzi.

Pošten najditelj dragocene ure

V ponedeljek, 19. t.m. je v Ulici Cordaroli v Stražicah našel 12-letni Claudio Chiopris iz Ul. Colombo 2, dragoceno moško zapestno uro. Pobral jo je, nesel domov in izročil očetu. Ta jo je včeraj prinesel na urad mestnih stražnikov, kjer je na razpolago lastniku, ki jo je izgubil.

Primer je vsekakor vreden pohvale, saj je žal vedno manj tako poštenih ljudi, da vrnejo najdeno, zlasti kadar gre za večjo vrednost.

Dečka z Oslavja je ugriznil volčjak

Včeraj popoldne je bil 8-letni Franko Sošol z Oslavja št. 17 na obisku pri starem očetu Antonu Pintarju na Valerišču št. 7. Deček je šel na dvorišče ter se približal domačemu psu volčjaku, ki je bil na verigi. Pes, ki ga očividno ni takoj spoznal, se je zagnal proti dečku ter ga ugriznil v spodnjo in zgornjo ustnico.

OBČINSKI SVET V TRŽIČU

Pomembni izdatki za javna dela

Priprava načrtov za širjenje mesta na kraško pobočje

Odbornik za javna dela v občini Tržič dr. Beno Morpurgo je med obrazložitvijo proračuna za leto 1967 obsežno poročal o načrtih na svojem področju. Načrt je tako obsežen, da ga bodo morale uresničevati tudi naslednje uprave. Nato je odbornik poročal o posameznih javnih delih in stroških, ki so potrebni za njihovo uresničitev. Ker občinska finančna sredstva niso velika, sta priskočili na pomoč dežela in država, katerim bodo morali več let odplačevati amortizacijo dolgov in obresti. «Zadolžili smo se z upravičenim optimizmom, ker zaupamo v boljšo gospodarsko prihodnost našega mesta in okolice,» je dejal odbornik, ki je nato opisal nekatera najpomembnejša dela. Ministrstva in dežela so posodila 120 milijonov za ureditev občinskih cest, 28 milijonov za kanalizacijo, 11 milijonov za javno razsvetljavo ter več stotin milijonov za športno palačo, šole, vodovod, peč za upepeljevanje smeti itd.

Občina je določila 45 milijonov za razširitev podvoza Alla Rocca, kjer bodo podrli neko hišo, da bodo speljali cesto pod železnico na kraško pobočje, kjer bodo teren parcelirali in ga prodali. Pristojni uradi se že dalj časa ukvarjajo s temi načrti. S sredstvi, ki jih bo občina prejela s prodajo terenov, bo zgradila ceste, kanalizacijo, vodovod, električno napeljavo itd., skratka vse tiste infrastrukture, ki so potrebne za širjenje naselja.

Ul. Roma zaprta za promet

Goriški župan Martina je izdal odredbo o ureditvi prometa 24. junija v Gorici, kjer bo start udeležencev tretjega avtomobilskega rallyeja po vzhodnih Alpah. Start bo v Ul. Roma ob 22. uri. Ker mora biti ulica prosta, je župan odredil, da bo med 20. in 24. uro odsek Ul. Roma, med Travnikom in Ul. Crispi, zaprt za normalni promet in da med tem časom v Ul. Roma ne bo dovoljeno ustavljanje vozil.

Tekmovanje bo po cestah goriške in videmske pokrajine, Koroške in gorenjskega kota ter Soške doline v Sloveniji. Zaključek tekme bo naslednji dan v Vidmu.

Pri razkladanju avtomobilov se je šofer ponesrečil

Včeraj zjutraj je pripeljal 29-letni šofer Mario Perussi, doma iz Turina, Ul. Madama Cristina 37, s fiatovim tovornjakom za prevoz novih avtomobilov, nova vozila goriškemu zastopniku Comoliju v Ul. Caprin. Ko so okrog 11. ure razkladali tovor in je pri tem pomagal tudi Perussi, mu je odletel kos železnega droga v trebuh in ga poškodoval. Odpeljali so ga v goriško civilno bolnišnico, kjer so mu ugotovili precej močan udarec na medenico ter so ga hoteli pridržati za 10 dni na zdravljenju. Perussi pa je odklonil in se je rajši pustil odpeljati domov v Turin.

Jopič je povzročil padec s poltovornjaka

Včeraj popoldne okrog 17. ure se je peljal 47-letni gradbeni delavec Renato Majer, doma iz Kaprive, s poltovornjakom gradbenega podjetja Trani po Ul. Faiti proti Ul. V. Veneto. Ker mu je padel med vožnjo jopič in se zapletel med špice kolesa, je mož izgubil kontrolo nad vozilom in padel. Z avtom Zelenega križa so ga odpeljali v goriško civilno bolnišnico, kjer so ga pridržali za 8 dni na zdravljenju zaradi udarca na glavo, pretresa možganov in rane na lasišču.

PRIPRAVE ZA PARTIZANSKI SPOMENIK

Po toliko načrtih, pripravah in debatah so končno te dni začeli na glavnem trgu v Doberdobu kopati temelje, kjer bodo v najkrajšem času postavili spomenik padlim. Spomenik, ki bo stal pred obnovljenim šolskim poslopjem na glavnem trgu, bo zgrajen ob podpori domačih podjetij in vseh vaščanov. Občinska uprava je v ta namen že določila 500.000 lir. Sedaj lahko z optimizmom pričakujemo tisti čas, ko bomo po dvajsetih letih od konca vojne postavili spomenik padlim partizanom v narodno osvobodilni vojni. J.

Menični protesti na Goriškem

Po podatkih trgovinske zbornice je bilo v drugi polovici preteklega maja na Goriškem kar 541 meničnih protestov, ki so bili takole porazdeljeni po posameznih občinah:

Na prvem mestu je tokrat Tržič s 203 protesti; Gorica je na drugem mestu s 178 protesti: Sledijo: Zagraj s 34, Ronke 29, Škocjan 18, Gradež 13, Gradiška in Krmin po 10, Kapriva 8, Fogliano 8, Staranean 5, S. Pier, Doberdob in Mariano po 4, Farra 3, Dolenje, Romans, Števerjan in Villesse po 2 in Sovodnje in Moša pa po en menični protest.

Drevi v UGG koncert in balet

Danes ob 21. uri bo v mali dvorani UGG v Ul. Rismondo 2 vokalni koncert solistov ter klasični balet. Izkupiček kulturne manifestacije je namenjen pokrajinskemu odboru svobodne vsedržavne zveze civilnih pohabljencev in invalidov. Nastopili bodo sopranistki Rita Marega in Teresa Simas D'Aguiar in tenorist Luciano Mazzaria; pri klavirju jih bo spremljala Livia D'Andrea Romanelli. Nastopali bodo tudi plesalci baletne šole Tersicore, ki jo vodi prof. Italia Do Bert - Brandolin.

Dante Pisani iz Trsta razstavlja v Novi Gorici

Danes ob 20. uri (po sončni uri) bodo v razstavnem prostoru skupščinske avle v Novi Gorici odprli razstavo olj in temper slikarja Danteja Pisanija iz Trsta. Razstava, ki jo prireja Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Nova Gorica, bo odprta do 1. julija.

Kino

Gorica

VERDI. 16.30: «L'albero della vita». E. Taylor in M. Clift. Ameriški kinemaskope v barvah.
CORSO. 17.30: «Wanted». Z G. Gemina in T. Gimpera. Italijanski kinemaskopski film. Mladini izpod 18. leta prepovedan.
MODERNISSIMO. 17.15—22.: «I ragazzi di bandiera gialla». G. Pettenati, Equipe 84. Ital. kinemaskope v barvah.
CENTRALE. 17.00: «Il commissario Maigret». J. Gabin in A. Girardot. Italijansko-francoska koprodukcija.
VITTORIA. — Zaprt.

Tržič

AZZURRO. 18.—22.: «Agente 066 orient express». N. Barymore in J. Broockman; barvni film.
EXCELSIOR. 17.30—22.: «U-570 contrattacco siluri»; vojni film.
PRINCIPE. 18.—22.: «Il comandante Robin Crosue». Dick Van Dicke in N. Kwan.
SAN MICHELE. 19.30—22.: «Cole il fuori legge». A. Dalton.

Ronke

EXCELSIOR. — Zaprt.
RIO. 20.—22.: «Operazione Zanzibar». Steewe Kochran in Neff.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici PONTONI BASSI v Raštelu št. 26, tel. 33-49.

RONKE

Ves dan in ponoči je dežurna lekarna «Alla Stazione» dr. Matitti, Drevored Garibaldi 3, tel. 75-046.

TRŽIČ

Danes ves dan in ponoči je odprta v Tržiču lekarna «Al Redentore» dr. Enneri in De Nordio, Ul. Rosselli 21, tel. 72-340.

XIX. mednarodni vzorčni velesejem

zrcalo gospodarskega razvoja

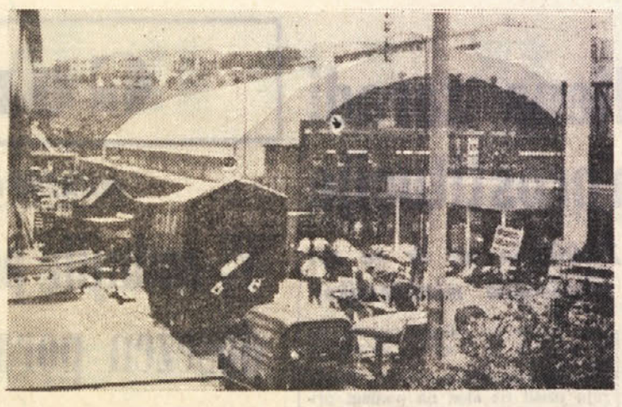

Predvčerajšnjim je bilo mnogo blaga še na tovornjakih, v lesnem paviljonu pa je tudi kraljevala še embalaža

Spored prireditev

● ČETRTEK, 22. junija
DAN JUGOSLAVIJE

Ob 10.30 v kongresni dvorani na velesejmu tiskovna konferenca jugoslovanskega gospodarskega atašeja na rimski ambasadi Nikole Mandića. Ogled jugoslovanskega paviljona.

Ob 18.00 cocktail, ki ga prireja gen. konzul dr. Rudi Janhuba.

Obisk dunajskega župana Bruna Mareka.

Ob 15.00 bo dunajski gost v spremstvu tržaškega župana ing. Spaccinija odplul iz Grljana na ogled mesta z morja.

Ob 21.00 na velesejmu nastop varjetejske skupine, ki jo vodi Giorgio Gaber.

● PETEK, 23. junija
DAN AVSTRIJE
DAN DUNAJSKEGA MESTA

Ob 10.00 ogled avstrijskih razstav.

Ob 11.00 tiskovna konferenca podpredsednika avstrijske zvezne trgovinske zbornice ing. Paula Foersterja.

Ob 12.00 v standu, ki ga je pripravila uprava mesta Dunaja: srečanje gospodarskih operaterjev z županom Brunom Marekom.

● SOBOTA, 24. junija
DAN TRŽAŠKEGA LLOYDA

Ob 10.00 v kongresni dvorani na velesejmu strokovno srečanje s predstavniki Kameruna.

Ob 11.00 pozdravni govori; nato predvajanje filma «Pisma z Daljnega vzhoda».

Ob 18.00 na avstrijskem generalnem konzulatu: sprejem, ki ga prireja generalni konzul dr. Otto Fries.

● NEDELJA, 25. junija

Obisk gospodarskega odposlanstva iz Romunije.

Dopoldne: Otvoritev novega odseka avto ceste Palmanova-Latisana. Prisostvuje romunsko odposlanstvo.

Ob 16.30 srečanje romunskih strokovnjakov z deželnimi operaterji in časnikarji v kongresni dvorani na velesejmu.

● PONEDELJEK, 26. junija
DAN ČEŠKOSLOVAŠKE

Ob 10.00 ogled češkoslovaške razstave.

Ob 11.00 tiskovna konferenca češkoslovaškega ambasadorja Vladimira Ludvika.

Ob 17.00 sprejem v avstrijskem paviljonu, ki ga prireja Austria-Tabakwerke.

V večernih urah obisk gospodarskega konzula Južnoafriške republike dr. H. W. M. van Zyl, nato predvajanje dokumentarnega filma.

● TOREK, 27. junija
DAN POLJSKE

Ob 10.00 Ogled poljske razstave.

Ob 11.00 srečanje poljskih predstavnikov s časnikarji in gospodarskimi operaterji.

Ob 21. uri na velesejmu zabavni večer s sodelovanjem Jimmyja Fontane.

● SREDA, 28. junija
DAN MADŽARSKE

Ob 11.00 tiskovna konferenca trgovinskega svetnika na madžarski ambasadi Istvana Töröka, nato ogled madžarske razstave.

Ob 21.00 koncert vokalnega ansambla «Amherst College Glee Club» pod vodstvom pevovodje Bruce G. McYnnesa.

● ČETRTEK, 29. junija
DAN MALTE

Ob 10.00 ogled malteške razstave v spremstvu delegacije, ki jo vodi načelnik malteškega ministrstva za informacije Paul Y. Naudi.

Ob 11.00 tiskovna konferenca strokovnjaka Naudija.

Ob 21. uri v kongresni dvorani na velesejmu Modna revija; predvajanje filma o prikazu najnovejših modnih stvaritev v palači Pitti v Florencah (Necchi); defilé namenjen krznarskim izdelkom (Beltrame).

● PETEK, 30. junija
TRETJI MEDNARODNI DAN KAVE

Glavna tema: «Kakovost in reklama kot razvojna činitelja za potrošnjo kave».

Ob 9.30 v kongresni dvorani pozdravni govori, nato poročilo ravnatelja francoskega združenja za trgovino s kavo Raulta in poročilo znanstvenega tajnika mednarodnega znanstvenega združenja za kavo ASIC P Navelliera.

Ob 16.30 poročilo predsednika World Coffee promotion Committee Beltraca; poročilo predstavnika Kameruna; razprava.

Ob 19.00 na motorni ladji «Dionea» cocktail, ki ga prireja Coffeex Italiana.

Ob 21 uri v kongresni dvorani: Modna revija (isti program kakor v četrtek 29. junija.)

● SOBOTA, 1. julij
II. MEDNARODNO SREČANJE O LESNI TRGOVINI

Prvi del

Glavna tema: «Vpliv avtomacije pri lesni proizvodnji na uvozna in potrošna tržišča.»

Ob 9.30 v kongresni dvorani na velesejmu pozdravni govori, nato poročilo z naslovom «Trgovina z rezanim lesom v prihodnosti»; govori podpredsednik združenja lesnih trgovcev in trgovcev s pluto Catello Rosa Rosa; nato poročilo predstavnika British Columbia Lumber Manufactures Association B. Van der Woerda; razprava.

Ob 16.30 poročilo z naslovom «Nove manipulacijske metode v lesni trgovini», ki ga bo podal podravnatelj angleške organizacije TRADA dr. O.P. Hansomar, nato predvajanje strokovnega filma.

Ob 21. uri v kongresni dvorani: večer posvečen združenju «XXX Ottobre». Predvajanje filma, ki ga je posnel Italijanski alpinistični klub, «Zvezde in nevihte» (flora favna, alpinizem).

● NEDELJA, 2. julija
II. MEDNARODNO SREČANJE O LESNI TRGOVINI

Drugi del

Glavna tema: «Srečanje in dolgoročni vplivi postopne industrializacije v čezmorskih deželah na uvoznih tržiščih».

Ob 9.30 v kongresni dvorani: poročilo predstavnika oddelka za les pri Organizaciji za kmetijstvo in prehrano in pri Evropski gospodarski skupnosti T.J. Peck, o industrializaciji tropskih dežel ter o trgovini in potrošnji tropičnih vrst lesa v Evropi. Sledijo poročila nekaterih francoskih strokovnjakov ter predstavnikov Kameruna.

● PONEDELJEK, 3. julija
DAN KAMERUNA

Ob 11.45 v kongresni dvorani na velesejmu: tiskovna konferenca predsednika kamerunške zbornice za kmetijstvo, živinorejo in gozdarstvo Ephrema Mbaja.

X. MEDNARODNO SREČANJE O POHIŠTVU

Ob 9.30 pozdravni govori in pričetek zasedanja.

Ob 18.30 razdelitev nagrad med tekmovalce, ki so se udeležili 7. vsedržavnega natečaja o pohištvu.

● TOREK, 4. julija
DAN BRAZILIJE

Ob 11. uri v kongresni dvorani na velesejmu, tiskovna konferenca dr. Botafoga, nato ogled brazilske razstave.

Ob 21. uri zabavni večer s sodelovanjem Gina Bramierija.

● SREDA, 5 julija
DAN GABONA

Ob 24 uri zaključek 19. tržaškega velesejma.

KJE JE KAJ NA VELESEJMU

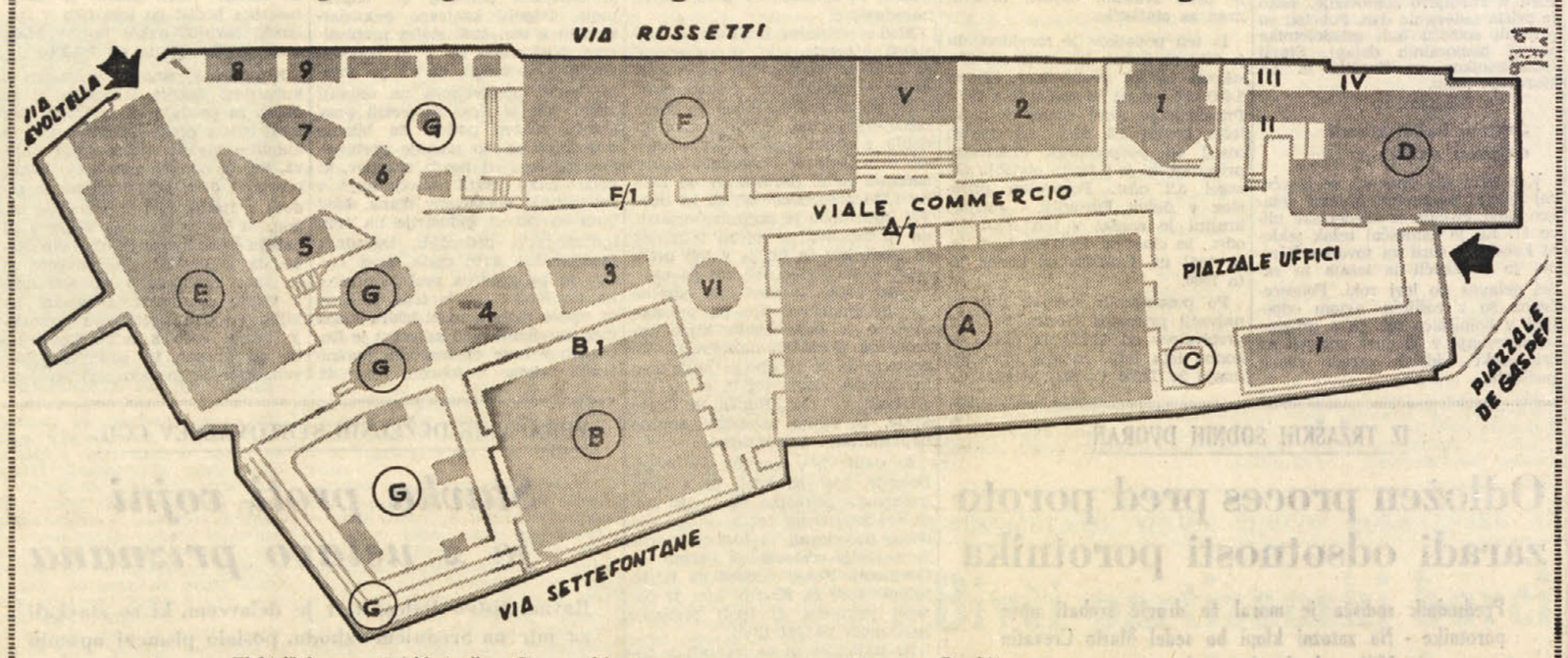

A — Električni gospodinjski stroji — Stanovanjska oprema — Naprave za hotele, restavracije in bare — Stroji in naprave za pisarne — Radio in TV — Knjige in tiks.
A/1 — Gradbeništvo — Kmetijska tehnika.
B — Mehanika in elektromehanika — Železarstvo — Stroji za obdelovanje kovin in lesa — Motorji — Orodni stroji.
B/1 — Obrtništvo — Naprave za gospodinjstvo — Gorilniki.
C — Pohištvo.
D — (pritličje) Oblačila — Tekstil — Krzna — Dežela Sardinija — Knjige in tisk — Izložbe.
(prvo nadstr.) — «Dunaj, mesto dela in umetnosti».
E — Palača narodov — Kolektivne razstave tujih držav — Dežela Furlanija . Julijska krajina — Dežela Sicilija — Obrtništvo — Gospodarske organizacije.
F — Lesni paviljon.
F/1 — Lesna razstava na odprtem.
G — Gastronomija.

1 — Brazilija.
2 — Italcantieri S.p.A.
3 — Dalmine S.p.A.
4 — Stock S.p.A.
5 — Sibet — Coca Cola.
6 — Reininghaus Brüder.
7 — Hausbrandt S.p.A.
8 — Fabbrica Birra Dreher S.p.A.
9 — Duke — Grandi Marche S.p.A.
I — Uprava velesejma — Tehnična služba — Ministrstvo za zunanjo trgovino — Telefon — Banke — Zavarovalnica — Tajništvo — Informacije — Tisk in reklama — Carina.
II — Telefonska centrala — Fotografska služba.
III — Higienske naprave — Brivski salon.
IV — Bar — Bifé.
V — Kongresna dvorana.
VI — Osrednji bar.

Sodelovanje jugoslovanskih podjetij na vseh področjih

Jugoslavija je tudi letos prisotna na sejmu z obsežno kolektivno razstavo v Palači narodov, v lesnem paviljonu in na odprtem prostoru pred njim, s turističnim uradom in v gastronomskem parku.

V Palači narodov nastopajo naslednja podjetja:

NAVIP (Beograd) — razne alkoholne pijače.

JUGORIBA (Zagreb) — konservirane ribe.

KOTEKS-TOBUS (Ljubljana) — izbor izdelkov iz kože in usnja.

TOMOS (Koper) — mopedi, izvenkrmni motorji, črpalke.

BELJE (Mece Darda) — mesne konserve, sir, vino, konoplja.

VAJDA EXPORT (Zagreb) — kože, perje, jajca, mleko v prahu.

TOKO (Domžale) — Aktovke in drugi izdelki usnjarske industrije.

TEHNOIMPEX (Ljubljana): UTENSILIA (Zagreb).

TIK (Kobarid) — izbor izdelkov iz jekla, verige, itd.

MIV (Varaždin) — cevi za kanalizacije.

ŽELEZARNA JESENICE (Jesenice) — izdelki iz jekla.

DOMEXPORT (Ljubljana) — izdelki domače in umetne obrti.

MARIJAN BADEL (Zagreb) — razne pijače.

PLUTA (Zagreb) — zamaški iz plute.

MEDEX (Ljubljana) — med.

FERIMPORT (Zagreb) — elektrode in drugi proizvodi.

KEMIJA IMPEX (Ljubljana) — izbor kemičnih proizvodov.

KEMIKALIJA (Zagreb) — kemični in kozmetični izdelki.

SLOVENIJA SADJE (Ljubljana) — sadne pulpe in sokovi.

Romunija je letos prvič prisotna na sejmu: pogled na del njene razstave v lesnem paviljonu

BRODOMATERIJAL (Reka) — fotografski posnetki, modeli čolnov.

INTERCOMERC (Umag) — izdelki iz usnja, marmor, konopija.

PAPIR (Zagreb) — šolske in pisarniške potrebščine, papir in podobni izdelki.

STROJNA TOVARNA (Trbovlje) — naprave za prenosne trakove.

ŽELJEZARA (Sisak) — cevi.

INTERPLET (Zagreb) — preproge.

SLJEME (Zagreb) — mesne konserve.

GAVRILOVIĆ (Petrinje) — mesne konserve.

FOTO (Zagreb) — fotografski material in reklamni panoji

BOSNAPLOD (Sarajevo) — prehrambeni izdelki.

ISTRAVINOEXPORT (Reka) — razne pijače.

BRODOKOMERC (Reka) informacijski urad.

VOĆE (Zagreb) — prehrambeni izdelki, sadni sokovi, zelenjava.

ZAGREBAČKA MLJEKARA (Zagreb) — mlečni izdelki.

ETA (Cerkno) — električne naprave.

PREHRANA (Ljubljana) — prehrambeni proizvodi.

Na odprtem prostoru pred paviljonom razstavlja svoje izdelke:

GIO (Pulj):

SIPOREX (Pulj).

TVORNICA STAKLA BORIS KIDRIČ (Pulj).

INDUSTROKEM (Pulj) — cementni izdelki, steklo.

BRODOMATERIJAL (Reka):

A. MAMIĆ (Reka) — čolni.

V okviru lesne rastave nastopajo:

SLOVENIJA LES (Ljubljana) — pohištvo.

JUGODRVO (Beograd) — pohištvo.

EXPORTDRVO (Zagreb) — pohištvo.

MEBLO (Nova Gorica) — pohištvo.

V gastronomskem parku pa ima svoj stand podjetje VINO KOPER (Koper) — pristna istrska vina in domač prigrizek.

Jugoslavija razstavlja tudi odlične izdelke svoje usnjarske industrije

Les, pohištvo in kava nosilci letošnjega sejma

Tržaški velesejem stopa v svoje dvajseto leto: razstava, ki jo je včeraj odprl minister za trgovinsko mornarico L. Natali, je devetnajsta, predjubilejna prireditev, ki bo prav gotovo primerno pripravila pot za nov razmah v prihodnjih letih: letos štejemo prvič med tujimi udeleženkami eno izmed važnih zalednih držav, namreč Romunijo, ki se italijanskemu tržišču predstavlja predvsem kot izvoznica finalnih izdelkov lesne industrije; v naše mesto je Romunijo privabila izrazita specializacija našega sejma na področju lesa in na področju pohištva. Druga letošnja novost je nastop male državice Malte, ki pa obsega izdelke, namenjene izvozu, kar 56 različnih proizvajalcev in trgovskih organizacij. Dunaj, mesto dela in umetnosti, je nadaljnja novost, ki zavzema velik prostor v prvem paviljonu na desni strani ob glavnem vhodu na razstavišče. Dunajčani so že na nedavni mednarodni prireditvi namenjeni cvetju, sadju in povrtnini uredili lično razstavo, ki je zbudila zanimanje med obiskovalci, večje zanimanje pa naj bi zdaj zbudila razstava z naslovom: «Dunaj mesto dela in umetnosti». Avstrijci gledajo na naš sejem s splošno gospodarskega vidika, poleg tega pa je njihov nastop v okviru vsakoletne razstave na Montebelu čedalje bolj namenjen propagandi avstrijskih turističnih zmogljivosti, naravnih lepot in kulturnih spomenikov. S tem nam pač vračajo vnemo, s katero tudi naša dežela agitira na Avstrijskem za tukajšnje naravne lepote in kulturne spomenike.

Sejmišče je za 15 dni zaživelo običajno intenzivno življenje

Nadaljnja letošnja specializacija na področju lesa, pohištva in kave pripravlja pot za novo uveljavljenje našega velesejma na teh specifičnih področjih. Na lesnem področju so organizatorji letos vzeli v poštev posebno vprašanje, ki zanima bodisi države izvoznice in potrošnice eksotičnih esenc, namreč problem postopnega uvajanja avtomatizacijskih procesov v lesni industriji, in pa postopno prehajanje dežel izvoznic iz tropskega pasu s pretežnega izvoza hlodovine na izvoz rezanega lesa. V Kamerunu so na primer osrednje oblasti pred kratkim pričele izdajati dovoljenja za izvoz lesa le tistim operaterjem, ki razpolagajo vsaj z eno žago za rezanje lesa, pač v želji, da bi čim več lesa šlo iz dežele v tujino kot rezan les in ne več kot hlodovina. Tudi druge dežele izvoznice se že zgledujejo po Kamerunu, to pa bo sčasoma sprožilo v Evropi, ki je najvažnejše tržišče za ta izvoz, vrsto problemov, ker bodo evropske žage postale nepotrebne, kar bo zopet imelo globoke posledice na ustroj evropske lesne in lesnopredelovalne industrije.

V okviru vsedržavnega tekmovanja na področju pohištva je letošnji sejem posvetil svojo pozornost kuhinjskemu pohištvu iz sestavnih delov, to je tistemu pohištvu, ki Italija proizvaja in izvaža v največjih količinah med vsemi evropskimi državami. Na tem natečaju sodeluje nad 100 tehnikov in risarjev iz vse Italije, tako da bo tudi to specializirano področje naše gospodarske prireditve doživelo velik uspeh.

Kava je prav tako eden izmed glavnih stebrov letošnje prireditve. V našem mestu se bodo te dni zbrali nekateri izmed najvidnejših strokovnjakov s tega področja, med njimi tudi nekateri znanstveniki, ki so se udeležili nedavnega zasedanja o kemični sestavi kave na tržaški univerzi. Dejstvo, da prihaja na italijansko tržišče največ kave prav skozi tržaško pristanišče in da posluje pri nas stalna zaloga brazilske kave (4 milijone vreč od 1959 do danes!) vse to opravičuje stopnjevanje specializacije tržaškega emporija na tem važnem področju.

Med novimi gospodarskimi pobudami, ki najdejo večji odmev na letošnjem sejmu, bi omenili naftovod Trst-Ingolstadt, Italcantieri ter Grandi Motori Trieste; iz notranjosti države so v posameznih paviljonih prisotna nekatera izmed največjih podjetij in gospodarskih organizacij z vseh pridobitnih področij.

Velika privlačnost za obiskovalce in za poslovne ljudi predstavlja kakor vsako leto zlasti Palača narodov, ki šteje letos deset držav udeleženk: v pritličju razstavljajo svoje izdelke in proizvode Avstrija, Jugoslavija, Kamerun in Madžarska; v prvem nadstropju se nahajajo razstave Zahodne Nemčije, Burme, Češkoslovaške, Romunije in Poljske, v drugem nadstropju pa je nameščena razstava Malte. (Gabonska razstava se nahaja v lesnem paviljonu, Brazilija pa je s svojim prikazom zavzela paviljon, kjer so v prejšnjih letih razstavljale pomorske družbe, ki vzdržujejo zveze preteznega državnega pomena.) V Palači narodov so nameščene še razstave dežele Furlanije-Julijske krajine, deželnega odborništva za industrijo in trgovino, Ustanove za industrijsko pristanišče, Krožnega sklada za gospodarske pobude na Tržaškem in Goriškem, družbe Società Venete, ter deželnega zavoda za razvoj obrtništva ESA.

Vozila in izvenkrmni motorji koprskega podjetja Tomos

POMEMBEN SKOK NAPREJ PROTI BENETKAM

V nedeljo bodo izročili prometu odsek avto ceste Palmanova-Latisana

Otvoritvi novega 27,4 km dolgega odseka avto ceste družbe «Autovie Venete» bo prisostvoval minister za zunanjo trgovino Giusto Tolloy

V prisotnosti ministra za zunanjo trgovino Giusta Tolloya bodo v nedeljo izročili prometu odsek Palmanova - Latisana avto ceste Trst - Videm - Benetke, ki jo gradi družba «Autovie Venete». S tem bo dosežen drugi pomembni cilj v okviru krepitve raznih povezav v deželi. Ta odsek, ki je dolg 27,4 km predstavlja znaten skok naprej proti Benetkam, t. j. proti vključitvi v italijansko avto cestno omrežje, z znatnimi ugodnostmi glede skrajšanja razdalj in varnosti. Čeprav bo namreč kilometraža razpoložljive avto ceste v glavnem enaka dosedanji dolžini državnih cest, omogočajo značilnosti avto ceste mnogo hitrejši in varnejši promet, zaradi česar se bo čas vožnje od enega kraja do drugega zmanjšal skoraj na polovico. Od Moščenice do Tilmenta bo mogoče priti praktično v 20 do 25 minutah z znatnim prihrankom na času na vsem izteku ceste do Benetk. 60 km ceste na odseku Trst - Tilment bo namreč omogočilo «preskočiti» najbolj grde in nevarne odseke državne ceste štev. 14 tako zaradi ozkih grl kot zaradi vožnje skozi naseljena središča. Podobna bo tudi prednost za promet na odseku Videm - Latisana (okrog 42 km) tako za tiste, ki nameravajo doseči Benetke, kakor za tiste, ki se bodo namenili v Lignano. Ta cesta bo zlasti dobrodošla turistom, ki prihajajo od Trbiža namenjeni na jadranske plaže.

Z izročitvijo prometu novega odseka, bo celotna dolžina odprte avto ceste za promet dosegla skoraj 70 km (točno 69,671 km) kar odgovarja 46,1 odst. celotne trase.

«Vozel» pri Palmanovi bo z odprtjem novega odseka v celoti izkoriščen v smereh proti Trstu, Vidmu in Benetkam

Nova začasna vhodna in izhodna postaja na avto cesti je postavljena pri kraju Ronchis di Latisana, za promet proti Benetkam pa bo prevozen (brez voznine) ves odsek mosta čez Tilment z odgovarjajočimi dostopi in izstopi, nakar se bo vključila na državno cesto štev. 14 preko pokrajinske ceste pri San Michele al Tagliamento.

Otvoritev odseka Palmanova-Latisana bo omogočila celotno valorizacijo najbolj zanimivega dela na vsej avto cesti, to je vozlišča pri Palmanovi, ki je danes odprt samo v smeri proti Trstu in Vidmu in ki bo poslej prezoven tudi v smeri proti Benetkam. Na vozlišču se tri avto ceste, ki prihajajo iz Trsta, Vidma in Benetk, razdelijo tako, da tvorijo šest enosmernih stez, ki se v notranjosti ogromnega trikota razdele v različne smeri brez medsebojnih interferenc v nadvozih do treh nadstropij na različnih višinah.

Z novim odsekom bo postal uporaben tudi največji objekt na vsej avto cesti, to je most čez Tilment, ki meri skoraj en kilometer in pol in od tega 972 metrov čez živi del reke. Zgrajen je v loku v dolžinah 33 in 20 metrov, slonečih na drogovih z velikim diametrom in globokih 40 metrov pod «morskim povprečjem».

Drugi most na odseku, ki bo v kratkem odprt, je čez reko Stella, grajen v treh lokih iz prefabriciranih tramov z odprtinami okrog 50 m, temelji pa slone na drogovih s premerom 1,20 m, zastavljenih v globino do 30 m.

Na odseku sta dva odcepa. Prvi pri Castellu (frakcija občine Porpetto) dovoljuje dosego San Giorgia di Nogaro in Marana in bo s cesto, ki je še urejujejo, povezan z industrijskim področjem Ausa-Corno, drugi pa je pri Ronchisu, kjer je nameščena začasna vhodna in izhodna postaja.

Za nov odsek so zanimivi še naslednji podatki. Na vsej njegovi dolžini je 10 nadvozov in prav toliko podvozov, 28 mostičkov, 114 podcestnih kanalov, 52 km kanalov, 45 km zaščitnih ograd, 357 kub. m izkopanega materiala, 1,739.700 kub. metrov navozov, 285.500 kub. m cestnih temeljev, 692.700 kv. m tlaka, 23.250 kub. m cementne malte, 19.300 vloženih stebrov.

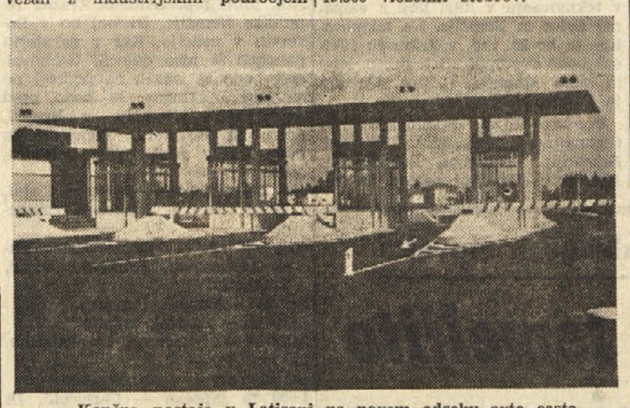

Končna postaja v Latisani na novem odseku avto ceste

VOZNI RED VLAKOV

NA GLAVNI POSTAJI V TRSTU

Benetke - Milan Pariz - Rim - Bari

ODHODI

5.43 A Portogruaro
6.10 R Benetke - Bologna - Milan (1) - Genova
6.40 D Benetke - Milan - Turin - Rim
8.52 R Benetke - Rim. (Za Rim obvezno prednaročilo)
9.32 DD Benetke - Milan - Pariz
10.15 A Portogruaro
13.00 R Benetke
17.28 DD Benetke - Milan L. - Pariz
13.30 A Portogruaro
14.45 D Benetke
16.50 A Tržič - Portogruaro
17.57 A Portogruaro
19.20 A Portogruaro
20.30 D Benetke Rim (skozi Mestre)
22.25 DD Benetke - Milan Turin - Genova - Ventimiglia Marseille (spalni vozovi in spalni pogradi Trst - Genova) Mestre - Bologna - Rim (spalni vozovi in spalni pogradi Trst - Rim)

(1) Samo I. razr. z obveznim prednaročilom.

PRIHODI

6.22 A Červinjan - Tržič
7.25 A Portogruaro Tržič
8.00 DD Turin Milan Benetke - Rim (spalni vozovi in spalni pogradi Rim Trst Marseille - Genova)
9.18 D Benetke - Rim
11.36 DD Pariz - Milan - Benetke
13.30 D Bari - Benetke Bologna
13.55 A Červinjan Tržič
15.28 D Benetke Milan Pariz
17.20 D Benetke - Portogruaro - Červinjan
18.18 A Tržič (**)
18.45 R Bologna Benetke (*)
19.10 A Portogruaro Tržič
19.54 DD Pariz - Milan Benetke
21.16 R Milan - Rim - Benetke (*)
22.55 A Benetke Tržič
23.48 DD Turin - Milan Genova (II) - Rim - Bologna - Benetke

(*) Samo I. razr. — (**) samo ob delavnikih.

Videm - Dunaj Salzburg - München

ODHODI

3.40 A Videm Trbiž
5.20 A Videm
6.15 D Videm - Trbiž
6.21 A Videm
7.16 D Videm - Trbiž - Dunaj - München
9.45 A Videm - Trbiž
12.20 D Videm
12.30 A Videm
14.30 A Videm
16.35 A Videm - Trbiž
17.48 A Videm
19.15 D Videm
19.53 A Videm
20.52 D Videm - Trbiž Dunaj - München
22.03 A Videm

PRIHODI

1.07 A Videm
6.58 A Videm
7.50 A Videm
8.20 D Videm
9.07 A Videm
9.25 D Dunaj - München - Trbiž - Videm
12.02 A Trbiž Videm
15.08 A Videm
17.32 A Videm
18.55 DD Trbiž Videm
19.47 A Videm
21.05 A Videm
22.35 A Videm
22.45 DD München - Dunaj - Trbiž - Videm

Občine-Ljubljana-Beograd

ODHODI

0.22 D Občine Ljubljana Beograd Zagreb Budimpešta
7.03 A Občine
8.00 D Občine - Ljubljana Zagreb - Beograd
11.55 DD Občine - Ljubljana - Zagreb - Reka
13.40 A Občine
18.05 A Občine
19.00 D Ljubljana
20.14 D Občine - Ljubljana-Beograd - Atene - Istanbul
20.22 A Občine

PRIHODI

5.30 D Beograd - Budimpešta - Zagreb - Ljubljana - Občine
7.12 A Občine
8.30 D Istanbul - Beograd - Ljubljana - Občine
9.55 D Ljubljana
16.53 A Občine
17.03 DD Reka - Zagreb - Ljubljana - Občine
19.58 D Beograd - Zagreb-Ljubljana - Občine
21.40 A Občine

EDINSTVENA PRILOŽNOST!

MEBLO

V času tržaškega velesejma si lahko na razstavnem prostoru «MEBLO»

OGLEDATE IN KUPITE

priznane spalnice po izredno ugodnih cenah.
Vse informacije dobite na sejmu.

Pridite in si neobvezno oglejte renomirano pohištvo tovarne pohištva «MEBLO» iz Nove Gorice

«SALONIT ANHOVO»

SALONIT ANHOVO

industrija cementa in azbesta - Anhovo

BCTKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE S.P.A.
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA D.D.
GLAVNICA LIR 600.000.000 - VPLAČANIH LIR 300.000.000
TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10
TELEFON ŠT. 38-101, 38-045 BRZOJAVNI NASLOV: BANKRED

EMO EMAJLIRNICA METALNA INDUSTRIJA ORODJARNA CELJE

IZDELUJE IN DOBAVLJA:
- FRITE Z DODATKI ZA IZDELAVO EMAJLOV
- EMAJLIRANO, POCINKANO IN ALU POSODO, SANITARNO IN GOSPODINJSKO OPREMO TER KOVINSKO EMBALAŽO
- ODPRESKE IN KOLESA ZA MOTORNA VOZILA TER ODPRESKE ZA RUDARSTVO
- VSE VRSTE ORODJA ZA SERIJSKO PROIZVODNJO: REZILNA, IZSEKOVALNA, VLEČNA, KOMBINIRANA IN UPOGIBALNA ORODJA ZA PREDELAVO PLOČEVINE, ORODJA ZA TLAČNI LIV IN ZA PROIZVODNJO IZ PLASTIČNIH MAS, STEKLA IN KERAMIKE
- VRŠI STORITVE EMAJLIRANJA, POCINKANJA IN PREDELAVE PLOČEVINE

Telefon: 39-21 Telegram: EMO - CELJE Telex: 0335-12

METALMINERARIA
DRUŽBA Z O. Z.
IMPORT - EXPORT - PREDSTAVNIŠTVA
Trst - Ul. Trento 15-III - Tel. 23-049 - Telegr.: METMIN

UVAŽA: Marmor — Kvarcni pesek — Kalijev in natrijev feldspat (živec) — Razne minerale itd

IZVAŽA: Abrazijski material — Silicium metal - železne zlitine Umetne smole — Stroje za marmor — Stroje za soline itd

adriaimpex D. D.
UVOZ IZVOZ
ZASTOPSTVA
TRST UL. GEPPA 9-III — TEL. 38-770, 29-135

MALLARDI & C.
MEDNARODNI TRANSPORT IN SPEDICIJA
TRST - Ul. Roma 15
Telefon 36-370 / 37-823
Telex 460 Mallsped

IMPORT - EXPORT
SLOVENIJA SADJE
LJUBLJANA - JUGOSLAVIJA
Miklošičeva ul. 10, tel. 310688, 311335, 311325, 311326, 311327
Telex Ljubljana 31379
Telegram: SLOVSAD

NUDI SVOJE STORITVE PREKO SVOJIH OBRATOV
HLADILNICA IN ZORILNICA BANAN — ZALOG PRI LJUBLJANI
HLADILNICA — BOHOVA PRI MARIBORU

PREDSTAVNIŠTVA IN SKLADIŠČA:
BEOGRAD, Kneza Mihajla 7
MARIBOR, Kersnikova 3
VOLČJA DRAGA
CELJE
OSIJEK
REKA
SKOPJE, Vase Karajana 9
KOPER, Vojkovo nabrežje 12
KANAL OB SOČI
SPLIT
SUBOTICA

TOMASO PRIOGLIO S. r. l.
SPEDIZIONI
TRST, Ul. Ghega 1 — tel. 68-975/76/77 — TELEX 46042
TOMAPRI — Casella Postale N. 473

ELETTROMARKET
STRADA VECCHIA DELL'ISTRIA 2
RADIO TELEVIZORJI
JEDILNI PRIBOR POSODA
LESTENCI PREDMETI ZA DARILA
PRALNI STROJI HLADILNIKI

MEDNARODNA SPEDICIJA IN TRANSPORT
Intereuropa
KOPER - JUGOSLAVIJA
KOPER
TELEFON 21-830
TELEX 34-117
PREDSTAVNIŠTVO V TRSTU: UL. ROMA 15, TEL. 37-823

- dodeljevanje in vskladiščevanje blaga
- kvantitativni prevzem
- poslovanje na mednarodnih sejmih in razstavah
- redni zbirni promet iz evropskih centrov
- mednarodni cestni transport blaga z lastnimi kamioni
- po kopnem, po morju, po rekah in zraku
- carinjenje blaga
- transportno zavarovanje blaga
- booking ladijskega prostora
- kontrola transportnih dokumentov
- strokovno pakiranje

s svojimi poslovnimi enotami v:
Kopru, Ljubljani, Mariboru, Celju, na Jesenicah, v Sežani, na Reki, v Zagrebu, Beogradu, Novem Sadu, Prevaljah, Šentilju, Dravogradu, Radgoni, Novi Gorici, na Kozini, Škofijah, v Sarajevu, Pločah, Baru, Subotici, Dimitrovgradu, Kragujevcu, Zrenjaninu, Krvavem potoku

IMPOL 1825
impol
industrija metalnih polizdelkov slovenska bistrica
STANDARDNI POLIZDELKI IZ ALUMINIJA IN ALUMINIJEVIH ZLITIN

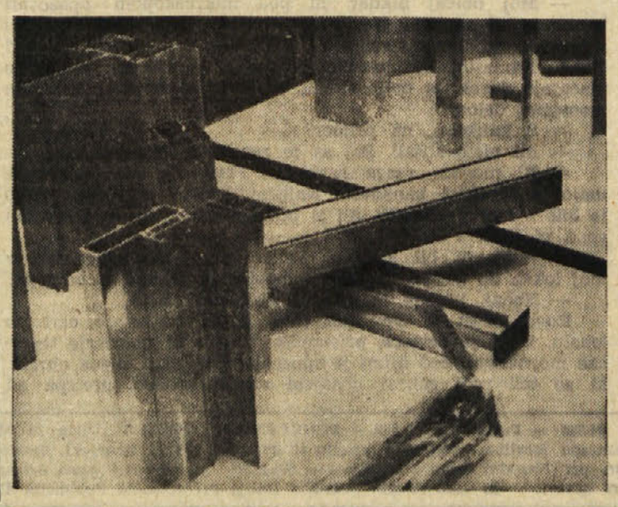

TIP	Označba IMPOL	Pločevina	Trakovi	Rondele	Rondice	Palice	Cevi	Žica	Profili
Al 99,0	A 2	X	X	X		X	X		X
Al 99,5	A 3	X	X	X	X	X	X	X	X
Al 99,7	A 4	X	X	X	X	X	X	X	X
Al 99,8	A 5			X	X				
Al-Mn	M	X	X			X	X	X	
Al-Mg 1	P 1	X	X	X	X	X	X	X	X
Al-Mg 2	P 2	X	X	X		X		X	X
Al-Mg 3	P 3	X	X	X		X	X	X	X
Al-Mg 4	P 4							X	
Al-Mg 5	P 5	X	X			X	X	X	X
Al-Mg-Si 0,5	Ac 1					X	X	X	X
Al-Mg-Si 1	Ac 2	X	X	X	X	X	X	X	X
Al-Mg-Si-Mn	Ac 3	X	X	X		X			X
Al-Mg-Si-Cu	D 1					X		X	
Al-Cu-Mg 0,5	D 2					X		X	
Al-Cu-Mg 1	D 3					X		X	X
Al-Cu-Mg 2	D 4					X	X	X	X
Al-Cu-Pb-Bi	D 58					X	X	X	
Al-Zn-Mg 0,5	PD 0,5						X		X
Al-Zn-Mg 1	PD 1					X	X	X	X
Al-Zn-Mg-Cu	PD 3		X			X			X
Al-Si 5	Al-Si 5							X	
Al-Si 10	Al-Si 10							X	

šport šport šport šport šport

OD SOBOTE 24. T. M. DO 1. JULIJA NA REKI, V LABINU IN ROVINJU

Šestnajst enajsteric *za 15. pokal* «Kvarnerske riviere»

Triestina bo z mladinskim moštvom nastopala v Rovinju

REKA, 21. — V soboto se bo začel na Reki, v Labinu in v Rovinju 15. mednarodni mladinski nogometni turnir za pokal «Kvarnerske riviere», ki ga podarja uredništvo zagrebških športskih novosti.

Turnir bo v izločilnem delu potekal po skupinah, zmagovalci pa se bodo spoprijeli v finalnem delu, ki bo 29. t.m. in 1. julija na reškem stadionu v Kantridi.

Na turnirju se bodo za kvarnerski pokal potegovale poleg jugoslovanskih enajsteric Reke, Hajduka, Dinama, Orijenta, Sarajeva, Rudarja, Partizana in Rovinja še moštva Triestine, Juventusa (Turin), Dukle (Praga), Rapida (Dunaj), CSKA (Sofija), MTK (Budimpešta), Eintrachta (Frankfurt) in Progresula (Bukarešta).

Spored izločilnega dela turnirja po skupinah je naslednji:

REKA (Kantrida)

24. junija
16.30 Juventus — Hajduk
18.00 Rijeka — Dukla
25. junija
16.30 Dukla — Juventus
18.00 Rijeka — Hajduk
27. junija
16.30 Hajduk — Dukla
18.00 Rijeka — Juventus

REKA (Krimeja)

24. junija
16.30 Rapid — Dinamo
18.00 Orijent — CSKA
25. junija
16.30 Rapid — CSKA
18.00 Orijent — Dinamo
27. junija
16.30 CSKA — Dinamo
18.00 Orijent — Rapid

LABIN

24. junija
16.30 Sarajevo — MTK
18.00 Eintracht — Rudar
25. junija
16.30 Sarajevo — Eintracht
18.00 Rudar — MTK
27. junija
16.30 Eintracht — MTK
18.00 Sarajevo — Rudar

ROVINJ

24. junija
16.30 Triestina — Progresul
18.00 Partizan — Rovinj
25. junija
16.30 Partizan — Progresul
18.00 Rovinj — Triestina
27. junija
16.30 Partizan — Triestina
18.00 Rovinj — Progresul

BOKS

V nedeljo je bilo v prostorih ljubljanske Olimpije zanimiva boksarska prireditev, med katero so nastopili tudi Goričani z «Musical Boxe». Športni nastopi pa so dali naslednje izide:

Bantam kategorija: Vobič (Ljubljana) — Lupi (Unione Pugilistica Goriziana) po točkah.

Peresna: Jeretina (Lj.) — premagal Pelizona (UPG) zaradi odstopa.

Lahka: Antonioli (UPG) — Mison t.k.o. Hribar (Lj.) premagal Soisa (UPG) zaradi diskvalifikacije.

Welter: Selva (UPG) — Zupan (Lj.) neodločeno.

Srednja: Brkič (Lj.) — Davilla (UPG) p.t. Herman (Lj.) premagal Valento (UPG) zaradi odstopa v II .rundi.

Srednjetežka: Pettarin (UPG) — Blažetič (Lj.) p.t.

Povratno srečanje bo 2. julija ob 17. uri v gostilni «Al Buco» v Dolegnanu (S. Giovanni al Natisone).

* * *

MILAN, 21. — Proti kavciji 5000 dolarjev, ki jih je poslal osebno predsedniku «World Boxing Association» Robertu Ivansu, je prokurator Sandra Mazzinghija Steve Klaus dobil dovoljenje, da lahko izvede 7. julija na stadionu San Siro v Milanu v organizaciji SIS dvoboj Mazzinghi (Italija) - Ki Soo Kim (J. Koreja).

O dovoljenju je Klaus telegrafsko obvestil korejskega boksarja, katerega je povabil čimprej v Milan. Klaus sedaj pričakuje odgovor predstavnikov Ki Soo Kima.

Kavcijo je moral položiti kot jamstvo, da se bo zmagovalec dvoboja spoprijel z Littleom Freddyjem.

ODBOJKA

V ČETRTEK 29. t.m.

Dekleta Sokola a turnirju v Šempetru ob Soči

V četrtek, 29. t.m. bo občinska podporna ustanova v Šempetru ob Soči (S. Pier d'Isonzo) priredila ob priliki šagre breskev in vina ženski odbojkarski turnir za «Pokal sv. Petra in Pavla».

Na turnir so povabili poleg šesterk AGI B (Gorica), Porzia B (Videm), FARI (Trst), Corridoni A in B (Foljan) tudi nabrežinsko ekipo Sokola.

V četrtek bodo odigrali le izločilne tekme, finalne pa bodo v nedeljo, 2. julija. Podrobnejši razpored bomo še objavili.

ŠZ BOR

javlja, da bo danes ob 20.30 na sedežu združenja redna seja odbora.

ATLETIKA — **V SOBOTO IN NEDELJO**

Določeni Italijani za nastop v N. Sadu

Moški bodo nastopili v deseteroboju, dekleta pa v peteroboju

RIM, 21. — Zvezno predsedstvo FIDAL je sestavilo reprezentanco, ki bo nastopila v četveroboju v pentatlonu in dekatlonu z Jugoslavijo, Francijo in Romunijo 24. in 25. t.m. v Novem Sadu.

Tekmovanja v deseteroboju se bodo udeležili Musolin, Palaro, Piccolo, Poserina in Rossetti, v peteroboju pa atletinje Battaglia, Giuli, Ridi in Sanna.

Zvezno predsedstvo je tudi sestavilo reprezentanco, ki bo nastopila v tekmovanju v hitri hoji z ekipama Švice in Nemčije. Na tekmovanju, ki bo 25. t.m. v Friburgu (Švica) bodo nastopili atleti do 20. leta, in sicer Albanesi, Crippa, Quirino in Taddeo.

Vodstvo FIDAL je tudi odobrilo Giannattasiu, Preatoniju, Gianiju, Berrutiju, Cornacchi, Del Buonu, Areseju in Finelliju nastop na mitingu za «Memorial Kusočinski», ki bo v soboto in v nedeljo v Poznanju na Poljskem.

Končno je zvezno predsedstvo v glavnem določilo reprezentanco, v kateri bodo atleti do 21. leta, za nastop proti reprezentanci Zvezne republike Nemčije. Dvoboj bo v Roveretu v nedeljo. Ker v nekaterih panogah še niso določili tekmovalcev, bodo te izbrali na podlagi rezultatov mintingov, ki bodo pred dvobojem z Nemčijo v Brescii, Schiu in Roveretu. Trenutno pa bodo Italijo predstavljali naslednji atleti:

100, 200, 4x100 m — Avanato, Cialdi, Masia, Roscio, Squattero, Simoncelli.
400, 4x400 m — Dell'Omodarme, Fusi, Morimondi, Petranelli, Puosi, Trachelio.
800 m — Bonetti, Petrarca.
1.500 m — Pozzini, Tubaldi.
3.000 m — Ardizzone, Giancaterino.
110 m ovire — X, X.
400 m ovire — Joan, Scatena.
1.500 m zapreke — Carnicelli, Di Nucci.
Višina — Azzaro, X.
Daljina — Bonechi, Lazzarotti.
Troskok — Averone, Capiferri.
Palica — Dionisi, X.
Krogla — Asta, Valente.
Disk — Stu, Mancinelli.
Kopje — Pappalardo, X.
Kladivo — De Boni, Vecchiato.
Rezerve — Riolo, Fontanella.

* * *

SCHIO, 21. — Popoldne je bilo v tehničnem centru Fidal v Schiu izbirno tekmovanje metalcev kopja za nedeljski nastop proti Nemčiji. V reprezentanco sta se uvrstila Renzo Vesentini in Germano Pappalardo.

ODBOJKA

SINOČI V MILJAH

Zmaga Bora nad gasilci

Sinoči je bila v Miljah prijateljska odbojkarska tekma med šesterkama tržaških gasilcev in Bora. Srečanje se je končalo s 3:1 (16:14, 15:17, 15:8, 16:14) v korist Bora.

KOLESARSTVO — *DIRKA PO ŠVICI*

Četrta etapa za Holandca Karstensa

Gianni Motta še vedno v vodstvu

EMMENBRÜCKE, 21. — Holandec Gerben Karstens je danes zmagal v četrti etapi dirke po Švici na 230 km dolgi progi od Goeschenena do Emmenbrücka. Na drugo mesto se je uvrstil Belgijec Godefroot, na tretje pa njegov rojak Van Rijckeghen.

Italijan Gianni Motta še vedno vodi v splošni lestvici pred Švicarjem Maurerjem, ki ima nad 6 minut zaostanka.

Vrstni red na cilju četrte etape je naslednji:

1. Gerben Karstens (Hol.) 6.35'08"
2. Walter Goderfroot (Bel.)
3. Daniel Van Rijeckeghen (Bel.)
4. Harm Ottenbros (Hol.)

Sledi 57 kolesarjev s časom zmagovalca.

SPLOŠNA LESTVICA

1. Gianni Motta (It.) 19.18'11"
2. Rolf Maurer (Šv.) z zaost. 6'22"
3. Luis P. Santamarina (Šp.) 7'49"
4. H. Junkermann (Nem.) 9'32"
5. Giuseppe Fezzardi (It.) 10"
6. Errandonea (Šp.) 11'10"
7. Post (Hol.) 12'03"
8. Van Rijeckeghen (Bel.) 12'18"

NOGOMET

FIRENCE, 21. — Po današnjem treningu italijanskih reprezentantov, trener Valcareggi ni hotel še javiti postave, ki bo nastopila v Bukarešti v tekmi izločilne skupine za evropski pokal narodov proti Romuniji. Predvidevajo pa, da bo Italija igrala s postavo Albertosi, Gori, Facchetti, Bertini, Guarneri, Picchi, Rivera, Juliano, Zigoni, Bulgarelli, Pascutti.

* * *

CIUDAD MEXICO, 21. — Bologna je zabeležila svojo prvo zmago na nogometnem turnirju v Ciudad Mexicu. Bolonjčani so prejšnjo noč premagali z 1:0 (1:0) Sheffield Wednesday. Gol je v 15' p.p. dosegel iz 11-metrovke Perani.

Udeleženci planinskega pohoda SPDT pozor!

SPDT obvešča člane in udeležence planinskega pohoda, da bo v petek, 23. t.m., na viljo Sv. Ivana na stadionu «Prvi maj», ob tradicionalnem kresu, nagrajevanje zmagovalcev pohoda in obrobnih tekem.

Sledilo bo veselo kresovanje ob zvokih harmonike in kitare. Za žejne in lačne bo preskrbljeno. Zmagovalci, pridite po težko zaslužene lovorike, drugi pa bolj skromno na zabavo.

SPDT

ŠD BREG

vabi vse člane in simpatizerje na redni občni zbor, ki bo 27. junija ob 20.30 v prostorih P. d. «Valentin Vodnik» v Dolini

* * *

ŠD SOKOL

priredi v nedeljo, 25. t.m., ob priliki gostovanja odbojkarskih ekip, izlet v Poreč. Cena izleta 1500 lir. — Vpisovanje na sedežu društva vsak dan od 20. do 21. ure.

AUTOMOTOR IMPORT - EXPORT
TRST - Ul. F. Severo 21 . Tel. 30-179 - 30-198 . Telex: 46057
Predstavništvo za nadomestne dele italijanskih, nemških, angleških in ameriških avtomobilov ter nadomestnih delov Diesel motorjev in traktorjev.

Plavanje je bistvene važnosti za modernega človeka

Šport, ki skladno in temeljito razvija glavne notranje organe

Uvod

Ljudi, ki ne znajo plavati je pri nas bolj malo, saj je vode in možnosti kopanja pri morju dovolj. So pa še vedno posamezniki, ki si zaradi neskladne in starinske vzgoje sami ne upajo v vodo in zabave pri morju ne priporočajo in je ne nudijo niti otrokom. Plavanje je bistvene važnosti za modernega in to v zdravstvenem, obrambnem in rekreativnem pogledu.

Težko bi presodili kateri od teh činiteljev v pomembnosti plavanja je bolj tehten. Zdravniki ne vedo povedati, da je vlaganje v preventivno zdravljenje mnogo koristneje kot pa reševati probleme zdravstva šele takrat, ko je bolezen že tu. Vedo nam tudi povedati, kako velik odstotek mladine ima danes pri nas nepravilno držo, ukrivljeno hrbtenico, slabo razvito mišičevje in podobno in v isti sapi nam lahko tudi potrde, da je prav plavanje najbolj koristna telesna vaja, ki takšne telesne deformacije najbolj učinkovito odpravlja. In končno če vemo tudi to, da je plavanje kot telesna vaja združena s tremi naravnimi zdravniki — sonce, zrak in voda — potem nam mora biti jasno kako velika je zdravstvena vrednost plavanja.

Plavanje pa seveda nima samo svoje zdravstvene vrednosti, temveč ima tudi svoj družbeno - obrambni pomen. Ne bi naštevali velikega števila žrtev zadnje svetovne vojne v vojaških akcijah pri prehodih preko rek. Dovolj je, če v poletnih mesecih prebiramo dnevno časopisje, pa bomo kaj hitro spoznali kako veliko je število žrtev voda, to je prav tistih otrok ali odraslih, ki jih beležimo med plavalne «analfabete». Družba ne more biti ravnodušna do takšnih pojavov. Prav zato bi moralo postati plavanje del obvezne telesne vzgoje v osnovni šoli, s čimer bi kaj hitro «plavalno nepismenost» odpravili. Zavedamo se seveda, da je čas, ko bomo lahko z gotovostjo trdili, da je tisti učenec, ki je dokončal osnovno šolo, pridobil tudi znanje plavanja še daleč, prav zato pa je nujno potrebno, da se tudi izven šole otroke in odrasle neplavalce nauči plavanja.

In končno ne smemo prezreti plavalnega športa in vsega kar je z njim v tesni zvezi, kot pomembnega činitelja v rekreativni aktivnosti vseh ljudi. V poletnih vročih dnevih so obale rek, jezer, morja in plavalnih bazenov polne ljudi vseh starosti in slojev. Opazujte samo tiste, ki ne znajo plavati in ki iz strahu pred neznanim elementom nemočni stoje na obalah in se le sramežljivo v vodi do kolen nekoliko s kapljicami osvežijo od pripekajoče vročine. Primerjajte jih z vsemi tistimi, ki se v globoki vodi prekopicujejo, plavajo, se potapljajo in se brezskrbno predajajo užitkom vodnega športa.

Znanje plavanja je del kulture sodobnega človeka. Če so to ugotovili že stari Grki, potem mora to za nas v 20. stoletju veljati toliko bolj.

Zdravstvene vrednosti plavanja

Če bi razvrščali posamezne športne panoge glede na njihovo zdravstveno vrednost, potem bi morali razvrstiti plavanje prav gotovo na mesto najbližje vrhu. Že samo dejstvo, da je plavalni šport tesno povezan s tremi «naravnimi zdravniki» — soncem, zrakom in vodo — nam dovolj prepričljivo govori o njegovi vrednosti. Vpliv sonca na kožni pigment in večanje vitamina D v organizmu sta zlasti pri doraščajoči mladini velikega pomena. Gibanje v vodi je povezano z vrsto fizioloških sprememb, ki so v zdravstvenem pogledu zelo važne. Gibanje v vodi je vrsta masaže in je priporočljivo ne samo za zdrav organizem, temveč je tudi mnogokrat najbolj uspešno sredstvo zdravljenja raznih poškodb. Stik z vodo povzroča mnogo hitrejšo cirkulacijo krvi in s tem seveda tudi mnogo boljše in izdatnejše prehranjevanje mišičnega tkiva in telesnih organov. Zato ni čudno, da plavanje pri otrocih veča apetit in telesno živahnost. Tudi s higienskega gledišča je plavanje zelo koristno saj je telo ves čas vadbe v vodi, koža je deležna stalnega čiščenja, kar preprečuje nabiranje umazanije v lojnicah.

Vadba plavanja je večidel na prostem v kopališčih, ki so nameščena daleč od slabega mestnega zraka, zato je vadba tam še toliko bolj zdrava. Vemo pa še tudi to, da je zrak tik nad vodno gladino — torej prav tisti zrak, ki ga pri plavanju vdihujemo, toliko bolj čist in nima nobenih primesi prahu in druge nesnage. Zato je tudi intenzivna vadba pri plavanju — takrat ko potrebujemo še prav posebno velike količine kisika — vedno združena z vdihavanjem čistega zraka.

Telesni gibi pri plavanju zaposlujejo vse glavne komplekse velikih mišičnih skupin, zato razvija plavanje telo zelo skladno, tako mišično kakor tudi organsko. Plavanje kot telesna vaja zelo ugodno vpliva na hrbtenico in na prsno mišičevje, zato ga zdravniki priporočajo pri hrbteničnih okvarah doraščajoče mladine.

Plavanje zaposluje zelo intenzivno vse notranje organe, še prav posebno pa pljuča in srčno-žilni sistem. Kot ciklična vaja, kjer se vsi gibi in dihanje ponavljajo v ritmičnem zaporedju, avtomatično prisili športnika, da diha v enakomernem ritmu, kar še posebno ugodno vpliva na dihalni in srčni sistem. Pri vseh merjenjih ugotavljajo, da so prav plavalci med vrhunskimi športniki tisti, ki imajo v povprečju največjo pljučno kapaciteto, kar samo potrjuje dejstvo, da sodi plavanje med tiste športe, ki najbolj skladno in temeljito razvijajo glavne notranje organe.

Plavanje je šport izrazito mladih. Po svetu vedno češče srečujemo rekorderje in tekmovalce z vrhunskimi rezultati med 15. in 18. leti. To je prav značilna posebnost plavanja, ki je v drugih športih ne srečujemo. Fiziologi, ki so se temeljiteje ukvarjali s tem pojavom v plavanju, so med drugim ugotovili, da je prav specifična vodoravna lega v plavanju tisti činitelj, ki lajša pri vrhunskih storitvah delo srca in zato lahko sorazmerno nezrel organizem doseže v plavanju visoke dosežke. Toda nas ne zanimajo samo vrhunski rezultati v plavanju. Velika vrednost plavanja je prav v tem, da ga lahko kot telesno vajo uporabljamo že pri najmlajših starostnih kategorijah. Že predšolski otroci lahko goje plavanje kot telesno vajo, vse češče pa srečujemo otroke med 8. in 10. letom, ki vadijo plavanje že v športno - tekmovalnem smislu. Športno - medicinski strokovnjaki so si edini, da je plavanje šport, ki ga v primerni obliki, brez škode za zdravje, lahko vadimo v športno-tekmovalnem smislu že v najbolj zgodnji mladosti.

(Nadaljevanje sledi)

VINO·KOPER
Nudimo:
Pristna domača vina in druge pijače, okusen pršut in kranjske klobase

AGRARIJA KOPER
KMETIJSKO PRIDELOVALNI ZADRUŽNI KOMBINAT
VABI
spoštovano občinstvo na obisk paviljona
VINO KOPER
v gastronomskem parku na tržaškem velesejmu
Tržaškim vinskim trgovcem in gostilničarjem nudimo naša prvovrstna domača vina v kleti VINA KOPER

JADRAN IMPORT - EXPORT
Sežana
Razstavljamo na tržaškem velesejmu v jugoslovanskem paviljonu
s svojimi obrati
MARMOR
RESTAVRACIJA LIPICA
KOBILARNA LIPICA
in s predstavništvi v
KOPRU, LJUBLJANI in BEOGRADU

John Creassy

LOBOV PEČAT

10.

V sosednih hišah je bilo slišati glasbo, više iz radijskih sprejemnikov.

Vsi trije inšpektorji so se nekaj časa mudili v garaži, kjer je bil mali tiskarski stroj. Na mizi so bile svinčene plošče, valji in vrsta različnih steklenic in stekleničic.

Ko so končali «pregled», sta se Roger in Bill odpeljala v «Zlati vrč», medtem ko se je tretji inšpektor vrnil v komisariat.

Krčma je bila na drugem koncu ulice, na križišču, natančno nasproti malega penziona, ki ni bil videti najbolj privlačen. Ko sta vstopila v zadimljen prostor, so vsi naglo obmolknili. Nekateri gostje so se ozrli, videti pa je bilo tudi, kako so se diskretno opozarjali s komolci. V lokalu je zavladala za trenutek popolna tišina, potlej pa so se pogovori nadaljevali, vendar brez prejšnje živahnosti. Bili so prisiljeni in nenaravni.

Roger je stopil k točilni mizi, kjer je velik mož z zavihanimi rokavi točil pivo. V levi roki je držal tri velike čaše, medtem ko je z desno odpiral pipo.

— Dober večer, Fred. Saj ni potrebno, da te vprašam, kako kaj delo. Nocoj imaš precej gostov.

— Ja, je zamrmral lastnik. — Imam celo ljudi, ki jih ne vidim prav rad. Kaj želite, gospod West?

— Dve čaši piva. Črnega.

— Nisem mislil na to.

— Nič zato, kljub temu mi daj pivo.

Fred je napolnil čaši in ju postavil pred inšpektorja.

— Zakaj ste me prišli davit, gospod West. Ničesar slabega nisem storil. Včasih prihajajo semkaj gostje, ki nimajo najbolj mirne vesti, vendar ne morem pomagati. Prisiljen sem postreči jim. Sicer pa strežem tudi policaje.

West ni niti trenil z očmi.

— In ti Fred, imaš čisto vest?

— Kaj hočete reči s tem?

— Ali nisi pred kratkim posredoval v promet bankovce, ki niso bili ravno pravšni, ne da bi to opazil?

— Ne razumem. Kakšne bankovce?

— Bankovce s številke 57.

— Kako? Zakaj s številke 57.

— Ne delaj se neumnega.

— Moj običaj nikdar ni pod mikroskopom opazovati bankovce, ki mi pridejo v roke. Ne vem, kaj hočete povedati s to vašo zgodbo o številki 57. Veste kaj vam povem, gospod West. Namesto, da grenite življenje gostincem, ki redno plačujejo davek, bi bolje storili, če bi se ukvarjali s kakšnim resnejšim delom.

— S kakšnim, na primer?

— Ali niste slišali, kaj se je zgodilo v Hampsteadu?

— Ni mogoče vsega naenkrat, Fred. Za zdaj me zanimajo ponarejeni bankovci. Najprej hočem ugotoviti, kako je bilo s tem primerom. Ali si povsem gotov, da med tvojimi gosti ni ljudi s številke 57.

— Kako bi bil siguren. Veliko jih pride vsak dan v moj lokal. So gostje, pa so tudi bankovci. Pridejo in odidejo...

— Nehaj, prosim te. Saj se poznamo, lisjak.

Roger West je izpil pol čaše, potlej pa se je ozrl po lokalu. Videl je delavce, pristaniške nosače in mornarje trgovske mornarice. Med njimi je spoznal tri ali štiri znane obraze, ki so bili vsaj enkrat obsojeni zaradi tatvine, pretepa ali noža. Žensk ni bilo. Fred ni hotel imeti še zaradi njih nevšečnosti.

Roger se je pravkar hotel znova nasloniti na točilno mizo, ko je opazil, da mu je neki droben možiček neopazno namignil proti vratom. Inšpektor je ostal popolnoma miren in je napravil še požirek piva.

— Sam Brown mi hoče nekaj reči, je zašepetal Billu.

— Škiljasti? Ali veš, da sedi on na dveh stolih?

— Nič zato. Mogoče bo zanimivo.

Možiček je vstal in brezbrižno odšel.

— Nikamor se nama ne mudi, je zašepetal Roger. — Pokadiva cigareto.

Ko sta pokadila in popila pivo, sta se še enkrat ozrla po lokalu in počasi odšla. Še preden sta zaprla vrata za seboj, se je trušč v lokalu podvojil.

Bill je ostal poleg avtomobila, medtem ko je Roger West odšel proti Samu Brownu, ki ga je čakal v senci nekega portala.

— Torej? je vprašal Roger.

— Imam informacijo za vas, gospod West.

— Če je dobra, tako kot zadnje, ki si nam jih posredoval, jo kar zase zadrži

— Ne, gospod West. Ta je prima. Lahko bi jo povedal inšpektorju s komisariata okrožja. Vendar oni preveč pritiskajo. Raje sem jo prihranil za vas. Vi preganjate Loba, kajne?

Roger namerno ni pokazal nikakršnega zanimanja.

— Gospod West, poslušajte. Danes zjutraj sem bil na sodišču v Bow Streetu. Ali me niste videli?

— Ne, kaj si pa spet storil?

— Ničesar, gospod West. Že več mesecev sem, kot vi pravite, korekten. Bil sem med občinstvom, ker sem slišal, da bodo enega izmed članov Lobove tolpe obsodili. Ali ste videli tistega dečka, ki ni hotel odpreti kljuna?

— Sem. In kaj?

— Jaz ga poznam. Lahko vam tudi povem, kje stanuje...

— Roger!

Roger se je ozrl, ko je zaslišal tovarišev krik in opazil na nasprotnem pločniku drobnega moža v temnosivi obleki, ki je povsem neslišno tekel ob zidu hiš. V rokah se mu je bliskal nož.

— Za njim! je kriknil Bill.

Bill in Roger sta stekla za neznancem v sivem, ki je hitel proti križišču. Sam Brown pa je stekel v nasprotno smer. Roger in Bill sta hitela skupaj. Neznanec z nožem je imel veliko prednost.

— Bill, zasleduj ga sam!

Roger se je vrnil proti avtomobilu. Na koncu ulice je zaslišal korake Sama Browna. V Fredovem lokalu so glasovi utihnili. Vrata krčme so se odprla in na pločniku je bilo videti rumeni kvadrat svetlobe.

Potlej so se vrata zaprla.

Na drugem koncu ulice je Sam Brown še naprej tekel. Od časa do časa se je na skrivaj ozrl. Tekel je kot zajec. Ko je prišel na konec Marsten Streeta, se je iz sence drevesa pojavil še en neznanec v temnosivi obleki, z velikanskimi čevlji z gumijastimi podplati in zakoračil diagonalno čez ulico proti Samu Brownu.

— Čuvaj se, Sam!

Roger je odprl vrata avtomobila, sedel za volan in pognal. Sam Brown je tekel na vso moč, vendar ga je njegov zasledovalec dohitel. Rezilo noža se je zabliskalo v svetlobi ulične svetilke.

Kljub brnenju motorja, se je Westu zdelo, da je slišal, kako je Sam Brown kriknil, potlej pa je videl, kako se je zgrudil na pločnik. Neznanec z nožem je preskočil trupla in se pognal v beg.

— Roger je pritisnil na plin. Zasledoval je morilca.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-27 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglasi: 40 lir beseda — Oglasi tržaške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst